

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อ.แหม่มงอบ จ.ตราด

พาสีธี เจริญสิน

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อ.แหลมงอบ จ.ตราด

พาสีทธิ เจริญสิน

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

FACTORS RELATED TO DECISION MAKING ON TYPES OF THE ELDERLY LIVING
ALLOWANCE RECEIPT IN BANG PIT SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION, LAEM NGOP DISTRICT, TRAT PROVINCE

PASIT CHAROENSIN

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER DEGREE OF PUBLIC ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL OF PUBLIC ADMINISTRATION

BURAPHA UNIVERSITY

2022

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางาน
นิพนธ์ของ พาสีทธิ์ เจริญสิน จบนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์)

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุปราณี ธรรมพิทักษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์)

..... รักษาการคณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร.ต.อ. ดร. วิเชียร ต้นศิริคงคล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

62930055: รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต; รป.ม.

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจ, เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

พาสีทธิ เจริญสิน : ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อ.แหลมวงษ์ จ.ตราด. (FACTORS RELATED TO DECISION MAKING ON TYPES OF THE ELDERLY LIVING ALLOWANCE RECEIPT IN BANG PIT SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, LAEM NGOP DISTRICT, TRAT PROVINCE.) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: อุษณากร ทาวะรัมย์, รป.ด. 172 หน้า. ปี พ.ศ. 2565.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเหตุผลที่เลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมวงษ์ จังหวัดตราด ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และโรคประจำตัว ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ กลุ่มอ้างอิง กลุ่มครอบครัว และกลุ่มผู้นำทางความคิด เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมวงษ์ จังหวัดตราด จำนวน 277 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) คือ ไคสแควร์ (Chi-Square) ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

(1) ศึกษาการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและเหตุผลที่เลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในรูปแบบรับเงินสดด้วยตนเอง (ร้อยละ 38.30) โดยมีเหตุผลคือ สะดวกดีและต้องการได้เงินสดเอามาไว้ติดตัวเพื่อใช้จ่าย

(2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบว่า ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล ได้แก่ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และโรคประจำตัว มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 ส่วนปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ กลุ่มอ้างอิง และกลุ่มผู้นำทางความคิด มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

62930055: MASTER DEGREE OF PUBLIC ADMINISTRATION; M.P.A.

KEYWORDS: FACTORS RELATED TO DECISION MAKING, ELDERLY ALLOWANCE

PASIT CHAROENSIN : FACTORS RELATED TO DECISION MAKING ON TYPES OF THE ELDERLY LIVING ALLOWANCE RECEIPT IN BANG PIT SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, LAEM NGOP DISTRICT, TRAT PROVINCE.. ADVISORY COMMITTEE: AUSANAKORN TAVAROM, Ph.D. 172 P. 2022.

The objectives of this research were to study the decision making on types of the elderly living allowance receipt and the reasons behind the decision making on types of the elderly living allowance receipt and to study factors related to decision making on types of the elderly living allowance receipt in Bang Pit Subdistrict Administrative Organization, Laem Ngop District, Trat Province. There were 2 factors including individual factors such as gender, age, status, levels of education, career, average monthly income, and congenital disease, and social factors such as reference group, family group, and thought leaders' group, which were considered quantitative factors. The data were collected by a questionnaire from the sample group with a total of 277 elderly people who had the right to receive the elderly living allowance in the area of Bang Pit Subdistrict Administrative Organization, Lam Ngob District, Trat Province. The data were analyzed with descriptive statistics and the correlation was tested with inferential statistics or Chi-Square. The results of the study were as follows.

1. In the study of the decision making on types of the elderly living allowance receipt and the reasons behind the decision making on types of the elderly living allowance receipt, it was found that most elderly people decided to receive the elderly living allowance in cash by themselves accounting for 38.30 %. The reasons given were that it was convenient, and they could have cash in their pocket to spend.

2. In the factors related to decision making on types of the elderly living allowance receipt, it was found that individual factors such as age, career, average monthly income, and congenital disease were correlated with the decision making on types of the elderly living allowance receipt with a statistical significance of .05. Moreover, the social factors such as reference group and thought leaders' group were correlated with the decision making on types of the elderly living allowance receipt with a statistical significance of .05.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์ จึงขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เสถียร เหลืองอลงกต และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุปราณี ธรรมพิทักษ์ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพงานวิจัย ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงาน ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมถึงขอขอบคุณองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดตราด บุคลากรจากทางคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการทำงานวิจัย ตลอดจนผู้สูงอายุทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ประโยชน์อันใดที่เกิดจากการทำวิจัยในครั้งนี้ ย่อมเป็นผลมาจากความกรุณาของทุกท่านดังกล่าวข้างต้น

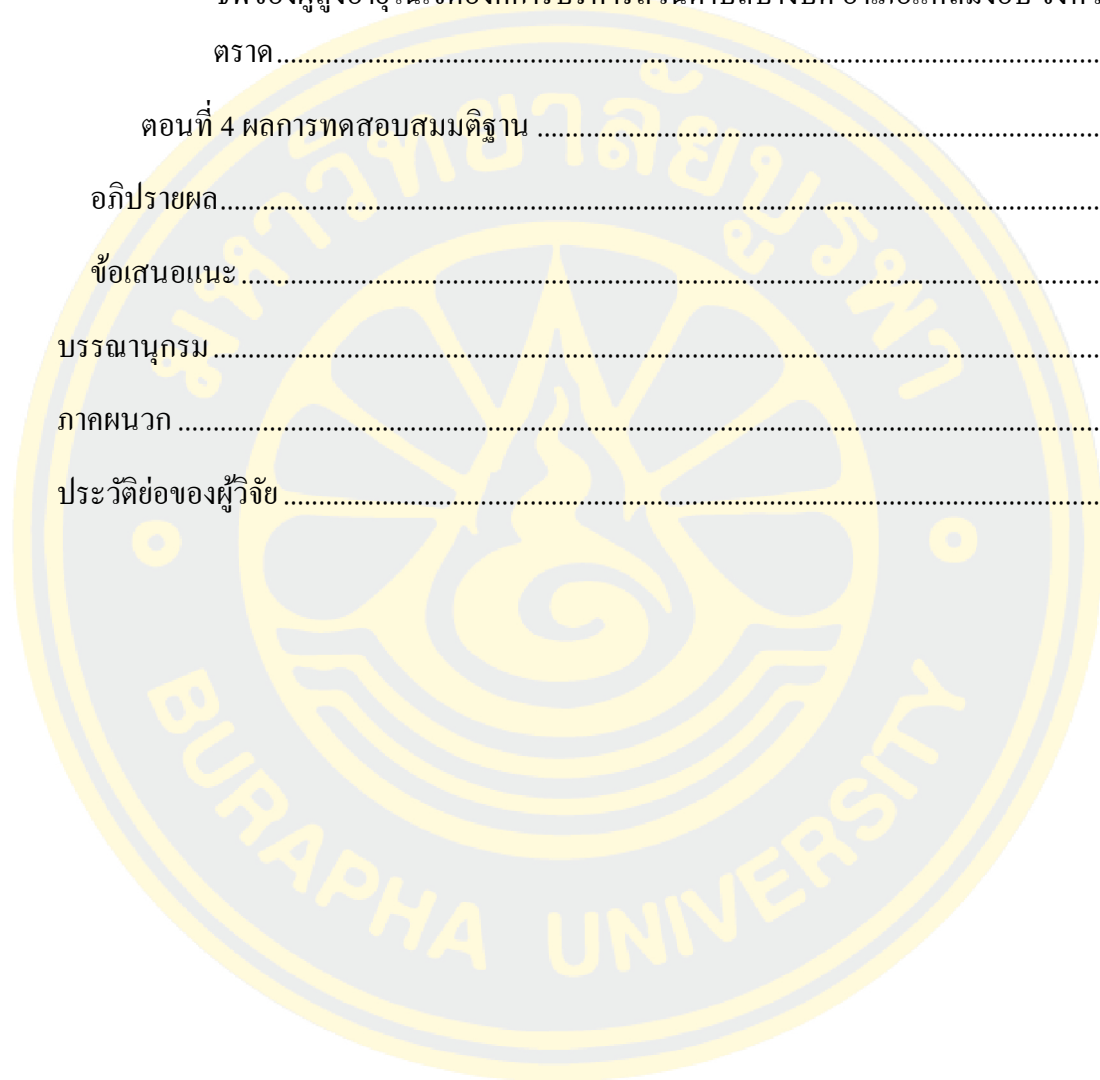
พาลีทิพย์ เจริญสิน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการศึกษา	7
สมมติฐานการวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวความคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ.....	13
แนวคิด นโยบาย และกฎหมายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	35
นโยบายสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ.....	40
แนวความคิดเกี่ยวกับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552	42
แนวทางการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตาม โครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม (e-payment).....	44

แนวทางการรับลงทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (เดือนตุลาคม 2564 – เดือนกันยายน 2565)..48	
บริบทพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลบางปิด.....	52
สรุปการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ.....	63
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	93
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	93
ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	95
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	95
การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	96
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	97
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	100
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ เหตุผลของการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ และแนวโน้มในการเปลี่ยนวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ.....	106
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ ในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด.....	112
ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย.....	115
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	127
สรุปผลการวิจัย.....	127
ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ด้านปัจจัยบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	127
ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ และแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับเหตุที่ทำให้ตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ และแนวโน้มใน	

การเปลี่ยนวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอกะลา หมองอบ จังหวัดตราด	128
ตอนที่ 3 สรุปการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ ของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอกะลา จังหวัด ตราด.....	128
ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน	129
อภิปรายผล.....	130
ข้อเสนอแนะ.....	140
บรรณานุกรม	145
ภาคผนวก	153
ประวัติย่อของผู้วิจัย	159

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1-1 โครงสร้างประชากรไทย พ.ศ. 2527-2562.....	1
ตารางที่ 1-2 จำนวนและอัตราผู้สูงอายุ พ.ศ. 2537-2560.....	2
ตารางที่ 2-1 จำนวนครัวเรือนและประชากร.....	58
ตารางที่ 2-2 จำนวนประชากรแบ่งตามช่วงอายุและแยกตามเพศ.....	59
ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ	60
ตารางที่ 2-4 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ.....	63
ตารางที่ 2-5 สรุปตัวแปรอิสระและตัวแปรตามของงานวิจัยที่เชื่อมโยง	77
ตารางที่ 2-6 สรุปตัวแปรอิสระที่เชื่อมโยงกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจจากงานวิจัยที่ ทบทวน	85
ตารางที่ 2-7 ที่มาของตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา.....	86
ตารางที่ 3-1 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	94
ตารางที่ 4-1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการมีและไม่มีโรคประจำตัว.....	105
ตารางที่ 4-2 จำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพ	106
ตารางที่ 4-3 เหตุผลของการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพในรูปแบบต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ.....	107
ตารางที่ 4-4 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเปลี่ยนแปลงวิธีการรับเงิน เบี้ยยัง ชีพผู้สูงอายุ.....	111
ตารางที่ 4-5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผล ปัจจัยด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อ การ ตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอลำ งอบ จังหวัดตราด	113
ตารางที่ 4-6 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่างเพศกับวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ	115

ตารางที่ 4-7 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง อายุกับวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ
ผู้สูงอายุ116

ตารางที่ 4-8 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง สถานภาพกับวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ
ผู้สูงอายุ 117

ตารางที่ 4-9 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง ระดับการศึกษากับวิธีการรับเงินเบี้ย
ยังชีพผู้สูงอายุ 118

ตารางที่ 4-10 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง อาชีพกับวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ
ผู้สูงอายุ 119

ตารางที่ 4-11 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับวิธีการรับ
เงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ..... 120

ตารางที่ 4-12 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง โรคประจำตัวกับวิธีการรับเงินเบี้ย
ยังชีพผู้สูงอายุ 121

ตารางที่ 4-13 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง กลุ่มอ้างอิงกับวิธีการรับเงิน เบี้ยยัง
ชีพผู้สูงอายุ 122

ตารางที่ 4-14 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง กลุ่มครอบครัวกับวิธีการรับเงินเบี้ย
ยังชีพผู้สูงอายุ 123

ตารางที่ 4-15 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง กลุ่มผู้นำทางความคิดกับวิธีการรับ
เงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ..... 124

ตารางที่ 4-16 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน 125

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1-1 เบี้ยยังชีพรายเดือนแบบขั้นบันไดสำหรับผู้สูงอายุ.....	3
ภาพที่ 1-2 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	7
ภาพที่ 2-1 ขั้นตอนในการตัดสินใจ.....	22
ภาพที่ 4-1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ.....	100
ภาพที่ 4-2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	100
ภาพที่ 4-3 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ	101
ภาพที่ 4-4 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา	102
ภาพที่ 4-5 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ.....	103
ภาพที่ 4-6 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	104

บทที่ 1

บทนำ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประเทศไทย ได้คาดการณ์ประชากรสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) มีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในสัดส่วนที่รวดเร็วกว่า จากร้อยละ 5.70 ในปี 2527 เป็นร้อยละ 9.60 ในปี 2546 และคาดว่าจะเพิ่มเป็นร้อยละ 14.70 ในปี 2562 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) ดังตารางที่ 1-1 ประกอบกับมีการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2560 พบว่า ประเทศไทยมีจำนวนและสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยในปี 2537 มีจำนวนผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 6.8 ของประชากรทั้งประเทศ และมีอัตราเพิ่มขึ้นในปี 2545 เป็นร้อยละ 9.40 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 10.70 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 12.20 ในปี 2557 เป็นร้อยละ 14.90 และในปี 2560 เป็นร้อยละ 16.70 ดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1-1 โครงสร้างประชากรไทย พ.ศ. 2527-2562

โครงสร้าง ประชากร	ปี (พ.ศ.)					
	2527	2539	2544	2545	2546	2562
(จำนวนประชากร)	50,637	60,003	62,914	63,430	63,959	70,213
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
วัยเด็ก	36.90	27.40	25.20	24.90	24.50	20.00
วัยทำงาน	57.40	64.40	65.50	65.70	65.90	65.30
วัยสูงอายุ	5.70	8.20	9.30	9.40	9.60	14.70
จำนวนปีที่แตกต่าง	12			23		

ที่มา: คาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2533-2563

สภาพการณ์ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของจำนวนประชากรผู้สูงอายุนี้ เป็นการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุรัฐบาลจึงต้องดำเนินนโยบายรัฐสวัสดิการสำหรับประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ทำให้เรื่องการสร้างหลักประกันรายได้ยามชราภาพทั้งสำหรับผู้สูงอายุในปัจจุบันและผู้สูงอายุในอนาคตกลายเป็นนโยบายสาธารณะที่จำเป็นและเร่งด่วนของประเทศไทย เนื่องจากกลุ่มผู้สูงอายุเป็นกลุ่มคนที่เปราะบาง มีความอ่อนไหวทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ จึงจำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ ทั้งทางด้านสุขภาพ และรัฐสวัสดิการอื่น ๆ ซึ่งในสมัยรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้เกิดโครงการหลักประกันรายได้ผู้สูงอายุขึ้น และให้ผู้สูงอายุทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการรับเบี้ยยังชีพ (ศิริรัตน์ สิทธิพรวรกุล, 2556, หน้า 3)

ตารางที่ 1-2 จำนวนและอัตราผู้สูงอายุ พ.ศ. 2537-2560

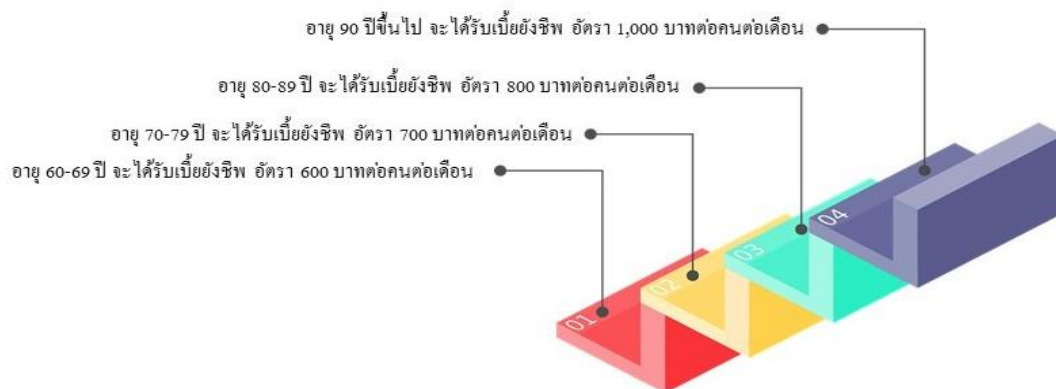
ปีที่สำรวจ	จำนวนผู้สูงอายุ (คน)	อัตราผู้สูงอายุ
2537	4,011,854	6.80
2545	5,969,030	9.40
2550	7,020,959	10.70
2554	8,266,304	12.20
2557	10,014,705	14.90
2560	11,312,447	16.70

หมายเหตุ อัตราผู้สูงอายุ หมายถึง อัตราส่วนของผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งสิ้น 100 คน
ที่มา: การสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2560

รูปแบบการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในยุคแรกแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ (1) จ่ายตามระเบียบปี 2548 โดยจ่ายให้แก่ผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน และ (2) จ่ายตามระเบียบปี 2552 โดยจ่ายให้แก่ผู้สูงอายุทุกคน (เพชรดา เกตุสุริวงษ์, 2556 อ้างถึงใน ณฤพล นุบผาชาติ วราภรณ์ ทรัพย์รุ่งทอง, และมยุรี รัตนเสริมพงศ์, 2564, หน้า 192) ทั้ง 2 รูปแบบจะทำการจ่ายในอัตราเดียวกัน คือ คนละ 300 บาท ต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติให้มีการปรับเพิ่มเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเพื่อให้สอดคล้องกับค่าครองชีพที่สูงขึ้นเป็นจำนวน 500 บาทต่อเดือน

หลังจากนั้น รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินแบบเร่งด่วน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเพิ่มกำลังซื้อภายในประเทศแบบมหภาค สร้างความสมดุลและความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพให้แก่ระบบเศรษฐกิจ ด้านนโยบาย

เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจึงมีการปรับเปลี่ยนอัตราเบี้ยยังชีพ โดยจัดให้มีอัตราการจ่ายเบี้ยยังชีพรายเดือนสำหรับผู้สูงอายุแบบขั้นบันได

ภาพที่ 1-1 เบี้ยยังชีพรายเดือนแบบขั้นบันไดสำหรับผู้สูงอายุ

อย่างไรก็ตาม ผู้สูงอายุที่มีสิทธิ์ได้รับเบี้ยยังชีพตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 4 สามารถดำเนินการยื่นคำขอเพื่อรับการพิจารณาคุณสมบัติผู้มีสิทธิ์รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามระเบียบด้วยตนเองต่อผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนเองมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ในวัน เวลา และสถานที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ผู้สูงอายุที่ผ่านการพิจารณาคุณสมบัติและให้ได้รับเบี้ยยังชีพ สามารถแสดงความประสงค์ขอรับเงินเบี้ยยังชีพได้ 4 วิธีการ คือ (1) รับเป็นเงินสดด้วยตนเอง (2) รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ์ (3) โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากในนามผู้มีสิทธิ์ และ (4) โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากในนามบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ์

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานพบมากในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้สูงอายุมากที่สุด รองลงมาคือ การเงินและงบประมาณ และวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ (วิชา เรื่องศิลป์, 2552) โดยปัญหาในตัวผู้สูงอายุนั้น อาทิเช่น มีความต้องการได้ค่าเบี้ยยังชีพให้มากขึ้นกว่าเดิม และช่วงเวลาก่อนการจ่ายเบี้ยยังชีพของ อบต. ยังไม่เหมาะสม และ อบต. ควรจัดส่งเจ้าหน้าที่นำเบี้ยยังชีพไปแจกให้กับผู้สูงอายุ ณ ที่พักอาศัย (บุญมาก มากสุข, 2558) ส่วนปัจจัยที่ทำให้ผู้มีสิทธิ์รับเบี้ยยังชีพไม่มารับเบี้ยตามกำหนดเวลา ได้แก่ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ เช่น ประชาชนเข้าไม่ถึงการประชาสัมพันธ์ และแกนนำชุมชนบางหมู่บ้านไม่ให้ความร่วมมือประชาสัมพันธ์ข้อมูล

กับประชาชน บังคับด้านบุคลากรของ อบต. โดยนายก อบต. มักจะเปลี่ยนกำหนดการจ่ายเบี้ยยังชีพ อยู่บ่อยครั้ง ทำให้ผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพเกิดความสับสนเรื่องวันเวลา บังคับด้านเทคโนโลยี เช่น เครื่องเสียงตามสายเกิดการชำรุด จึงทำให้เกิดอุปสรรคในการประชาสัมพันธ์ข้อมูล และบังคับที่เกิด จากตัวผู้ที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพเอง เช่น การออกไปทำธุระนอกพื้นที่ ผู้มีสิทธิรับเบี้ยมีสุขภาพ ไม่แข็งแรง จึงไม่สะดวกในการเดินทางมารับ และความรู้สึกลึกที่ไม่อยากรอคิว เนื่องจากการรับเบี้ยยัง ชีพในแต่ละครั้งมีผู้มารับเป็นจำนวนมาก ซึ่งบังคับที่เกิดจากตัวผู้ที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพเองนี้ ส่งผลให้ เกิดปัญหาต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพมากที่สุด (นิรชา ชินพันธ์ และอัสวิณ ปสุธรรม, 2562) นอกจากนี้ ผลการศึกษา พบว่า ควร โอนเงินเบี้ยยังชีพเข้าบัญชีธนาคาร ควรเพิ่มบุคลากรที่ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินงานการจ่ายเบี้ยยังชีพให้เพียงพอ และส่งเสริมให้บุคลากร ได้มีโอกาส เพิ่มพูนความรู้ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และควรยืมเงินสะสมมาตรงจ่าย ก่อน เพื่อป้องกันและลดปัญหาความเดือดร้อนของผู้รับเบี้ยยังชีพ (ธมนวรรณ ชุ่มเย็น, 2557)

ในปัจจุบันนี้ หน่วยงานภาครัฐพยายามปรับเปลี่ยนกระบวนการและรูปแบบการ ดำเนินงานให้ทันสมัยสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์หลักของประเทศ หรือยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ซึ่งในแผนยุทธศาสตร์นี้กำหนดให้มีการ “พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการบริหาร จัดการเมืองและการจัดตั้งอำนาจความสะดวกให้เป็นเมืองอัจฉริยะ” (สำนักยุทธศาสตร์และ ประเมินผล กรุงเทพมหานคร Smart City Handbook : Bangkok, 2563) และให้สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ด้วย โดยมีภารกิจสำคัญ ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ปรับแก้จัดระบบปรับทิศทางในด้านต่าง ๆ และสร้างหนทาง พัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือกับยุคโลกาภิวัตน์ในศตวรรษที่ 21 ได้ และมุ่งเน้นสู่การเป็น “ประเทศไทย 4.0” กล่าวคือ เน้นการปรับเปลี่ยน โครงสร้างทางเศรษฐกิจ จากการขับเคลื่อนประเทศ ด้วยภาคอุตสาหกรรม มาเป็นขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ (พลิสา พรภุณา และกฤษวรรธน์ โล้วชรินทร์, 2563)

โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นองค์กรที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจหลาย อย่างมาจากรัฐบาลกลาง ที่มีการกำหนดนโยบายการบริการสาธารณะให้สอดคล้องกับนโยบาย ภาครัฐ มีการผลักดันและส่งเสริมให้ประชาชนในเขตพื้นที่ให้เข้าถึงระบบบริการสวัสดิการภาครัฐ อย่างทั่วถึง เท่าเทียมและเป็นธรรม ขับเคลื่อนการทำงานขององค์กรด้วยนโยบาย SMART (องค์กร อัจฉริยะ) มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่ เพื่อก้าวสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 และเพิ่ม จิตสมรรถนะให้ประชาชนเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ตอบสนองความต้องการในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการเพิ่ม โอกาสและลดขั้นตอนในการได้รับบริการจากภาครัฐโดยเฉพาะงานทางด้าน สังคมสงเคราะห์ งานการช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และการดำเนินงานของ

อปท. ในช่วงที่ผ่านมาเกี่ยวกับนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามโครงการสร้างหลักประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุ ถือเป็นภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายโอนด้านการดำเนินการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และมีระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการเบี้ยยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน โดยผู้สูงอายุสามารถแจ้งความประสงค์ในการขอเปลี่ยนแปลงวิธีการรับเงินในแต่ละเดือนได้ก่อนดำเนินการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพดังกล่าว

องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด เป็นหน่วยงานที่ผู้วิจัยในฐานะพนักงานส่วนตำบล ซึ่งปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ และจากข้อมูลการเบิกจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุประจำปีงบประมาณ 2564 งวดที่ 11 ประจำเดือนสิงหาคม 2564 มีจำนวนผู้สูงอายุทั้งสิ้น 904 ราย โดยผู้สูงอายุที่ประสงค์เลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพเป็นเงินสด จำนวน 476 ราย เป็นสัดส่วนจำนวนเกินครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพทั้งหมด (องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด, 2564) หรือประมาณร้อยละ 52.65 ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด ต้องมีนโยบายในการให้บริการประชาชน โดยการนำเงินเบี้ยยังชีพไปมอบให้กับผู้สูงอายุถึงศาลาเอนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน แม้จะอยู่ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ที่ต้องเฝ้าระวังและควบคุมตามมาตรการในการป้องกันโรคติดต่อกับกลุ่มเปราะบางอย่างผู้สูงอายุ ทำให้เห็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของหน่วยงานภายใต้สาขารณภัยฉุกเฉิน

ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปวางแผนปรับปรุงรูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับทิศทางของประเทศที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่เพื่อก้าวสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 และเพิ่มขีดสมรรถนะให้ประชาชนเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ตอบสนองความต้องการในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการเพิ่มโอกาสและลดขั้นตอนในการได้รับบริการจากภาครัฐ โดยเฉพาะงานทางด้านสังคมสงเคราะห์ งานการช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ รวมถึงการนำข้อมูลที่ผ่านมาการวิเคราะห์ในเหตุปัจจัยไปใช้ปรับปรุงสู่หนทางในการพัฒนาที่ดีขึ้นไปสำหรับกลุ่มเป้าหมายในอนาคต

คำถามการวิจัย

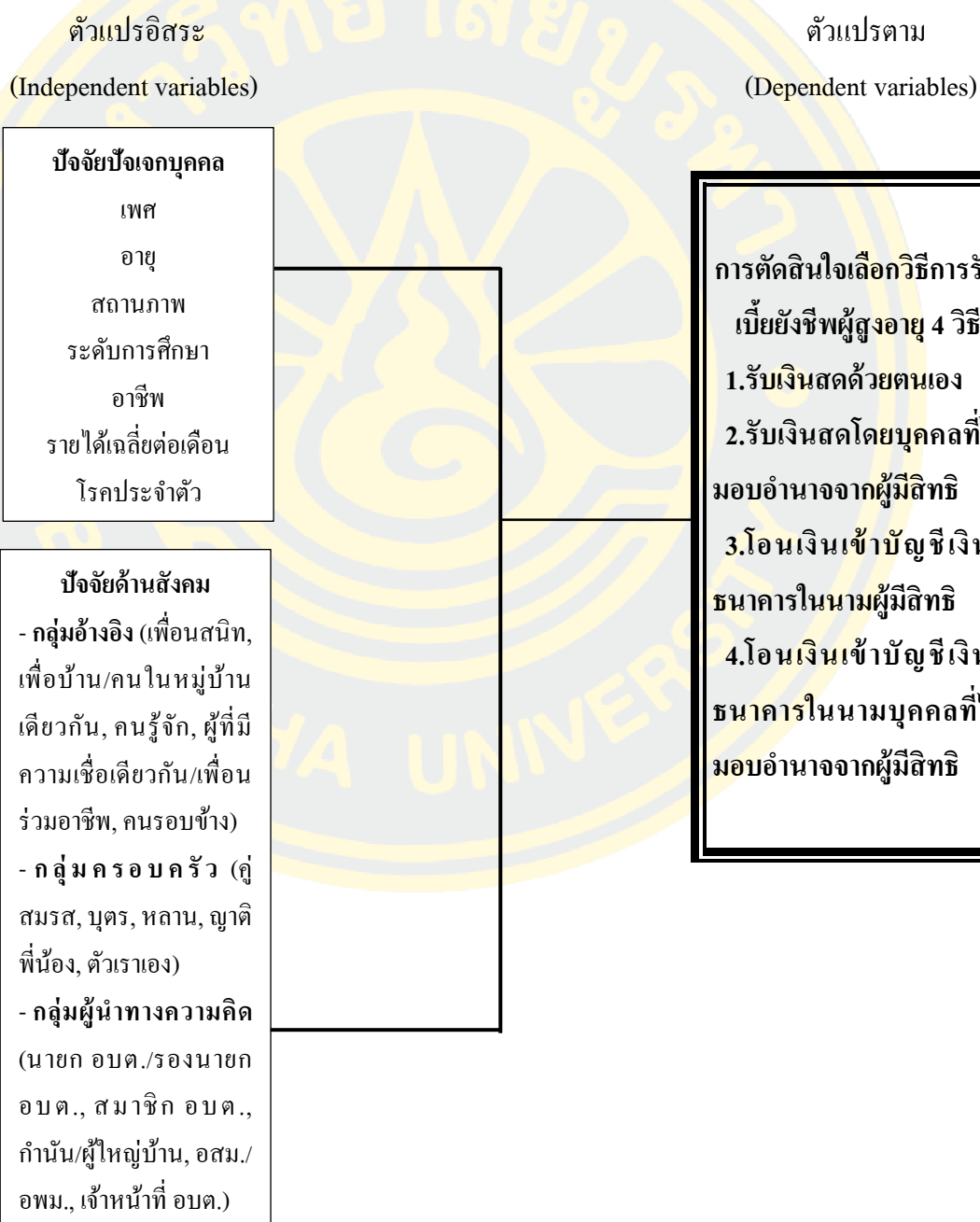
1. ผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุรูปแบบใดและมีเหตุผลใดที่เลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
2. ปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและเหตุผลที่เลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากการทำการศึกษาทบทวนงานวิจัยที่เชื่อมโยงแล้วนำมาสังเคราะห์ โดยประยุกต์แนวคิดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาดังแผนภาพ

ภาพที่ 1-2 กรอบแนวคิดในการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 เพศ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด

สมมติฐานที่ 2 อายุ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด

สมมติฐานที่ 3 สถานภาพ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด

สมมติฐานที่ 4 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด

สมมติฐานที่ 5 อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด

สมมติฐานที่ 6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด

สมมติฐานที่ 7 โรคประจำตัว มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด

สมมติฐานที่ 8 กลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด

สมมติฐานที่ 9 กลุ่มครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด

สมมติฐานที่ 10 กลุ่มผู้นำทางความคิด มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยทำการการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการวิจัย โดยมีตัวแปรที่ต้องการศึกษา ดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ ได้แก่

1. ปัจจัยปัจเจกบุคคล คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และโรคประจำตัว

2. ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ กลุ่มอ้างอิง (เพื่อนสนิท, เพื่อนบ้าน/คนในหมู่บ้านเดียวกัน, คนรู้จัก, ผู้ที่มีความเชื่อเดียวกัน/เพื่อนร่วมอาชีพ, คนรอบข้าง) กลุ่มครอบครัว (คู่สมรส, บุตร, หลาน, ญาติพี่น้อง, ตัวเราเอง) และกลุ่มผู้นำทางความคิด (นาย อบต./รองนายก อบต., สมาชิก อบต., กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน, อสม./อพม., เจ้าหน้าที่ อบต.)

ตัวแปรตาม ได้แก่ การตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ประกอบด้วย 4 วิธี คือ

1. รับเงินสดด้วยตนเอง
2. รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจ
3. โอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารในนามผู้มีสิทธิ
4. โอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารในนามผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด จำนวน 8 หมู่บ้าน รวม 904 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้สูงอายุ กล่าวคือ ผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ทั้ง 8 หมู่บ้าน ซึ่งได้จากการคำนวณตามหลักการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967 อ้างถึงใน ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, 2561, หน้า 394) จากจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพทั้งหมด 904 คน ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 277 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ในช่วงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2565 - 1 มีนาคม 2565

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการศึกษาทำให้ทราบการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด
2. ผลการศึกษาทำให้ทราบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

3. นำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินนโยบายจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดตราดใน ปีงบประมาณถัดไปได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัย หมายถึง เหตุผล ความรู้สึก สิ่งแวดล้อม และรวมถึงสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่มองเห็นและมองไม่เห็น ซึ่งมีอิทธิพลและส่งผลโดยตรงต่อบุคคลในการตัดสินใจ หรือเป็นเหตุผลที่บุคคลใช้ประกอบการตัดสินใจ

การตัดสินใจเลือก หมายถึง การที่ตัวบุคคลใช้หลักการ กระบวนการทางความคิด พิจารณาโดยใช้เหตุผลประกอบอย่างถ่วงถ้ และตัดสินใจเลือกช่องทาง วิธีการ หรือตัวเลือกที่เหมาะสมที่สุดสำหรับตัวบุคคลนั้นในการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด

ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดตราด ตามทะเบียน (ทร.14) โดยเป็นผู้ที่มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตพื้นที่นี้

เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หมายถึง เงินสวัสดิการรัฐที่จัดสรรในรูปแบบเงินอุดหนุนให้กับทางองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดตราด เพื่อจ่ายให้กับผู้สูงอายุตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยจ่ายให้แก่ผู้สูงอายุในอัตราแบบขั้นบันได ดังนี้

- 1) อายุ 60 – 69 ปี ได้รับคนละ 600 บาทต่อเดือน
- 2) อายุ 70 – 79 ปี ได้รับคนละ 700 บาทต่อเดือน
- 3) อายุ 80 – 89 ปี ได้รับคนละ 800 บาทต่อเดือน
- 4) อายุ 90 ปี ขึ้นไป ได้รับคนละ 1,000 บาทต่อเดือน

วิธีการรับเบี้ยยังชีพ หมายถึง วิธีการ หรือช่องทางการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากแนวทางการลงทะเบียนผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มี 4 วิธี คือ (1) รับเป็นเงินสดด้วยตนเอง (2) รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ (3) โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารในนามผู้มีสิทธิ และ (4) โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารในนามบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ

องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น รับผิดชอบดูแลพื้นที่ตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราดตามกฎหมายการจัดตั้ง (พระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 7 พ.ศ. 2562) และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 8 หมู่บ้าน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หมายถึง สิ่งที่มีผลโดยตรงต่อตัวบุคคลในการพิจารณาตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อันประกอบด้วย

1. ปัจจัยปัจเจกบุคคล หมายถึง ลักษณะเฉพาะบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และโรคประจำตัวของผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด

2. ปัจจัยด้านสังคม หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันของมนุษย์ โดยที่พฤติกรรมของคนคนหนึ่งที่ต้องมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม เกิดการถ่ายทอดการเรียนรู้ ออกกฎเกณฑ์ทางสังคม เพื่อเป็นบรรทัดฐานในการอยู่ร่วมกัน กระบวนการของกลุ่ม กระบวนการทางสังคม และสิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรม จึงมีส่วนสำคัญในการกำหนดลักษณะพฤติกรรมของมนุษย์ให้ปฏิบัติตามสภาพของสังคม และคือผลกระทบจากอิทธิพลทางสังคมที่ล้อมรอบ ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกรูปแบบวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ประกอบด้วย กลุ่มอ้างอิง กลุ่มครอบครัว และกลุ่มผู้นำทางความคิด

กลุ่มอ้างอิง หมายถึง กลุ่มที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความคิดเห็น และค่านิยมของบุคคลในกลุ่มอ้างอิง เนื่องจากบุคคลต้องการให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม จึงต้องปฏิบัติตามและยอมรับความคิดเห็นจากกลุ่มอ้างอิง ประกอบด้วย 1) เพื่อนสนิท 2) เพื่อนบ้าน คนในหมู่บ้านเดียวกัน 3) คนรู้จัก 4) ผู้ที่มีความเชื่อเดียวกัน เพื่อนร่วมอาชีพ และ 5) คนรอบข้าง

กลุ่มครอบครัว หมายถึง บุคคลในครอบครัวถือว่ามอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติ ความคิด และค่านิยมของบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกรูปแบบวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 1) คู่สมรส 2) บุตร 3) หลาน 4) ญาติพี่น้อง แล 5) ตัวเราเอง

กลุ่มผู้นำทางความคิด หมายถึง ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องที่ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งมีอิทธิพลและมีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 1) นายก อบต./รองนายก อบต. 2) สมาชิก อบต. 3) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน 4) อสม. อพม. และ 5) เจ้าหน้าที่ อบต.

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดตราด ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นกรอบพื้นฐานในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ
 - 1.1 ความหมายของการตัดสินใจ
 - 1.1.1 องค์ประกอบของการตัดสินใจ
 - 1.1.2 ลักษณะของการตัดสินใจ
 - 1.1.3 กระบวนการตัดสินใจ
 - 1.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ
 - 1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ
2. แนวคิด นโยบาย กฎหมายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
3. นโยบายสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2552
5. แนวทางการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตาม โครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม (e-payment)
6. แนวทางการรับลงทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (เดือนตุลาคม 2564 – เดือนกันยายน 2565)
7. บริบทพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด
8. สรุปการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ
9. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

1. ความหมายของการตัดสินใจ

การตัดสินใจถือเป็นกระบวนการหนึ่งในการใช้ความคิดที่นำไปสู่การกระทำหรือการตัดสินใจใดสิ่งหนึ่งในชีวิตประจำวัน โดยนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายคำว่า การตัดสินใจ (Decision) ตามทรรศนะของตน ดังนี้

กริฟฟิธส์ (Griffiths, 1959 อ้างถึงใน สุวิทย์ มูลคำ, 2549, หน้า 50) ให้ความหมายว่าการตัดสินใจ เป็นการศึกษามองทางเลือกต่าง ๆ โดยการคิดการเลือกทางเลือกที่แตกต่างกัน

สุเมธ เดียววิเศษ (2525, หน้า 127) กล่าวว่า การตัดสินใจ เป็นการเลือกทางเลือกปฏิบัติซึ่งมีอยู่หลายทางเลือกเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

ประชุม รอดประเสริฐ (2533, หน้า 283) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการในการสร้างทางเลือกการดำเนินงานไว้หลาย ๆ ทาง แล้วพิจารณาตรวจสอบประเมินทางเลือกเหล่านั้นเพื่อเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดเพื่อไปดำเนินงาน

พิรพงษ์ คาราไทย (2542, หน้า 23) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง ความคิดและการกระทำต่าง ๆ ที่นำไปสู่การตกลงใจเลือกทางใดทางหนึ่งจากทางเลือกที่มีอยู่หลายทางเลือกเพื่อใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2521, หน้า 208) ให้นิยามการตัดสินใจเป็นการเลือกจากตัวเลือกหรือทางเลือกหลาย ๆ ทาง และพยายามเลือกตัวเลือกหรือทางเลือกที่ดีที่สุด

แสวง รัตนมงคลมาศ (2537, หน้า 73) ให้ความหมายของคำว่า การตัดสินใจ คือ การเลือกบนทางเลือก (Choice of alternative) ซึ่งทางเลือกนั้นจะต้องประกอบด้วย

1. ทางเลือกหลายทางเลือก หากมีทางเลือกเพียงอย่างเดียวไม่ถือเป็นการตัดสินใจ
2. ต้องใช้เหตุผลประกอบการพิจารณา โดยใช้ข้อมูลตัวเลขต่าง ๆ มาพิจารณาประกอบการตัดสินใจด้วย

3. มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าการตัดสินใจนั้นทำไปเพื่ออะไร

โอโธทัย พึ่งทองหล่อ (2543, หน้า 25) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการเลือกสิ่งหนึ่งจากหลาย ๆ สิ่ง หรือเลือกที่จะปฏิบัติทางใดทางหนึ่งจากหลาย ๆ ทางที่มีอยู่ สิ่งหรือวิธีการที่เลือกนั้นย่อมได้รับการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้วว่าถูกต้องเหมาะสมหรือดีที่สุดและตรงกับเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

วิชัย โสสุวรรณจินดา (2535, หน้า 185) ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า หมายถึง การเลือกทางเลือกที่มีอยู่หลาย ๆ ทางเลือก โดยอาศัยทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเลือกเดียวที่สามารถตอบสนองเป้าหมาย หรือความต้องการของผู้เลือกได้

ดวงนภา เขมะลักษณ์ (2547, หน้า 23) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการประเมินผลเกี่ยวกับทางเลือกหรือตัวเลือกที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการคาดคะเนผลที่เกิดจากทางเลือกปฏิบัติที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายได้มากที่สุด

ชูชัย เทพสาร (2546, หน้า 7) กล่าวว่า การตัดสินใจคือการเลือกเอาทางเลือกของวิถีการกระทำทางหนึ่งจากหลาย ๆ ทางที่มีอยู่ เพื่อจะนำไปบรรลุเป้าหมาย

ดลนภา หวงสุวรรณกร (2544, หน้า 10) กล่าวว่า การตัดสินใจว่ามีความหมาย 2 อย่าง คือ ในแนวกว้างและแนวแคบ ซึ่งในแนวกว้างการตัดสินใจเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนเริ่มต้นที่การรับรู้ว่ามีความจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงและสิ้นสุดลงที่การยอมรับ และนำการตัดสินใจนั้นปฏิบัติในส่วนแนวแคบการตัดสินใจ

สมทรัพย์ อติชาติบุตร (2541, หน้า 19) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการทางเลือกที่ดีที่สุดจากหลาย ๆ ทางเลือกก่อนที่จะนำทางเลือกนั้นไปปฏิบัติ โดยใช้หลักเหตุผลจากทางเลือกหรือข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่เพื่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

วุฒิชัย จ้านงค์ (2540, หน้า 12) กล่าวว่า การตัดสินใจ เป็นเรื่องของการจัดการที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และในการจัดการนั้นการตัดสินใจเป็นหัวใจในการปฏิบัติงานทุก ๆ เรื่อง ทุก ๆ กรณี เพื่อดำเนินการไปสู่วัตถุประสงค์ อาจมีเครื่องมือมาช่วยในการพิจารณา มีเหตุผลส่วนตัว อารมณ์ความรักใคร่ชอบพอบ้างมีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ

จิระจิตต์ ราคา (2541, หน้า 14) กล่าวว่า สถานการณ์การตัดสินใจในโลกแห่งความเป็นจริงมักเป็นสถานการณ์ที่เลียงหรือไม่แน่นอน และมีบ่อยครั้งที่บุคคลไม่อาจตัดสินใจ เพื่อให้ตนเองได้ประโยชน์สูงสุด เพราะมีข้อจำกัดเรื่องความรู้ ค่านิยม บุคลิกภาพ แรงจูงใจของผู้ตัดสินใจแต่ละบุคคลจึงนับว่าปัจจัยทางจิตวิทยามีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจ

Ofstad (1961, p. 1) อธิบายความหมายของการตัดสินใจว่า การที่บุคคลหนึ่งได้กระทำการตัดสินใจ คือ

1. เขาได้เริ่มต้นสร้างปฏิกริยาโต้ตอบเชิงพฤติกรรมเป็นอนุกรมในการเลือกชิ้นชมบางสิ่งบางอย่าง
2. เขาได้ตัดสินใจเพื่อลงมือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เขาคิดว่าเขาทำได้
3. การลงมือวินิจฉัยว่าเขาควรทำอะไร ภายใต้สถานการณ์เฉพาะอย่าง หลังจากที่ได้พิจารณาทางเลือกต่าง ๆ แล้ว

สุพานี สฤกษ์วานิช (2549, หน้า 166) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึงกระบวนการของการเลือกจากหลาย ๆ ทางเลือกที่มีอยู่ ณ วินาที เวลานี้ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์อย่างที่ต้องการหรือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง การตัดสินใจจึงเกี่ยวข้องกับมิติของเวลา เพราะการตัดสินใจ

ณ ขณะนี้ เวลาที่ ซึ่งมักจะส่งผลถึงอนาคต และการตัดสินใจจะเกี่ยวข้องกับมิติของทางเลือกเสมอ เพราะถ้าเราไม่มีทางเลือกเราก็ไม่ต้องเลือกเราก็ไม่ต้องตัดสินใจ ดังนั้นเมื่อต้องตัดสินใจจะต้องมีทางเลือกเสมอ

ลฎาภา พูลเกษม (2550, หน้า 8) กล่าวว่า การตัดสินใจ (Decision making) หมายถึง กระบวนการคิดโดยใช้เหตุผลในการเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากหลายทางเลือกที่มีอยู่เพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุด และตอบสนองความต้องการของตนเองให้มากที่สุด

พิบูล ทิปะปาล (2550, หน้า 110) ได้ให้ความหมายว่า การตัดสินใจ หมายถึงการเลือกทำอย่างใดอย่างหนึ่งจากทางเลือก 2 ทางเลือกหรือมากกว่า

จิรนนท์ ไวยศรีแสง (2552, หน้า 18) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกคิดอันจะนำไปสู่การแยกแยะแนวทางปฏิบัติหลาย ๆ ทาง เพื่อให้ได้ทางเลือกที่เห็นว่ามีค่าที่สุด และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ซึ่งทางเลือกต้องมีหลายทาง มีเหตุผลประกอบการพิจารณา และมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการตัดสินใจ

ธีระยุทธ ริยะบุตร (2552, หน้า 26) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเพื่อพิจารณาเลือกทางปฏิบัติจากหลายทางเลือกโดยผู้ตัดสินใจประเมินค่าทางเลือกนั้นแล้วว่าเป็นทางเลือกที่ปฏิบัติแล้วสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ได้มากที่สุด

ปาลีรัฐ มานะเลิศ (2555, หน้า 15) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ทางเลือก หรือตัวเลือกที่นำไปสู่การเลือกปฏิบัติ และส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายได้มากที่สุด

แซนแทรค (Santrack, 2003, p. 365) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน ทางเลือกต่าง ๆ และเลือกทางเลือกจากทางเลือกเหล่านั้น

โกลสเตน (Goldstein, 2008, p. 466) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นการพิจารณาเลือกทางเลือกต่าง ๆ ของบุคคลที่ต้องปฏิบัติในลักษณะที่แตกต่างกัน

โควาลสกีและเวสเทน (Kowalski & Westen, 2009, p. 238) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นเรื่อง กระบวนการที่บุคคลให้น้ำหนักเชิงบวกและเชิงลบแก่ทางเลือกต่าง ๆ เพื่อเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง

จากความหมายของการตัดสินใจข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางเลือกที่เหมาะสมหรือดีที่สุดจากหลาย ๆ ทางที่มีอยู่เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ โดยผ่านกระบวนการใช้ความคิดไตร่ตรองวิเคราะห์แล้วประกอบการตัดสินใจ

ธรรมชาติของการตัดสินใจ

ธรรมชาติการตัดสินใจ อาจเป็นคำกล่าวที่มีผู้เข้าใจในธรรมชาติและให้ความสำคัญแตกต่างกันไป ตามความแตกต่างในภูมิหลังของแต่ละคน ขณะที่หลายคนเข้าใจว่าการตัดสินใจเป็นเรื่องธรรมชาติที่ทุกคนต้องทำเป็นประจำ เช่น ตัดสินใจที่จะอาบน้ำก่อนทานอาหารเช้า แต่หลายคนกลับเข้าใจว่าการตัดสินใจ เป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนและมีความสำคัญในเชิงผลลัพธ์ที่จะเกิดตามมา เช่น การตัดสินใจทางการเมืองของนายกรัฐมนตรีว่าจะยุบสภาหรือจะลาออก การตัดสินใจทางอุตสาหกรรมว่าจะเลือกตั้งโรงงานที่ไหน และการตัดสินใจทางการทหารว่าจะใช้กลยุทธ์รูปแบบใดกับฝ่ายตรงข้าม อย่างไรก็ตาม ถ้าจะอ้างความเป็นธรรมชาติ ซึ่งหมายถึงความเป็นเนื้อแท้หรือแก่นแท้ของการตัดสินใจ น่าจะเป็นที่เข้าใจโดยรวมของคนทั่วไปว่า เป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่แสดงออกมาเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้น การตัดสินใจดังกล่าวในทางพฤติกรรมศาสตร์สามารถพิจารณา ได้ 2 ลักษณะ คือ การตัดสินใจตอบสนองทันทีเมื่อได้รับสิ่งเร้าหรือที่เรียกว่าการตอบสนองตามสัญชาตญาณ (Instinctive response) โดยมีประสบการณ์หรือการเรียนรู้เป็นฐานตามแนวคิดของกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) และการตัดสินใจตอบสนองต่อสิ่งเร้าโดยผ่านกระบวนการประเมินและไตร่ตรองบนพื้นฐานของประสบการณ์การเรียนรู้รวมตลอดจนปัจจัยส่วนบุคคลของแต่ละคนตามแนวคิดของกลุ่มเกสตัลต์ (Gestalt) (มนัส สุวรรณ, 2553, หน้า 73)

อุบลวรรณ กวากานันท์ (2555, หน้า 324) สรุปว่าธรรมชาติของการตัดสินใจมีลักษณะดังนี้คือ

1. ต้องการการจำได้ คือ การจำได้ถึงความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์ที่เราสนใจกับสถานการณ์ที่เป็นจริงที่ทำให้เรารู้สึกเพียงพอจะทำให้เกิดกระบวนการตัดสินใจ

2. ค้นหาข้อมูล คือ วิธีการหาข้อมูลที่เก็บไว้ในส่วนความจำหรือทักษะความรู้ ข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจจากสิ่งแวดล้อม

3. การประเมินทางเลือก คือ การหาทางเลือกในส่วนที่ทำให้เกิดประโยชน์และข้อจำกัดของตัวเลือก

4. การเลือก คือ การเลือกทางเลือกหรือยอมรับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

5. ผลลัพธ์ คือ การประเมินสิ่งที่เราเลือกว่าตรงกับความต้องการหรือไม่

การตัดสินใจเป็นกระบวนการเลือกในระหว่างทางเลือกต่าง ๆ แต่ในกระบวนการเลือกทางเลือกต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น มีสิ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องหลายประการ วุฒิชัย จานงค์ (2525, หน้า 55) ให้ความเห็นว่า การตัดสินใจมีระดับความสำคัญอยู่ 3 ประการ ซึ่งถือว่าเป็นธรรมชาติของการตัดสินใจ คือ

1. กิจกรรมด้านข่าวปัญญา (Intelligence activity) หมายถึง การสืบเสาะหาข้อมูลข่าวสาร สภาพสิ่งแวดล้อมสำหรับใช้ในการตัดสินใจ

2. กิจกรรมการออกแบบ (Design activity) เป็นการสร้างการพัฒนา และการวิเคราะห์ แนวทางต่าง ๆ ที่น่าจะนำไปปฏิบัติได้

3. กิจกรรมการคัดเลือก (Choice activity) คือการเลือกทางอันเหมาะสมที่จะไปปฏิบัติจริง

ขั้นตอนทั้งสามประการนี้ทำให้เป็นธรรมชาติที่สำคัญของการตัดสินใจว่าเป็นกระบวนการตามลำดับขั้น อันที่จะเลือกทางใดทางหนึ่งออกมาสำหรับใช้ในการปฏิบัติ ดังนั้นหลักการตัดสินใจมิได้สิ้นสุดที่เลือกแนวทางปฏิบัติ แต่จะสิ้นสุดที่การปฏิบัติตามแนวทางที่เลือกไว้แล้วนั่นเอง

ดังนั้นการตัดสินใจเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ไม่สามารถทำความเข้าใจได้โดยง่ายแค่เพียงจากการสังเกตการแสดงออกของแต่ละบุคคลในกระบวนการตัดสินใจ แต่ละคนต่างก็มีกระบวนการความคิดจากเหตุปัจจัยเฉพาะที่แตกต่างกันออกไป รวมถึงการเผชิญต่อสภาวะหรือสถานการณ์ที่แตกต่างกันด้วย การทำความเข้าใจในธรรมชาติของการตัดสินใจอาจเป็นประโยชน์ต่อแบบแผนการตัดสินใจแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสมของผู้ที่สนใจต่อไปในอนาคต หรือต้องการศึกษาพฤติกรรมศาสตร์เฉพาะของมนุษย์ต่อไป

องค์ประกอบของการตัดสินใจ

การตัดสินใจต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ (ภัทรวดี แก้วประดับ, 2546, หน้า 9)

คือ

1. ตัวผู้ตัดสินใจ โดยผู้ตัดสินใจมีความสามารถในการประเมินคุณค่า ประโยชน์ หรือความสำคัญของทางเลือกแต่ละอย่าง

2. ทางเลือก ผู้ตัดสินใจจะเผชิญกับทางเลือกจำนวนหนึ่ง ซึ่งถ้าไม่มีทางเลือกก็ไม่ต้องเลือก

3. ผลของทางเลือกในอดีตจะขึ้นอยู่กับทางเลือก ซึ่งการเลือกแต่ละอย่างแตกต่างกัน และไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

รัสโซ และชุมกเกอร์ (2535, หน้า 24-26) กล่าวว่า การตัดสินใจมีองค์ประกอบ ทั้งสิ้น 4 ประการ คือ

1. การตีกรอบ คือ การนิยามสิ่งที่จะต้องตัดสินใจและกำหนดวิธีการที่จะทำให้เราเลือก ในเบื้องต้น

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสาร

3. การหาบทสรุป ด้วยการจัดระบบข้อมูลที่ได้ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาในหลายแง่มุม

4. การเรียนรู้จากผลของการตัดสินใจในอดีต ในขณะที่ วิชาญรณ์ ดันศิริมงคล (2542, หน้า 11) กล่าวว่า องค์ประกอบในการตัดสินใจมีอยู่ 4 ประการใหญ่ ๆ เช่นกัน แต่หมายถึง ปัญหาหรือเป้าหมายในการตัดสินใจเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือก และปัจจัยภายนอกหรือความเสี่ยงและความไม่แน่นอน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการตัดสินใจมี 3 ประการ คือ

1. การตัดสินใจต้องมีทางเลือก และการเลือกที่จะกระทำอย่างไรอย่างหนึ่งนั้น ต้องมีมากกว่าหนึ่งทางเลือกถึงจะเป็นการตัดสินใจ ถ้ามีทางเลือกเดียวก็ไม่มีทางเลือกหรือไม่ต้องเลือก

2. การตัดสินใจจะต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ซึ่งผลของทางเลือกมีความแตกต่างในแต่ละสถานการณ์ และไม่สามารถระบุได้ในตอนเลือกกว่าทางเลือกนั้นคือทางเลือกที่ดีที่สุด

3. การตัดสินใจเป็นเรื่องของกระบวนการทางความคิด โดยการใช้หลักเหตุผล และความพอใจประเมินคุณค่าและผลประโยชน์ที่เหมาะสมของผู้ตัดสินใจ

ลักษณะของการตัดสินใจ

ลักษณะของการตัดสินใจสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. การตัดสินใจที่จำแนกตามพฤติกรรม ประกอบด้วย การตัดสินใจเป็นรายบุคคลและการตัดสินใจเป็นกลุ่ม การตัดสินใจเป็นรายบุคคล เป็นการตัดสินใจบุคคลเดียว โดยที่บุคคลนั้นอาจขอคำแนะนำจากบุคคลอื่น แต่ความรับผิดชอบในการตัดสินใจขึ้นอยู่กับบุคคลนั้นเพียงคนเดียว สำหรับการตัดสินใจเป็นกลุ่ม เป็นลักษณะการตัดสินใจที่มีบุคคลหลายคนมีส่วนร่วมในการกระทำ เป็นการตัดสินใจที่กล้าเสี่ยงมากกว่าการตัดสินใจเป็นรายบุคคล เหตุผลสำคัญก็คือ การตัดสินใจกลุ่มจะเป็นการกระจายความคิดกระจายความรับผิดชอบ สมาชิกในกลุ่มมีความรู้สึกว่ามี ความล้มเหลวเกิดขึ้น การตัดสินใจนั้น ๆ เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของกลุ่ม ไม่ใช่ความผิดของใครคนใดคนหนึ่ง

2. การตัดสินใจที่จำแนกตามระยะเวลา ประกอบด้วย การตัดสินใจระยะสั้น เป็นการตัดสินใจที่ต้องทำเป็นประจำ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเสี่ยง และความไม่แน่นอนมีมาก บางครั้งเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไปก่อน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จหรือทำให้ได้ผลผลิตสูง หรือบางครั้งเป็นการช่วยคลี่คลายปัญหาแวดล้อมต่าง ๆ ให้ดีขึ้น ในส่วนของการตัดสินใจระยะยาว

เป็นการตัดสินใจที่ต้องการวางแผนและการวางแผนเกี่ยวกับอนาคตเสมอ เมื่อไหร่ก็ตามที่มีการวางแผนเกี่ยวกับอนาคตจะต้องมีความเสี่ยงและความไม่แน่นอน

โดยลักษณะของการตัดสินใจ เท่าที่ผ่านมานักวิชาการหลายท่านยังได้แบ่งลักษณะของการตัดสินใจไว้อีกหลายลักษณะ ดังนี้

ชูชัย เทพสาร (2546, หน้า 15) ได้แบ่งการตัดสินใจของมนุษย์เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การตัดสินใจตามธรรมชาติ หมายถึง การตัดสินใจที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติของการตัดสินใจของคนทั่วไปที่ปฏิบัติเป็นประจำ โดยการตัดสินใจที่ขาดการควบคุมอย่างเป็นระบบ แม้ว่าจะมีเหตุผลแต่ก็เป็นเหตุผลทางอารมณ์มาเจือปนมากกว่าเหตุผลตามตรรกศาสตร์ เช่น ในการเลือกคู่ครองส่วนใหญ่จะพบว่ารูปร่างหน้าตาจะมีอิทธิพลเหนือคุณสมบัติอื่น ๆ จัดได้ว่าเป็นการตัดสินใจในระดับบุคคลหรือครอบครัว

2. การตัดสินใจที่ควรจะเป็น หมายถึง การตัดสินใจที่ผู้รู้ทั้งหลายได้รวบรวมไว้เป็นหลัก ปฏิบัติ ซึ่งเป็นไปตามหลักตรรกศาสตร์หรือตามเหตุผลปราศจากอารมณ์ มีการควบคุมอย่างเป็นระบบด้วยการศึกษาปัญหา วิเคราะห์ปัญหา หาแนวทางแก้ไขและพิจารณาถึงผลกระทบแล้ว จึงเลือกวิธีการที่ดีที่สุดเป็นการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพสูง เป็นการตัดสินใจระดับชุมชนหรือสังคม

สโตนเนอร์ (Stonner, 1978, p. 98 อ้างถึงใน ฉัชชา หมั่นชัยกุล, 2546, หน้า 6) ได้กล่าวถึง การตัดสินใจแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นขณะทำการตัดสินใจ คือ

1. การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน (Condition of certainty) เป็นการตัดสินใจที่มี ข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างเพียงพอ

2. การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่เสี่ยง (Condition of risk) เป็นการตัดสินใจโดยอาศัย ทฤษฎี ความน่าจะเป็น เป็นเครื่องมือตรวจสอบหรือคาดการณ์

3. การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน (Condition of uncertainty) เป็นการตัดสินใจที่ มักอาศัยประสบการณ์คลุยพินิจ และสัญชาตญาณ

วิฑูรย์ ตันศิริมงคล (2542, หน้า 25) กล่าวว่า เนื่องจากการตัดสินใจมีผลทางการปฏิบัติ เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในอนาคตดังนั้นจึงใช้ปรากฏการณ์แห่งความไม่แน่นอนเป็นเกณฑ์ในการจัดหมวดหมู่ ซึ่งแบ่งได้ เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การตัดสินใจภายใต้ภาวะแน่นอน (Certainty) ผู้ตัดสินใจมีข้อมูลที่สมบูรณ์แน่นอน ชัดเจน เกือบร้อยเปอร์เซ็นต์กำหนดได้ว่าสภาวะการณ์ใดจะเกิดอย่างไร แต่ในความเป็นจริงนั้น การตัดสินใจภายใต้ ภาวะความแน่นอนมีโอกาสเป็นไปได้น้อยมากหรือแทบไม่มีเลย จึงได้นำกลวิธี

การตัดสินใจทั้งหลายมา พัฒนาในรูปของการตัดสินใจภายใต้ภาวะที่แน่นอน โดยกำหนดข้อสมมติไว้ว่าสภาวะการณ์ใดบ้างที่เกิด

2. การตัดสินใจภายใต้สภาวะไม่แน่นอน (Uncertainty) การตัดสินใจภายใต้ภาวะไม่แน่นอนจะมีโอกาสเกิดได้มากที่สุด ผู้ตัดสินใจต้องปฏิบัติด้วยความมีคณ เพราะปราศจากข้อมูลหรือแทบไม่มีข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณา เกณฑ์ที่ใช้ประกอบการตัดสินใจขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัยรายบุคคลของผู้ตัดสินใจ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ประเภทดังนี้

2.1 บุคคลประเภทใช้หลักการได้น้อยดีกว่าไม่ได้เลย (Maximin) บุคคลประเภทนี้มักเป็นผู้ที่ ระแวงระวังภัยไม่ไว้วางใจความไม่แน่นอนมีประสบการณ์ในการคาดการณ์ด้านร้าย ฉะนั้นจึงต้องตัดสินใจ เลือกรูปการปฏิบัติที่แน่ใจว่าประสบผลสำเร็จต่ำสุดแต่ความแน่นอนสูง

2.2 บุคคลประเภทผู้โชคดีเสมอ (Maximize minimum payoff) บุคคลประเภทนี้จัดเป็นผู้มี ประสบการณ์ในการคาดการณ์ล่วงหน้าในแง่ดีไม่คำนึงถึงความไม่แน่นอนเพราะเชื่อมั่นในความเชี่ยวชาญ สูงสุดของตน

2.3 บุคคลประเภทใช้หลักประนีประนอม (Middle of Line between the Maximax and Maximin) บุคคลทั้งสองประเภทนี้เหมาะสมเมื่อร่วม ในสถานการณ์ที่ประกอบด้วยบุคคล ทั้งสองประเภท ดังกล่าวข้างต้น

2.4 บุคคลประเภทยึดความเสมอภาค (Criterion of rationality) ในกรณีนี้จะแตกต่าง จาก กรณีประนีประนอม เพราะจะ นทางเลือกมาคิดถ่วงน้ำหนักให้เท่ากันและเหมือนกันหมด ส่วนการตัดสินใจยังคงยึดหลักเดียวกันคือพิจารณาจากค่าสูงสุดของปริมาณตามที่คาดหวัง

2.5 บุคคลประเภทแม็กซีแมกซ์ (Maximax) หรือประเภทใฝ่สูงเกินศักดิ์ คือพยายามรักษาโอกาสที่จะได้รับประโยชน์สูงสุดหรือในอีกแง่หนึ่งคือปฏิบัติตามทางเลือกที่มีโอกาสเสีย น้อยที่สุดนั่นเอง

3. การตัดสินใจภายใต้ภาวะเสี่ยง (Risk) การตัดสินใจภายใต้สภาวะการเสี่ยงมีโอกาส เป็นไปได้สูง รองจากการตัดสินใจภายใต้ภาวะไม่แน่นอน เนื่องจากภาวะนี้อยู่กึ่งกลางระหว่างภาวะ ความแน่นอนและ ไม่แน่นอน การตัดสินใจจะทำตามข้อมูลที่พอมืออยู่บ้างแต่ไม่สมบูรณ์ ข้อมูลที่ ได้รับเพียงช่วยให้คาดเดาว่า ตามรูปแบบของความน่าจะเป็นนั้น สภาวะการณ์ใดมีโอกาสจะเกิดขึ้น ได้บ้างโดย ข้อมูลจะมีหลายรูปแบบ และหลายศิริ

สุทศสา อุปลกะลิน (2548, หน้า 5-6) ได้แบ่งลักษณะของการตัดสินใจออกเป็น 2 อย่างคือ

1. การตัดสินใจภายใต้สภาวะการณ์แน่นอน (Decision making under certainty) เป็นการตัดสินใจที่ทราบสภาวะการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ล่วงหน้าอย่างถูกต้อง การตัดสินใจภายใต้สภาวะการณ์แน่นอน จึงมักไม่ค่อยมีโอกาสนำมาใช้ในทางสถิติ

2. การตัดสินใจภายใต้สภาวะการณ์ที่ไม่แน่นอน (Decision making under certainly) เป็น การตัดสินใจที่ผู้ตัดสินใจไม่ทราบสภาวะการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ หรืออาจทราบแต่ไม่ แน่ชัดเท่าที่ควร

กล่าวโดยสรุปว่า การตัดสินใจนั้น เกิดขึ้นได้ด้วยเหตุที่มา ดังต่อไปนี้

1. มีเรื่องราวหรือเหตุการณ์หรือปัญหาเกิดขึ้น
2. มีทางเลือกให้เลือกตั้งแต่ 2 ทางเลือกขึ้นไป
3. เพื่อที่จะทำให้บรรลุผล จุดมุ่งหมาย และความต้องการที่ตั้งไว้หรือให้เกิดความเกิด ความเหมาะสม หากการตัดสินใจนั้นผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อน ก็ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เกิด ความเหมาะสม

กระบวนการของการตัดสินใจ

กระบวนการตัดสินใจไม่ว่าการตัดสินใจจะเป็นไปในลักษณะใด สิ่งที่จะทำให้การ ตัดสินใจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดนั้น ควรมีกระบวนการตัดสินใจ ซึ่ง สามารถดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้ (ชนงกรณ์ กุณฑบุตร, 2547, หน้า 50-52)

1. การหาข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ กระบวนการรวบรวมข่าวสารข้อมูลจาก สภาพแวดล้อมหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญหา แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ ยิ่งได้ข้อมูลมากเท่าไรยิ่งดีเท่านั้น เพราะจะทำให้การตัดสินใจถูกต้อง ไม่ผิดพลาด หรือผิดพลาด น้อยที่สุด

2. คาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

3. การพิจารณาแนวทางปฏิบัติที่จะนำไปใช้ รวมทั้งการคิดค้นหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อ พิจารณาแก้ไข รวมทั้งวิเคราะห์ประเมินค่าสำหรับแนวทางปฏิบัตินั้น ๆ ควรพิจารณาหาทางเลือกไว้ หลาย ๆ ทาง

4. เลือกทางปฏิบัติทางใดทางหนึ่งจากแนวทางปฏิบัติที่อาจจะเป็นไปได้หลาย ๆ ทาง โดยเลือกแนวทางที่จะเกิดประโยชน์สูงสุด

5. ตัดสินใจเลือก

6. วัดผลการปฏิบัติโดยนำไปเปรียบเทียบกับการคาดคะเนที่ตั้งไว้

ส่วนกระบวนการตัดสินใจของชิคาร์ตัน สร้อยจักร (2553, หน้า 39) ประกอบด้วย ขั้นตอนของการตัดสินใจ 4 ขั้นตอน ดังนี้

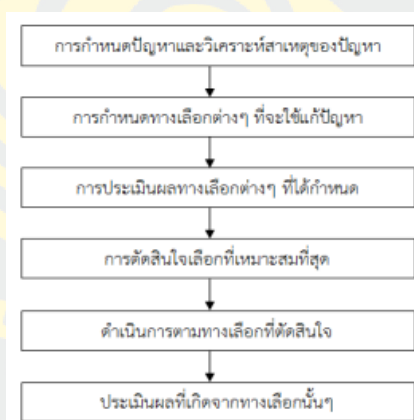
1. ประเด็นที่สนใจ เมื่อผู้ตัดสินใจได้ซาบซึ้งกับสถานการณ์ที่มากระตุ้น จนทำให้เกิด ความรู้สึกที่ว่า ตนเองต้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือตอบ โจทย์ในประเด็นที่สนใจ สิ่งที่ต้องการ

หาคำตอบอาจจะไม่ใช่เพียงแค่ปัญหาเท่านั้น แต่รวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นประเด็นที่ผู้ตัดสินใจสนใจ

2. เสนอแนวทางเลือก เป็นการเสนอแนวทางต่าง ๆ ที่สามารถแก้ปัญหาหรือตอบโจทย์ในประเด็นที่สนใจ ซึ่งอาจจะมีหลากหลายแนวทาง แต่ละทางเลือกก็จะมีจุดเด่น จุดด้อยแตกต่างกันไป

3. ประเมินทางเลือก เมื่อผู้ตัดสินใจได้เสนอแนวทางเลือกมาหลากหลาย ผู้ตัดสินใจก็ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่คิดว่าดีที่สุด แล้วนำทางเลือกที่ได้เลือกนั้น ไปแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์ในเรื่องนั้น เป็นการทบทวนการตัดสินใจ ถือว่าเป็นการประเมินทางเลือก

4. ตัดสินใจ เป็นการตัดสินใจครั้งสุดท้ายของผู้ตัดสินใจ หลังจากที่ได้แลกเปลี่ยนความรู้จากผู้ที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์ในเรื่องนั้น ก็นำคำแนะนำที่ได้มาประกอบการตัดสินใจครั้งสุดท้าย จะเห็นได้ว่าขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจจะมองที่ตัวของปัญหาก่อนแล้วมาวิเคราะห์ถึงสาเหตุ หาทางเลือกเพื่อไว้หลาย ๆ ทางเลือก ทางที่ดีที่สุดแล้วนำไปแก้ปัญหา แล้วมีการประเมินผลในการแก้ปัญหา นั้น สามารถอธิบายตามภาพดังนี้

ภาพที่ 2-1 ขั้นตอนในการตัดสินใจ

ที่มา : ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร (2547, หน้า 50)

ซูซีย์ เทพสาร (2546, หน้า 16) กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจมี 6 ขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดปัญหา โดยทั่วไปปัญหาหมายถึงสภาพที่ไม่เป็นที่พอใจและความไม่พอใจ มักจะเกิดความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เป็นอย่างกับสิ่งที่ควรเป็นหรือที่ต้องการของผู้ที่มีหน้าที่ตัดสินใจ
2. กำหนดมาตรฐานสำหรับใช้ในการตัดสินใจ อันเป็นการระบุถึงลักษณะและปัจจัย ต่าง ๆ ที่จะต้องใช้พิจารณาในการตัดสินใจ
3. ลำดับความสำคัญของมาตรการหรือปัจจัยที่กำหนดไว้ว่าอะไรมีความสำคัญมากที่สุด และเรียงลำดับกันไว้
4. กำหนดทางเลือกที่พอจะมีความเป็นไปได้จำนวนหนึ่ง และกำหนดคุณค่าของ ทางเลือกตามมาตรการแต่ละอย่าง
5. เมื่อมีทางเลือกแล้ว ขั้นตอนต่อไปเป็นการประเมินแต่ละทางเลือกว่ามีจุดอ่อนจุดแข็ง อย่างไร โดยอาศัยมาตรการหรือปัจจัยที่กำหนดไว้ และหาค่าของแต่ละทางเลือก อาศัยน้ำหนักของ แต่ละมาตรการคูณกับคุณค่าของทางเลือก แล้วนำมารวมกันเป็นค่าทั้งหมดของแต่ละทางเลือก
6. ขั้นสุดท้าย คือ การเลือกเอาทางเลือกที่ดีที่สุด ซึ่งน่าจะเป็นทางเลือกที่มีคะแนนมากที่สุด

ผู้วิจัยทำการสรุปได้ว่ากระบวนการตัดสินใจที่จำเป็นจะต้องมีการดำเนินการเกิดขึ้นตั้งแต่ เกิดความรู้สึกในตัวปัญหา กำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุ หาข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ประเมินข้อมูล ข่าวสาร กำหนดทางเลือก โดยออกแบบหรือหาทางเลือกเพื่อไว้หลาย ๆ ทางเลือก การเลือกทางเลือก และการปฏิบัติตาม การตัดสินใจจะถูกต้องหรือเหมาะสมขึ้นอยู่กับผลของการตัดสินใจ ดังนั้นใน กระบวนการตัดสินใจเลือกของบุคคล ส่วนใหญ่เป็นการตัดสินใจเพื่อตอบสนองหรือ สร้างประโยชน์ให้กับผู้ตัดสินใจโดยผ่านกระบวนการวิธีการต่าง ๆ

ค่านิยมกับการตัดสินใจ

คุณค่าหรือค่านิยม (Values) เป็นกระบวนการตัดสินใจที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ไม่ว่าจะ ผู้ตัดสินใจตั้งใจให้มีหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ เพราะการพิจารณาทางเลือกและการตัดสินใจดังกล่าว

วิชัย โถสุวรรณจินดา (2535, หน้า 185) ระบุถึงเหตุผลที่ค่านิยมมีผลต่อการตัดสินใจ 6 ประการ คือ

1. ค่านิยมช่วยในการเลือกและลำดับความสำคัญของทางเลือกเพื่อสนองความต้องการ ของผู้ตัดสินใจ
2. ค่านิยมมีความหลากหลายแตกต่างกันในระหว่างบุคคลอันมีผลให้แต่ละคนตัดสินใจ เลือกทางเลือกแตกต่างกันไปด้วย

3. ค่านิยมเป็นมรดกจากบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลาน โดยผ่านกระบวนการสะสมทางสังคม หรือกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม (Socialization)

4. ค่านิยมเปลี่ยนแปลงได้ โดยเปลี่ยนแปลงไปตามบุคคล ตามประสบการณ์ตามเวลาและสถานที่

5. ค่านิยม จะกำหนดเงื่อนไขบทบาทและหน้าที่ ซึ่งเป็นไปตามภารกิจและความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่ง

6. ค่านิยมวัดมาตรฐานตนเอง กล่าวคือผู้คนมักจะใช้ ค่านิยมของตนเป็นมาตรวัด และตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ

แนวทางในการตัดสินใจ

ขั้นตอนบางขั้นทำให้กิจกรรมบางอย่างต้องมีการทบทวนและทำซ้ำ การตัดสินใจจึงมีการดำเนินงานตามแนวคิดต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นหรือไม่เป็นไปตามลำดับความคิดก็ได้ การปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งสามารถทับซ้อนกับการปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ ได้ บางกิจกรรมก็สามารถข้ามไปได้ และกิจกรรมต่าง ๆ นี้ก็สามารถดำเนินการได้ในลำดับที่แตกต่างกัน กิจกรรมที่สำคัญดังกล่าวสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้ (Galotti, 2013, pp. 295-296)

1. การกำหนดเป้าหมาย (Setting goals)

เมื่อเราพยายามทำความเข้าใจว่า ทำไมบุคคลคนหนึ่งทำการตัดสินใจได้ดีกว่า การตัดสินใจของบุคคลอื่น ก็พบได้บ่อยว่าการที่บุคคลมีเหตุผลเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลไปสู่เป้าหมายได้ดีกว่านั่นเอง ตัวอย่างเช่น นิสิตวางแผนเลือกวิชาเอกชีววิทยาเพราะมีเป้าหมายจะไปศึกษาด้านแพทยศาสตร์ ส่วนนิสิตบางคนคาดว่าจะเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์เพราะต้องการไปทำงานด้านธุรกิจ ในบริษัท ดังนั้น แนวคิดในการกำหนดเป้าหมายก็คือ ผู้ทำการตัดสินใจต้องทำแผนสำหรับอนาคตของตนที่แสดงให้เห็นหลักเกณฑ์และคุณค่า และมีการลำดับก่อนหลัง นั่นคือ ผู้ทำการตัดสินใจต้องพัฒนาคำตอบของปัญหาว่า “ตนกำลังพยายามไปสู่ความสำเร็จในเรื่องใด” คำตอบเหล่านี้เองที่เป็นเป้าหมายของนักตัดสินใจ และเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในแนวทางต่าง ๆ

2. การรวบรวมสารสนเทศ (Gathering information)

ก่อนทำการตัดสินใจ ผู้ทำการตัดสินใจจำเป็นต้องมีสารสนเทศและจำเป็นต้องทราบว่า มีทางเลือกต่าง ๆ อะไรบ้าง ผลที่จะเกิดขึ้นของแต่ละทางเลือกมีอะไรบ้างทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ใครบ้างที่จะได้รับผลจากแต่ละทางเลือก ผลนั้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร สารสนเทศที่รวบรวมมาควรตรวจสอบว่า ถ้านำมาปฏิบัติหรือไม่นำมาปฏิบัติจะส่งผลกระทบต่อตัดสินใจอื่นหรือการวางแผนงานต่าง ๆ หรือไม่ การตัดสินใจในบางเรื่องมีความซับซ้อนสูง เช่น การพิจารณาตัดสินใจเลือกซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น จะพิจารณาได้ว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมามีรูปแบบ

คอมพิวเตอร์มากมายหลายลักษณะให้เลือกซื้อ ถ้าบุคคลนั้นพิจารณาสารสนเทศเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในทุกรูปแบบที่แตกต่างกัน การเลือกซื้อคอมพิวเตอร์นั้น ก็สามารถเป็นไปตามความประสงค์ได้โดยมีทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างมากมาย ดังนั้น ไม่ว่าจะเลือกด้วยเหตุทางเลือกใดก็ตาม ผู้ตัดสินใจก็จำเป็นต้องทำการรวบรวมสารสนเทศเกี่ยวกับทางเลือกนั้น

นอกเหนือจากสารสนเทศในแต่ละทางเลือกแล้ว ผู้ตัดสินใจอาจจำเป็นต้องหาหรือต้องการที่จะรวบรวมสารสนเทศเกี่ยวกับเกณฑ์ในการตัดสินใจที่มีความเป็นไปได้ในการเลือกทางเลือกที่มีอยู่ในกรณีที่ผู้ตัดสินใจไม่เคยซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์อาจต้องปรึกษากับผู้ที่มีความรู้ เพื่อให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับคุณลักษณะสำคัญที่ต้องใช้ในการพิจารณาหรืออาจใช้การศึกษาคุณลักษณะเครื่องที่ตนปรารถนาตามเป้าหมาย แล้วจัดทำรายการออกมา

3. การทำโครงสร้างการตัดสินใจ (Structuring the decision)

หลังการรวบรวมสารสนเทศและมีการตรวจสอบกับการวางแผนงานต่าง ๆ แล้ว ในกรณีที่มีความซับซ้อนของการตัดสินใจ ผู้ตัดสินใจจำเป็นต้องมีแนวทางในการจัดโครงสร้างของสารสนเทศทั้งหมดที่มีอยู่ ไม่ว่าจะมีความหลากหลายเพียงใดให้พิจารณา จากตัวอย่างกรณีในการตัดสินใจเลือกวิชาเอกในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษานั้น เมื่อได้ทำการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของนักศึกษาปีที่หนึ่งพบว่า นักศึกษามีการกำหนดเกณฑ์การเลือกวิชาเอกอย่างหลากหลาย เกณฑ์การเลือกที่มี ได้แก่ “เรียนแล้วสนุก” “เรียนแล้วสามารถนำไปใช้ในอาชีพที่ตนสนใจ” “ชอบคณะที่เข้าศึกษา” จึงได้มีการกำหนดรายการเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกวิชาเอกต่าง ๆ ที่สนใจ ซึ่งปรากฏว่า มีสารสนเทศจำนวนมากทำให้ผู้ตัดสินใจต้องพิจารณาหรือหาหนทางในการจัดการสารสนเทศที่ได้มา ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้เรียกว่าการจัดโครงสร้างในการตัดสินใจ

4. การเลือกทางเลือกสุดท้าย (Making a final choice)

ภายหลังจากการรวบรวมสารสนเทศทั้งหมดแล้ว ผู้ทำการตัดสินใจจำเป็นต้องเลือกจากชุดทางเลือกท้ายสุดที่มี ซึ่งอาจง่ายหรือมีความซับซ้อนก็ได้ กระบวนการในช่วงนี้อาจมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจอื่น ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น เมื่อใดสารสนเทศที่รวบรวมได้จึงเพียงพอ สารสนเทศใดมีความเกี่ยวข้องมากที่สุด หรือน่าเชื่อถือได้ เป็นต้น เพื่อใช้ประกอบการเลือกทางเลือกสุดท้าย การตัดสินใจอย่างเป็นเหตุเป็นผลมีความเกี่ยวข้องกับการรวบรวมสารสนเทศด้วยความระมัดระวังและเป็นธรรม ภายใต้อสภาพแวดล้อมนั้น ๆ มีการตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ อย่างเพียงพอ

5. การประเมินการตัดสินใจ (Evaluating)

ในช่วงระยะสุดท้ายของการตัดสินใจซึ่งเป็นประโยชน์มากก็คือ การประเมินตลอดกระบวนการว่ากระบวนการเป็นไปด้วยดีเพียงใด หรือไม่เป็นไปด้วยดี จุดมุ่งหมายในขั้นตอนนี้ก็เพื่อสะท้อนกระบวนการและค้นหาสิ่งที่จะต้องปรับปรุง เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อีกในการตัดสินใจสถานการณ์ที่คล้ายกันในอนาคต

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

ทฤษฎีการตัดสินใจ (Decision theory)

รีเดอร์ (Reeder, 1996, p. 123 อ้างถึงใน รัตติกาล สารทอง, 2551, หน้า 39-40) ได้รวบรวม ทฤษฎีทางสังคมวิทยาเพื่อมาอธิบายพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ซึ่งเขาเห็นว่า โดยทั่วไปรูปแบบ (Model) ทางด้านจิตวิทยาสังคมที่เกี่ยวกับการตัดสินใจกระทำพฤติกรรมของมนุษย์นั้น นักสังคมวิทยา มักจะมองในแง่ของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (Social-Economic Status) ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายนอกจะมีผลต่อการตัดสินใจ แต่ Reeder เชื่อว่าปัจจัยภายนอกจริง ๆ แล้วไม่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการตัดสินใจ แต่ละบุคคลจะแปลงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมเหล่านี้มาสู่ตัวคน ซึ่งจะอยู่ในรูปของความเชื่อและไม่เชื่อที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรม ดังนั้นบุคคลอาจจะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมอย่างเดียวกันแต่เหตุผลที่ทำให้เกิดการตัดสินใจจะแตกต่างกัน รีเดอร์จึงได้อธิบายเหตุผลในการกระทำสิ่งใดของมนุษย์ว่าเดินจากปัจจัยดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายหรือจุดประสงค์ (Goals) คือกิจกรรม วัตถุประสงค์ ลักษณะ ความเชื่อ ความรู้ กิจธุระ หรือสภาพความเป็นอยู่ที่บุคคลต้องการ ความมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุผลในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น ซึ่งผู้กระทำจะต้องมีการกำหนดเป้าประสงค์ไว้ก่อนล่วงหน้าและพยายามที่จะกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์หรือเป้าหมายนั้น ๆ

2. ความเชื่อ (Belief orientation) คือการรับรู้หรือความเข้าใจง่ายของแต่ละคนหรือกลุ่มต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ความเชื่อนั้นเป็นผลมาจากการที่บุคคลได้รับรู้ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดหรือความรู้ของตนเอง ซึ่งความเชื่อจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลและพฤติกรรมทางสังคม ในกรณีที่ว่าแต่ละบุคคลจะเลือกรูปแบบของพฤติกรรมบนพื้นฐานของความเชื่อที่ตนยึดมั่นอยู่ ซึ่งความเชื่อนี้คือการยอมรับข้อเสนอดีข้อเสนอนิ่งว่าเป็นความจริง ความเชื่อทำให้เกิดภาวะทางจิตใจในแต่ละบุคคล ซึ่งอาจเป็นพื้นฐานสำหรับการกระทำโดยสมัครใจของบุคคลนั้น แต่อย่างไรก็ตามความเชื่อนี้จะส่งผลให้บุคคลกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม นั้นก็เป็นได้

3. ค่านิยม (Value standard) คือสิ่งที่บุคคลยึดถือ ซึ่งเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจและสามารถกำหนดการกระทำของตนเอง เป็นความเชื่ออย่างหนึ่งที่มีลักษณะค่อนข้างถาวร ผู้กระทำเชื่อว่าวิถีปฏิบัติบางอย่าง เป็นสิ่งที่ตัวเองหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบที่ยึดถือปฏิบัติค่านิยมของมนุษย์หรือ

ของผู้กระทำทางสังคมจะแสดงออกทางทัศนคติและพฤติกรรมของผู้กระทำทุกรูปแบบ ดังนั้นค่านิยมจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และการกระทำทางสังคมของบุคคล โดยบุคคลพยายามที่จะกระทำสอดคล้องกับค่านิยมที่ตนเองยึดถืออยู่

4. นิสัยและธรรมเนียม (Habits and customs) คือ แบบอย่างพฤติกรรมที่สังคมกำหนดไว้แล้ว สืบต่อกันมาด้วยประเพณี ซึ่งถ้ามีการละเมิดก็จะถูกบังคับด้วยการที่สังคมไม่เห็นชอบด้วยการตัดสินใจที่เลือกกระทำ เช่น ไม่มีการอนุมัติ ไม่มีการร่วมพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของมนุษย์ หรือของผู้กระทำทางสังคมส่วนหนึ่ง เนื่องจากแบบพฤติกรรมที่สังคมกำหนดไว้ให้แล้ว

5. การคาดหวัง (Expectation) เป็นการรับรู้ของผู้กระทำทางสังคมว่าบุคคลอื่นกลุ่มหรือสังคม โดยทั่วไปต้องการให้เชื่อหรือรู้สึก หรือประพฤติปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะภายใต้สถานการณ์นั้น หรือกล่าวได้ว่าความคาดหวัง คือ ทำที่ของบุคคลอื่นที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนต้องการ ดังนั้นในการตัดสินใจเลือกพฤติกรรมของบุคคล (Social action) ส่วนหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับความคาดหวังและทำที่ของบุคคลอื่นด้วย

6. ข้อผูกพัน (Commitments) สิ่งที่ผู้กระทำเชื่อว่าเขาผูกพันที่จะต้องกระทำให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือประเด็นปัญหาที่ตนเกี่ยวข้องทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้ผู้กระทำจะทำตามคำสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้กับผู้อื่น ดังนั้นข้อผูกพันจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม เพราะผู้กระทำตั้งใจจะกระทำสิ่งนั้น ๆ เนื่องจากเขารู้ว่าข้อผูกพันที่ผูกมัดให้จะต้องกระทำ

7. การบังคับ (Force) คือ ตัวที่ช่วยกระตุ้นให้กระทำการตัดสินใจได้เร็วขึ้น เพราะขณะที่ผู้กระทำตั้งใจกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยตนเองรู้สึกที่ไม่มีทางเลือกอื่นอีก นอกจากจะต้องประพฤติปฏิบัติตามในสถานการณ์ที่ผู้กระทำตั้งใจกระทำสิ่งต่าง ๆ แต่ยังไม่แน่ใจว่าจะกระทำดีหรือไม่นั้น การบังคับจะเป็นสิ่งช่วยกระตุ้นให้ผู้กระทำตัดสินใจเลือกได้เร็วขึ้น ดังนั้นการบังคับจึงมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม เนื่องจากบุคคลมักมีแนวโน้มเพียงที่จะประพฤติปฏิบัติเมื่อถูกบังคับให้ทำ

8. โอกาส (Opportunity) ความเชื่อของผู้กระทำที่มีต่อสถานการณ์หรือทางเลือกที่มีอยู่ ซึ่งเมื่อผู้กระทำพิจารณาแล้วเห็นว่าภายใต้สถานการณ์นั้นมีช่องทางจังหวะเวลาที่เหมาะสมและเปิดโอกาสให้เลือกกระทำได้ ดังนั้นการที่บุคคลจะตัดสินใจและประพฤติปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งลงไปจึงขึ้นอยู่กับโอกาสที่มีในสถานการณ์นั้น ๆ

9. ความสามารถ (Ability) คือ การที่ผู้กระทำรับรู้เกี่ยวกับกำลังหรือพลังของตนเองใน การที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนบรรลุผลสำเร็จภายใต้สถานการณ์หรือเรื่องนั้น ๆ ผู้กระทำจะ

ตระหนักถึงความสามารถของตนเองก่อนการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม เพราะรู้ว่า ถ้าตัดสินใจกระทำไปแล้วก็จะมีความสามารถกระทำได้อย่างแน่นอน ดังนั้น โดยทั่วไปแล้วบุคคล จะกระทำพฤติกรรมใด ๆ จึงพิจารณาขีดความสามารถของตนเองเสียก่อน

10. การสนับสนุน (Support) คือ สิ่งที่คุณคิดว่าจะได้รับหรือคิดว่าจะได้รับจากคนอื่น ๆ เช่น เมื่อนักเรียนได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองหรืออาจารย์ก็เป็นปัจจัยให้นักเรียนสามารถ เลือกรเรียนต่อได้ ทำให้เกิดองค์ความรู้ที่สูงขึ้นและมีความก้าวหน้าในอาชีพการงานต่อไป

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2548, หน้า 263-264) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการตัดสินใจ เป็นการนำแนวความคิดที่มีเหตุผลที่มีอำนาจในการตัดสินใจใช้ในการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจ และ 2) ทฤษฎีการตัดสินใจตามบุคคลที่ตัดสินใจ ดังนี้

1. ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจ สามารถจำแนกทฤษฎีการตัดสินใจ ตามวิธีการตัดสินใจออกเป็น 3 วิธีดังนี้

1.1 ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการคาดการณ์มีการใช้เทคนิคการคาดการณ์และการพยากรณ์เข้ามาประกอบการตัดสินใจ เช่น การพยากรณ์โดยใช้แนวโน้ม เป็นต้น

1.2 ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการพรรณนา เป็นการใช้กระบวนการวิจัย เป็นเครื่องมือ ในการตัดสินใจ ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องมีการพิสูจน์และเห็นจริง จึงจะดำเนินการตัดสินใจได้บางครั้ง เรียกการตัดสินใจแบบนี้ว่าการตัดสินใจทางวิทยาศาสตร์

1.3 ทฤษฎีการตัดสินใจโดยกำหนดความเป็นทฤษฎีที่คำนึงถึงว่าแนวทางการตัดสินใจ ควรจะเป็นหรือน่าจะเป็นอย่างไรจึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการตัดสินใจได้

2. ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจ สามารถจำแนกทฤษฎี การตัดสินใจ โดยการจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 การตัดสินใจโดยคนเดียวเป็นการตัดสินใจโดยคน ๆ เดียวจะทำให้เกิด ความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการตัดสินใจ มักจะใช้ธุรกิจขนาดย่อมที่มีผู้ประกอบการ ที่เป็นเจ้าของกิจการและเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับปัญหาและทราบข้อมูล ได้ดีกว่า

2.2 การตัดสินใจโดยกลุ่ม เป็นการตัดสินใจที่ยืดเยื้อและคณะกรรมการเป็น ผู้ร่วมตัดสินใจ เป็นการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เมื่อใดก็ตามที่ต้องการความร่วมมือ ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจจึงควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้นการกระจายอำนาจและ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

กล่าวโดยสรุปได้ว่าการตัดสินใจนั้นเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิต ซึ่งการตัดสินใจ นั้นจะบรรลุวัตถุประสงค์หรือตรงตามความคาดหวังหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจที่ดีและถูกต้อง

เพราะฉะนั้น ผู้ที่จะตัดสินใจจึงควรรหาข้อมูลหรือวิเคราะห์ข้อมูลให้ครบรอบด้าน ประเมินผลทางเลือกให้ดีและมีกระบวนการที่ดีในการตัดสินใจ

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

อัยยยุทธ สุนทรสารทูล (2547, หน้า 34) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านสังคม เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ หลักธรรมของสังคม ระบบการศึกษา และสิ่งแวดล้อม

2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ เช่น อาชีพ การทำมาหากิน รายได้ การเพิ่มผลผลิต อาหาร เงินทุน และสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ

3. ปัจจัยด้านผู้ตัดสินใจ เช่น ระดับการศึกษา ระดับสติปัญญา ความรอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ ประสบการณ์เดิม วุฒิภาวะนิสัย อารมณ์ และความจำเป็นส่วนตัวของผู้ตัดสินใจ

4. ปัจจัยด้านเวลา สถานที่ และข้อเท็จจริง ทั้งนี้เพราะการตัดสินใจที่กระทำในเวลา สถานที่และข้อเท็จจริงที่ได้รับมีปริมาณและคุณภาพแตกต่างกัน วิธีเลือกใช้อาจจะแตกต่างกันด้วย

การตัดสินใจแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีผลมาจากความแตกต่างกันของลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล ทำให้การตัดสินใจของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน โดยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการพฤติกรรมการตัดสินใจของบุคคล ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ดังนี้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2552, หน้า 130-131)

1. ปัจจัยด้านวัฒนธรรม (Cultural factor) วัฒนธรรมเป็นวิธีการดำเนินชีวิตที่สังคมเชื่อถือว่า เป็นสิ่งดีงามและยอมรับมาปฏิบัติ เพื่อให้สังคมดำเนินและมีการพัฒนาไปด้วยดี บุคคลในสังคมเดียวกัน จึงต้องยึดถือและปฏิบัติตามวัฒนธรรมเพื่อการอยู่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม วัฒนธรรมเป็นเครื่องผูกพันบุคคลในกลุ่มไว้ด้วยกัน วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่กำหนดความต้องการพื้นฐานและพฤติกรรมของบุคคล โดยบุคคลจะเรียนรู้เรื่องค่านิยม ทักษะคิด ความชอบ การรับรู้ และมีพฤติกรรมอย่างไรนั้น จะต้องผ่านกระบวนการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว และสถาบันต่าง ๆ ในสังคม คนที่อยู่ในวัฒนธรรมต่างกัน ย่อมมีพฤติกรรมการตัดสินใจที่ต่างกัน

2. ปัจจัยด้านสังคม (Social factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจ ลักษณะทางสังคม จะประกอบด้วย

2.1 กลุ่มอ้างอิง (Reference group) เป็นกลุ่มที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับมีอิทธิพลต่อทักษะคิด ความคิดเห็น และค่านิยมของบุคคลในกลุ่มอ้างอิง เนื่องจากบุคคลต้องการให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม จึงต้องปฏิบัติตาม และยอมรับความคิดเห็นจากกลุ่มอ้างอิง สามารถแบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ กลุ่ม ปฐมภูมิ และกลุ่มทุติยภูมิ

2.2 ครอบครัว (Family) บุคคลในครอบครัวถือว่ามีอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติ ความคิด และค่านิยมของบุคคล ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของครอบครัว

2.3 บทบาทและสถานะ (Roles and statuses) บุคคลจะเกี่ยวข้องกับหลายกลุ่ม เช่น ครอบครัว กลุ่มอ้างอิง องค์กรและสถาบันต่าง ๆ บุคคลจะมีสถานะที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม ฉะนั้น ในการตัดสินใจมักจะมีบทบาทหลายบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของตนเอง และผู้อื่นด้วย

3. ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal factor) การตัดสินใจของผู้ตัดสินใจได้รับอิทธิพลจาก ลักษณะส่วนบุคคลของคนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 อายุ (Age) อายุที่ต่างกันจะมีความต้องการต่างกัน เช่น กลุ่มวัยรุ่นชอบทดลอง สิ่งแปลกใหม่ ชอบสินค้าประเภทแฟชั่น และรายการพักผ่อนหย่อนใจ กลุ่มผู้สูงอายุชอบทำบุญ ฟังเทศน์ฟังธรรม และสวดมนต์ไหว้พระ เป็นต้น

3.2 วงจรชีวิตครอบครัว (Family life cycle stage) เป็นขั้นตอนการดำรงชีวิตของ บุคคลในลักษณะของการมีครอบครัว การดำรงชีวิตในแต่ละขั้นตอนเป็นสิ่งที่มอิทธิพลต่อความ ต้องการทัศนคติและค่านิยมของบุคคล

3.3 รายได้ (Income) หรือโอกาสทางเศรษฐกิจ (Economic circumstance) โอกาสทาง เศรษฐกิจของบุคคลจะกระทบต่อสิ่งที่เขาตัดสินใจ โอกาสเหล่านี้ประกอบด้วย รายได้ การออม สินทรัพย์ และทัศนคติ สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจทั้งสิ้น

3.4 การศึกษา (Education) ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมีแนวโน้มการตัดสินใจที่เหมาะสม มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย

3.5 ค่านิยมหรือคุณค่า (Value) และรูปแบบการดำรงชีวิต (Lifestyle) ค่านิยมหรือ คุณค่า (Value) หมายถึง ความนิยมในสิ่งของหรือบุคคล หรือความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง รูปแบบ การดำรงชีวิต (Lifestyle) หมายถึง รูปแบบของการดำเนินชีวิตในโลกมนุษย์โดยแสดงออกใน รูปกิจกรรม (Activities) ความสนใจ (Interest) ความคิดเห็น (Opinions)

4. ปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological factor) หรือปัจจัยภายใน การตัดสินใจของบุคคล ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านจิตวิทยา ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายใน ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การตัดสินใจ ประกอบด้วย

4.1 การจูงใจ (Motivation) หมายถึง พลังสิ่งกระตุ้น (Drive) ที่อยู่ภายในตัวบุคคลซึ่ง กระตุ้นให้บุคคลปฏิบัติ การจูงใจเกิดภายในตัวบุคคล แต่อาจถูกกระทบจากปัจจัยภายนอกได้ พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นต้องมีแรงจูงใจ (Motive) ซึ่งหมายถึง ความต้องการที่ได้รับการกระตุ้น

จากภายในตัวบุคคล ที่ต้องการแสวงหาความพอใจด้วยพฤติกรรมที่มีเป้าหมาย แรงจูงใจที่เกิดขึ้นภายในตัวมนุษย์ ถือว่าเป็นความต้องการของมนุษย์

4.2 การรับรู้ (Perception) เป็นกระบวนการรับรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยภายใน เช่น ความเชื่อ ประสบการณ์ ความต้องการและอารมณ์ และยังมีปัจจัยภายนอกคือ สิ่งกระตุ้น การรับรู้จะแสดงถึงความรู้สึกจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 การเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น รส กาย การสัมผัส ซึ่งแต่ละคนมีการรับรู้แตกต่างกันไป

4.3 การเรียนรู้ (Learning) เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์ของบุคคล การเรียนรู้ของบุคคลจะเกิดขึ้น เมื่อบุคคลได้รับสิ่งกระตุ้นและเกิดการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นนั้น

4.4 ความเชื่อ (Beliefs) เป็นความคิดซึ่งบุคคลยึดถือเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีต

4.5 ทศคติ (Attitudes) เป็นการประเมินความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจของบุคคล ความรู้สึกด้านอารมณ์ และแนวโน้มการปฏิบัติที่มีผลต่อความคิดหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

4.6 บุคลิกภาพ (Personality) เป็นรูปแบบลักษณะของบุคคลที่จะเป็นตัวกำหนด พฤติกรรม การตอบสนอง หรืออาจหมายถึงลักษณะด้านจิตวิทยาที่มีลักษณะแตกต่างของบุคคลซึ่งนำไปสู่การตอบสนองที่สม่ำเสมอ และมีปฏิกิริยาต่อสิ่งกระตุ้น

4.7 แนวคิดของตนเอง (Self-concept) หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง หรือความคิดที่บุคคลคิดว่าบุคคลอื่นมีความคิดเห็นต่อตนอย่างไร

ชูชัย เทพสาร (2546, หน้า 13) กล่าวว่า ปัจจัยของการตัดสินใจในแนวคิด ซึ่งสรุปได้ว่า การตัดสินใจอะไรจะต้องพิจารณาปัจจัย 3 อย่าง คือ ประการแรกได้แก่ข้อมูลจากตนเองที่ได้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้เที่ยงธรรมแล้ว ประการที่สองการใช้ข้อมูลทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ประการที่สามด้านความรู้วิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาบางตัว ก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจได้แก่การรับรู้ค่านิยมและบุคลิกภาพ ซึ่งอธิบายได้ ดังนี้

1. การรับรู้ (Perception) จะมีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมการตัดสินใจของบุคคล ให้แตกต่างกันออกไปโดยเฉพาะ จะมีอิทธิพลในสถานการณ์การตัดสินใจที่ไม่แน่นอน ข้อมูลในการตัดสินใจไม่เพียงพอและยังมีบทบาทสำคัญเมื่อจะต้องตัดสินใจเลือกทางที่ไม่มีข้อแตกต่างกันมากนัก ปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการรับรู้ ได้แก่ ประสบการณ์ค่านิยมของแต่ละบุคคล บุคลิกภาพพื้นฐานทางวัฒนธรรมและลักษณะทางกายภาพของแต่ละบุคคล

2. ค่านิยมเป็นกรอบมาตรฐาน ซึ่งใช้เป็นกรอบกำหนดทางเลือกของคนจากทางเลือกต่าง ๆ ถือว่ามีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจ ค่านิยมอาจจะเรียนรู้จากพ่อแม่ ครูอาจารย์ เพื่อนฝูง เพื่อนร่วมงาน พื้นฐานทางสังคม สื่อมวลชน และอื่น ๆ นอกจากค่านิยมแล้วจริยธรรมในสังคมก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจ กล่าวคือ ในการแสวงหาทางเลือกต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจนั้น ผู้ตัดสินใจต้องคำนึงถึงจริยธรรมหรือค่านิยมของสังคมนั้น ๆ ด้วยว่า ทางเลือกนั้นนำไปปฏิบัติแล้วสังคมยอมรับหรือไม่ หรือจะก่อให้เกิดปัญหา หรือมีผลกระทบต่อจริยธรรมของคนในสังคมหรือไม่

3. บุคลิกภาพ (Personality) ของผู้ตัดสินใจแต่ละคนจะมีอิทธิพล เช่น บางคนอาจจะมีบุคลิกภาพกล้าเสี่ยง กล้าได้กล้าเสีย บางคนชอบรีรอในการตัดสินใจ บางคนชอบทดลอง เมื่อพบเหตุการณ์เดียวกัน ผู้ตัดสินใจที่มีบุคลิกภาพต่างกันจะเลือกวิธีในการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน

วัชร ทรัพย์มี (2531, หน้า 557-558) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจคือ

1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับผลได้ผลเสียต่อตนเอง เช่น ในการเลือกอาชีพจะคำนึงถึงรายได้ จะทำให้มีกินมีใช้ระดับใด งานนั้นน่าสนใจตรงตามความถนัดความสามารถของตนหรือไม่ จะทำงานในท้องถิ่นที่ตนต้องการหรือไม่มีโอกาสก้าวหน้าและมีความมั่นคงในการทำงานนั้นมากน้อยเพียงใด

2. ปัจจัยที่เกี่ยวกับผลได้ผลเสียต่อคนใกล้ชิดซึ่งเป็นบุคคลที่สำคัญเพียงพอไหม มีเวลาให้กับครอบครัวหรือไม่ มีสวัสดิการสำหรับครอบครัวหรือไม่

3. ปัจจัยด้านการยอมรับตนเอง โดยบุคคลจะพิจารณาว่าถ้าเลือกกระทำเช่นนี้แล้ว ตนเองภูมิใจหรือไม่ รับผิดชอบหรือไม่ เช่น ถ้าตัดสินใจศึกษาต่อสาขาวิชานี้ตนเองภูมิใจหรือรู้สึกด้อย เป็นต้น

4. ปัจจัยด้านบุคคลแวดล้อม เช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ครูอาจารย์ เพื่อน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลในเรื่องต่าง ๆ อาทิ การตัดสินใจเลือกสาขาการเรียน เลือกอาชีพ เลือกคู่ครอง ตัดสินใจปลูกบ้าน หรือกระทั่งการตัดสินใจเล็ก ๆ น้อย ๆ

5. ปัจจัยด้านศีลธรรมจรรยา การตัดสินใจของบุคคลไม่ใช่จะคำนึงถึงสิ่งที่จะทำให้บุคคลนั้นพึงพอใจทั้งหมด ยังมีปัจจัยด้านศีลธรรมจรรยาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ถ้าสิ่งที่ตัดสินใจลงไปตนเองพอใจแต่ผิดศีลธรรมจรรยาก็ทำให้ตัดสินใจเช่นนั้นไม่ได้

6. ปัจจัยด้านการยอมรับของสังคม เช่น ในสังคมที่คิดว่าการหย่าร้างเป็นเรื่องธรรมดา กับสังคมที่คิดว่าการหย่าร้างเป็นเรื่องร้ายแรง การตัดสินใจหย่าร้างในกรณีแรกคงง่ายกว่ากรณีหลัง เป็นต้น

7. ปัจจัยด้านอารมณ์ ในขณะที่บุคคลตกอยู่ในสภาพที่มีอารมณ์รุนแรง เช่น รัก เกลียด โกรธ กลัว หรือกังวลอย่างหนัก ถ้าตัดสินใจอะไรลงไปในขณะที่นั้นมีแนวโน้มที่จะเกิด

ความผิดพลาดได้ง่าย หรือในกรณีที่มีเรื่องสำคัญต้องตัดสินใจ คนเราจะเกิดความเครียด ไม่แน่ใจว่า การตัดสินใจนั้นเหมาะสมหรือไม่ การตัดสินใจจึงควรรอให้อารมณ์อยู่ในสภาวะสงบเสียก่อนแล้ว จึงค่อยพิจารณาตัดสินใจ

วุฒิชัย จานง (2540, หน้า 16-17) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการตัดสินใจของมนุษย์ไว้ 9 ประเด็น คือ

1. นิสัยเป็นผลของการเรียนรู้หรือการสร้างประสบการณ์ที่ผ่านมาแล้ว หากว่าการประพฤติปฏิบัติซึ่งเป็นไปก่อนข้างจะอัตโนมัติเพราะว่าได้มีการประพฤติปฏิบัติเช่นนี้มาก่อนแล้ว และรู้สึกว่าได้ผลดีพอสมควร เพราะการตัดสินใจและการเลือกทางเลือกในสถานการณ์ใหม่ ซึ่งถึงแม้จะเป็นสถานการณ์ใหม่แต่คล้ายกับสถานการณ์เก่า มนุษย์ชอบที่จะตัดสินใจตามความเคยชินที่ได้ปฏิบัติมา

2. การแก้ปัญหาลักษณะของการตัดสินใจในระดับที่สองนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมของมนุษย์ที่พยายามเกี่ยวข้องกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมคือ การประเมินสิ่งใหม่ ๆ ในสถานการณ์ใหม่ พยายามที่จะใช้เทคนิควิธีตลอดจนกลวิธีต่าง ๆ ที่เข้ามาแนวทางปฏิบัติแต่ละครั้งในหลายกรณี มิได้ทำโดยนิสัยแต่มีหลายวิธีที่จะใช้ประเมินสถานการณ์ใหม่ ๆ เพื่อที่จะหาช่องทางในการแก้ปัญหาเหล่านั้น

3. ความสร้างสรรค์เป็นลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์แปลงใหม่ซึ่ง เดอร์กิน (Durkin) กล่าวแนะนำไว้ว่าในตอนแรกเป็นเรื่องของการทดลองแล้วประสบความสำเร็จดีไปคือการค่อย ๆ วิเคราะห์ และท้ายที่สุดคือการจัดรูปแบบใหม่โดยทันที การสร้างสรรค์นี้มีลักษณะของการเสี่ยงเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย รวมทั้งการใช้ความรู้สึกประเภทหนึ่งที่เราเรียกว่า ลางสังหรณ์ สาเหตุที่เกิดความรู้สึกเช่นนั้นมิได้หมายความว่าผ่านกระบวนการสร้างสรรค์หากแต่ว่าเป็นการมองเห็นช่องทางโดยสภาพลึกลับ

4. การเรียนรู้และการรับรู้พฤติกรรมตัดสินใจของมนุษย์โดยทั่วไป มักจะต้องเริ่มต้นจากการที่เราได้รับรู้ ซึ่งทั้งนี้เราอาจจะยอมรับความจริงข้อหนึ่งว่า ในสภาพการรับรู้ของมนุษย์นั้นมักจะเป็นไปในลักษณะที่เรียกว่า “เลือกที่จะรับรู้” การเรียนรู้และการรับรู้ของบุคคลนั้นเป็นลักษณะของการสังมทางสังคม

5. ฐานะและบทบาทการรับรู้ในฐานะและบทบาทของตัวเองนั้นเป็นสิ่งสำคัญมากอีกประการหนึ่งเพราะลักษณะการที่บุคคลเข้ามาทำงานในองค์กรใด ๆ ก็ตามจำเป็นต้องมีบทบาทที่ตนแสดง และยิ่งไปกว่านั้นจะต้องพยายามผสมผสานบทบาทส่วนตัวที่แสดงหรือวิธีการที่จะพัฒนาตนเองกับบทบาทที่ตัวต้องการแสดงตามความต้องการองค์กร ซึ่งในกรณีนี้เป็นความสำคัญ

อย่างยิ่งยวดที่ทำการตัดสินใจต้องทำความเข้าใจให้ดี ไม่เช่นนั้นแล้วลักษณะการตัดสินใจจะเป็นเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ส่วนตัวมากกว่าองค์กร

6. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในพฤติกรรมตัดสินใจที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตลอดจนการสั่งสมทางสังคมในองค์กร

7. ภาวะผู้นำ ลักษณะภาวะผู้นำที่ผู้ทำการตัดสินใจต้องใช้จะแสดงออกมาถึงกระบวนการวิธีที่ผู้ทำการตัดสินใจเป็นต้นว่า ถ้าผู้นั้นยกอำนาจของตนเป็นใหญ่แต่ผู้เดียว มีความเชื่อถือและคือมั่น มีความเป็นตัวของตัวเองมากเกินไป ภาวะผู้นำนั้นจะส่งผลออกมาในกระบวนการตัดสินใจของผู้นั้น ในขณะที่เดียวกันจะเห็นว่าภาวะผู้นำนั้นเปลี่ยนไป กระบวนการตัดสินใจจะเปลี่ยนไปด้วย เช่นภาวะผู้นำอาจจะเป็นไปในลักษณะไม่กล้าตัดสินใจ เป็นต้น

8. การร่วมอำนาจกัน การปฏิบัติส่วนหนึ่งของสังคมนั้นเป็นการแลกเปลี่ยนอำนาจ ซึ่งกันและกัน ในกรณีของผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีการร่วมอำนาจกันว่าถ้าฐานของอำนาจผู้ใต้บังคับบัญชาเท่า ๆ กับอำนาจของผู้บังคับบัญชาแล้ว การร่วมอำนาจจะมีมากขึ้น กระบวนการตัดสินใจหากว่าในสังคมไทย โดยเฉพาะฐานอำนาจของผู้ใต้บังคับบัญชานั้นอยู่ต่ำ กว่าผู้บังคับบัญชาอย่างมากเหลือเกิน ในกรณีเช่นนี้เราจะเห็นว่าอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจโดยตรงนั้นมักจะตกอยู่ที่ผู้บังคับบัญชา

9. การปฏิบัติต่อการปฏิบัติต่อกันว่ามีการยอมรับหรือการประสานงานเข้าอกเข้าใจกัน มากน้อยสักประการใด ซึ่งลักษณะการเช่นนี้ย่อมจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของเอกบุคคลในองค์กรนั้น เช่น การร่วมมือประสานกันมีอยู่น้อยเพราะฉะนั้นการตัดสินใจอาจจะออกมาเป็นเอกเทศได้

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัยหลัก ๆ ดังนี้

1) ปัจจัยภายใน หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ภายในตัวบุคคล และเป็นเหตุที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกของผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ อาทิเช่น ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยมส่วนตัว บุคลิกภาพ สุขภาพ จิตวิทยา ระดับสติปัญญา ระดับการศึกษา ประสบการณ์ วุฒิภาวะ นิสัย อารมณ์ และความจำเป็นส่วนตัวของผู้ตัดสินใจ เป็นต้น

2) ปัจจัยภายนอก หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอกตัวบุคคล ซึ่งมีความเชื่อมโยงหรือเกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกของผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ อาทิเช่น บุคคลแวดล้อม ค่านิยมทางสังคม กฎเกณฑ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ข้อมูลข่าวสาร สถานที่ นโยบาย เทคโนโลยี เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจของบุคคลในการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมหรือทางที่ดีที่สุด เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ โดยผ่านกระบวนการใช้ความคิดไตร่ตรองและวิเคราะห์แล้ว

แนวคิด นโยบาย และกฎหมายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

ความหมายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

นิยาม “ผู้สูงอายุ” ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 “ผู้สูงอายุ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่าหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย จากคำนิยามดังกล่าว จะเห็นได้ว่า บุคคลที่จะเป็นผู้สูงอายุได้ตามกฎหมายของประเทศไทย และจะได้รับสิทธิตามกฎหมาย จะต้องเป็น บุคคลที่มีอายุหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป โดยจะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยเท่านั้น อีกทั้งยังใช้เป็นอายุ ที่ได้เริ่มต้นใช้สิทธิของทางราชการด้วย เช่น อายุเกษียณของข้าราชการ และอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ เป็นต้น นั่นหมายถึง ผู้ที่เดินทางเข้ามาทำงานหรืออพยพพลัดถิ่นเข้ามาในประเทศไทยไม่สามารถมีสิทธิที่จะได้รับสวัสดิการและการช่วยเหลือจากรัฐทั้งปวง แม้ว่าจะเป็นผู้ที่เสียภาษีอากรให้แก่รัฐก็ตาม

วรรณวิมล เมฆวิมล (2555, หน้า 7) กล่าวว่าผู้สูงอายุ คือ วัยสูงอายุจัดเป็นวัยสุดท้ายของชีวิต ลักษณะและพัฒนาการในวัยนี้จะตรงข้ามกับเด็ก คือมีแต่เสื่อมโทรมและสึกหรอ การเปลี่ยนแปลงจะค่อยเป็นค่อยไป มีอายุระหว่าง 60-74 ปี

Hall (1976) กล่าวว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีการเปลี่ยนทางด้านร่างกายและจิตใจไปในทางที่เสื่อมลง เป็นวัยที่ต้องปรับตัวในด้านต่าง ๆ เพื่อจะได้ใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและจิตใจดี

กระทรวงการพัฒนาและสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2553) กล่าวว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง มนุษย์ที่มีอายุอยู่ในช่วงปลายของชีวิต นิยามของผู้สูงอายุ แตกต่างกันไป เช่น ชีววิทยา ประชากรศาสตร์ การจ้างงานและทางสังคมวิทยา ในทางสถิติคือผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60-65 ปี ขึ้นไป สำหรับประเทศไทยกำหนดไว้ว่าผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ประเทศที่พัฒนาแล้วจะมีสัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งประเทศสูงกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว องค์การสหประชาชาติได้แบ่งสังคม ผู้สูงอายุไว้เป็น 3 ระดับ เช่นเดียวกับ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560) มีการแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุตามช่วงวัย จำนวน 3 กลุ่ม จากวิธีการดูแลช่วยเหลือที่แตกต่างกันตามสุขภาพ สภาวะของร่างกาย จิตใจ และสภาวะพึ่งพิง ได้แก่

1) ผู้สูงอายุวัยต้น (อายุ 60-69 ปี) เป็นช่วงที่ยังมีแรงช่วยเหลือตัวเองได้ เป็นวัยที่มีสุขภาพดี สามารถใช้ชีวิตได้ตามลำพัง

2) ผู้สูงอายุวัยกลาง (อายุ 70-79 ปี) เริ่มมีอาการเจ็บป่วย ร่างกายอ่อนแอ มีโรคประจำตัว หรือ โรคเรื้อรัง เริ่มมีความต้องการพึ่งพิงสังคม และครอบครัว

3) ผู้สูงอายุวัยปลาย (80 ปีขึ้นไป) เข้าสู่วัยเสื่อม เจ็บป่วยบ่อยขึ้น อาจมีภาวะทุพพลภาพ ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ต้องการผู้ดูแลช่วยเหลือในชีวิตประจำวัน และควรได้รับการดูแลทางการแพทย์และการจำแนกกลุ่มผู้สูงอายุตามศักยภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้ประยุกต์เกณฑ์การประเมินความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน ดัชนีบาร์เซลเอดีแอล (Barthel ADL Index) ดังนี้ (อัญชิษฐา ศิริคำเพ็ง และภักดี โพธิ์สิงห์, 2560, หน้า 238)

กลุ่มที่ 1 ดิคสังคม ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองได้ ช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม ชุมชนได้ สามารถเดินขึ้นบันไดเองโดยไม่ต้องช่วยเหลือ เดินออกนอกบ้านได้ เดินตามลำพังบนทางเรียบได้ รับประทานอาหารด้วยตนเองได้ดี ใช้สื่งด้วยตนเองได้อย่างเรียบร้อย

กลุ่มที่ 2 ดิคบ้าน ผู้สูงอายุกลุ่มที่ช่วยเหลือตนเองได้บ้าง ไม่สามารถเดินตามลำพังบนทางเรียบได้ต้องใช้อุปกรณ์ช่วยเหลือ ต้องการความช่วยเหลือขณะรับประทานอาหาร ต้องการความช่วยเหลือพาไปห้องน้ำ

กลุ่มที่ 3 ดิคเตียง ผู้สูงอายุที่ป่วยและช่วยเหลือตนเองไม่ได้ พิกการ/ทุพพลภาพไม่สามารถย้ายตนเองขณะนั่งได้ ไม่สามารถขยับได้ในท่านอน การรับประทานอาหารกลืนลำบาก แม้ว่าผู้ดูแลจะป้อนอาหารให้ ต้องจับถ้ำยในท่านอนหรืออยู่บนเตียง สวมใส่ผ้าอ้อมตลอดเวลาต้องเปลี่ยนผ้าอ้อมประจำ

จากการศึกษาคำนิยามความหมาย และการจำแนกผู้สูงอายุดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ผู้สูงอายุ คือ มนุษย์ที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 โดยสามารถแบ่งผู้สูงอายุตามช่วงวัยได้ 3 วัย กล่าวคือ ผู้สูงอายุวัยต้น ผู้สูงอายุวัยกลาง และ ผู้สูงอายุวัยปลาย ตลอดจนการแบ่งผู้สูงอายุตามหลักการใช้ชีวิตประจำวันออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ผู้สูงอายุดิคสังคม (กลุ่มสีเขียว) ดิคบ้าน (กลุ่มสีเหลือง) และดิคเตียง (กลุ่มสีแดง) โดยการกำหนดผู้สูงอายุ จากการเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ อารมณ์ การรับรู้ พฤติกรรม สุขภาพ ความสามารถ และ บทบาทหน้าที่ในสังคม ซึ่งผู้สูงอายุมีความแตกต่างจากวัยอื่น ๆ ในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกายและด้านสาธารณสุข มีความเปราะบางและเสี่ยงต่อภาวะการเกิดโรคร้ายไข้เจ็บจากภูมิคุ้มกันและการสร้างความปลอดภัยทางกายภาพที่ลดน้อยถอยลง ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการดำรงชีวิตที่ลดลง ดังนั้น ผู้สูงอายุเป็นวัยที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษจากครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

รัฐธรรมนูญกับผู้สูงอายุ

บทบัญญัติคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีดังต่อไปนี้
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่มี
บทบัญญัติกล่าวถึงผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นบทบัญญัติภายใต้ หมวด 5 ว่าด้วยแนวนโยบายแห่งรัฐ ดังนี้

หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

มาตรา 81 รัฐพึงช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้สูงอายุและผู้พิการให้มีสุขภาพกำลังใจ และ
ความหวังในชีวิต เพื่อสามารถดำรงตนอยู่ได้ตามสมควร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ดังนี้
หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

มาตรา 54 บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิ
ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 80 รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของชาย
และหญิง เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน

รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และด้อยโอกาส ให้มีคุณภาพ
ชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีบทบัญญัติที่บรรจุหลักการให้
ความช่วยเหลือผู้สูงอายุไว้ดังนี้ (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2564)

หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

มาตรา 40 บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ดังต่อไปนี้

(6) เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพย่อมมีสิทธิได้รับความ
คุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม และย่อมมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่
เหมาะสมในคดีที่เกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ

หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

มาตรา 53 บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิ
ได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างมีศักดิ์ศรี และความช่วยเหลือที่
เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และ
วัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

(1) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษา
ปฐมวัยส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของ

สถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้

มาตรา 84 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้

(4) จัดให้มีการออมเพื่อการดำรงชีพในยามชราแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างทั่วถึง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้มีบทบัญญัติที่บรรจุหลักการเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุไว้ดังนี้

หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

มาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพ ได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัด พิ้นฟูและเยียวยาผู้ถูกกระทำดังกล่าว

ปฏิญญาผู้สูงอายุในประเทศไทย

ประเทศไทยได้ประกาศปฏิญญาผู้สูงอายุไทยเมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นปีเดียวกันกับที่องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมและเชิญชวนให้ประเทศสมาชิกร่วมกันส่งเสริมกิจกรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้สูงอายุ และประกาศให้เป็นปีสากลว่าด้วยผู้สูงอายุ ปฏิญญาผู้สูงอายุไทยจึงเป็นพันธกรณี เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ โดยมีสาระสำคัญของปฏิญญาผู้สูงอายุไทย ดังนี้

ข้อ 1 ผู้สูงอายุต้องได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี ได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองให้พ้นจากการถูกทอดทิ้ง และละเมิดสิทธิโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้และผู้พิการที่สูงอายุ

ข้อ 2 ผู้สูงอายุควรอยู่กับครอบครัวโดยได้รับความเคารพรัก ความเข้าใจ ความเอื้ออาทร การดูแลเอาใจใส่ การยอมรับบทบาทของกันและกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ข้อ 3 ผู้สูงอายุควรได้รับ โอกาสในการศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางสังคมอันเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบด้าน เพื่อสามารถปรับบทบาทของตนให้สมวัย

ข้อ 4 ผู้สูงอายุควรได้ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ให้สังคม มีโอกาสได้ทำงานที่เหมาะสมกับวัยและตามความสมัครใจ โดยได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ และเห็นชีวิตมีคุณค่า

ข้อ 5 ผู้สูงอายุควรได้เรียนรู้ในการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง ต้องมีหลักประกัน และสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพอนามัยอย่างครบวงจร โดยเท่าเทียมกัน รวมทั้งได้รับการดูแลจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิตอย่างสงบตามคตินิยม

ข้อ 6 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่พึ่งพาตนเองได้ สามารถช่วยเหลือครอบครัวและชุมชน มีส่วนร่วมในสังคม เป็นแหล่งภูมิปัญญาของคนรุ่นหลัง มีการเข้าสังคม มีนันทนาการที่ดี และมีเครือข่ายช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชน

ข้อ 7 รัฐ โดยการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคมต้อง กำหนดนโยบายและแผนหลักด้านผู้สูงอายุ ส่งเสริมและประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

ข้อ 8 รัฐ โดยการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคมต้องตรา กฎหมายว่าด้วยผู้สูงอายุ เพื่อเป็นหลักประกันและการบังคับใช้ในการพิทักษ์สิทธิคุ้มครองสวัสดิภาพ และจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ

ข้อ 9 รัฐ โดยการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคมต้องรณรงค์ ปลุกฝังค่านิยมให้สังคมตระหนักถึงคุณค่าของผู้สูงอายุตามวัฒนธรรมไทยที่เน้นความกตัญญู กตเวที และเอื้ออาทรต่อกัน

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553

มาตรา 11 ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(1) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวก และรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ

(2) การศึกษาการศาสนาและข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

- (3) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม
- (4) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่ม ในลักษณะ เครือข่ายหรือชุมชน
- (5) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น
- (6) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม
- (7) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ
- (8) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง
- (9) การให้คำแนะนำปรึกษาดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือในทางแก้ไขปัญหาครอบครัว
- (10) การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง
- (11) การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- (12) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี
- (13) การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

นโยบายสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

มัทยา ศรีพนา (2557, หน้า 8-10) นโยบายสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในลักษณะของเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การจัดสวัสดิการในรูปแบบดังกล่าวได้เริ่มเป็นรูปธรรมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 จากแนวคิดของกรมประชาสงเคราะห์ สมัยรัฐบาลนายชวน หลีกภัย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุถือว่าเป็นสวัสดิการสังคมที่รัฐจัดสรรให้กับผู้ที่มีอายุ 60 ปีโดยผ่านการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ได้แก่ องค์กรภาครัฐที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ได้เริ่มต้นอย่างเป็นทางการเมื่อรัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน พ.ศ. 2536 เพื่อให้เงินช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนเดือนละ 200 บาท นับเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และต่อมาในปี พ.ศ. 2544-2545 จากนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาลภารกิจเรื่องนี้จึงถูกถ่ายโอนภารกิจด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น เบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนภารกิจ และได้มีการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงิน

สงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้งบประมาณของตนเองในการให้การสงเคราะห์ให้ได้ จำนวนคนและจำนวนเงินมากขึ้น คุณสมบัติพื้นฐานของผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพ มีดังนี้ ประการ แรก ผู้สูงอายุจะต้องมีผู้ล้าเนาในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประการที่สอง ผู้สูงอายุมีรายได้อันไม่เพียงพอแก่การยังชีพ หรือถูกทอดทิ้ง หรือขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู หรือไม่สามารรถ ประกอบอาชีพเลี้ยงตนได้ โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนกว่าหรือผู้ที่มีปัญหาซ้ำซ้อนหรือ ผู้ที่อาศัยในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารยากต่อการเข้าถึงบริการของรัฐเป็นผู้ได้รับการพิจารณาก่อน โดยเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นการช่วยเหลือแก่ผู้ยากไร้หรือไร้ความสามารถในการ ช่วยเหลือตนเอง ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยไม่เป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคม มิใช่ เป็นเงินที่ให้แก่ผู้ที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ทุกคน ต่อมามติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2549 เห็นชอบการปรับเพิ่มเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุจากเดิมคนละ 300 บาทต่อเดือน เป็นคนละ 500 บาทต่อเดือน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2549 อีกทั้งในทางปฏิบัติต้ององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นที่มีศักยภาพทางการคลังสามารถเพิ่มจำนวนเงินต่อเดือน แต่รวมแล้วไม่เกิน 1,000 บาท เพื่อให้เพียงพอต่อสภาวะการณ์ดำรงชีพในปัจจุบัน หรืออาจเพิ่มจำนวนผู้รับเบี้ยยังชีพได้ โดยใช้ งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง การจัดบริการและการดูแลผู้สูงอายุให้มีคุณภาพ ชีวิตที่ดีนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นเรื่อง สำคัญที่ทุกฝ่ายต้องให้ความร่วมมือ ประชาชนและผู้สูงอายุต้องเป็นผู้สะท้อนสภาพปัญหาและ ความต้องการของตน ส่วนชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นฝ่ายสนับสนุนให้เกิดการ แก้ไขปัญหาและการจัดบริการดำเนินงานต่าง ๆ ที่มุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตดังกล่าว บทบาทของ ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากชุมชนและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีปัจจัยความพร้อมด้านทรัพยากรและทุนทางสังคม สามารถพัฒนาบทบาทท้องถิ่นใน การดูแลผู้สูงอายุ รวมถึงการหาแนวทางพัฒนา และการเสริมสร้างการจัดสวัสดิการสังคมแก่ ผู้สูงอายุต่อไปได้

ส่วนรัฐบาลในสมัยนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2557 ได้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุให้เป็นไปตามนโยบาย รัฐบาลเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ เนื่องจากสินค้ามีราคาแพงขึ้น จึงปรับการจ่ายเบี้ยยังชีพ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยปรับเป็นขั้นบันได ดังนี้

ผู้สูงอายุซึ่งมีอายุ 60-69 ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา 600 บาทต่อคนต่อเดือน

ผู้สูงอายุซึ่งมีอายุ 70-79 ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา 700 บาทต่อคนต่อเดือน

ผู้สูงอายุซึ่งมีอายุ 80-89 ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา 800 บาทต่อคนต่อเดือน

ผู้สูงอายุซึ่งมีอายุ 90 ปีขึ้นไป จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา 1,000 บาทต่อคนต่อเดือน การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแบบขั้นบันไดนี้ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักอยู่ 3 หน่วยงาน กล่าวคือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

ผู้ที่จะมีสิทธิ์จะรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คือ จะต้องมิใช่สัญชาติไทย เป็นผู้มีอายุ 60 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นผู้ที่เกิดก่อน 1 ตุลาคม 2495 ต้องเป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตพื้นที่ที่ยื่นคำขอ และต้องมิเป็นผู้ที่ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดให้เป็นประจำ โดยผู้ที่มีสิทธิสามารถยื่นคำขอรับสิทธิได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2554 ถึง 31 มกราคม 2555 โดยจะต้องมีหลักฐานประกอบการยื่นรับสิทธิ ประกอบไปด้วยบัตรประชาชนพร้อมสำเนา และสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารพร้อมสำเนา ในกรณีที่ผู้ขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุประสงค์ขอรับเงินเบี้ยยังชีพผ่านธนาคาร

นอกจากนี้ รัฐบาลชุดปัจจุบัน ซึ่งมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ให้ความสำคัญด้านผู้สูงอายุเช่นเดียวกัน โดยให้มีการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการมีงานเหลือกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อสร้างสรรค์และไม่ก่อให้เกิดภาระต่อสังคมในอนาคต โดยจัดเตรียมระบบการดูแลในบ้าน สถานพักฟื้น และโรงพยาบาล ที่เป็นความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และครอบครัว รวมทั้งพัฒนาระบบการเงินการคลังสำหรับการดูแลผู้สูงอายุ

แนวคิดเกี่ยวกับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นนโยบายหนึ่งของรัฐบาลที่ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้กรมประชาสงเคราะห์ดำเนินการสงเคราะห์ให้แก่ผู้สูงอายุที่ประสบความเดือดร้อน โดยระยะเริ่มแรกนี้สงเคราะห์เบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุเพียงเดือนละ 200 บาทต่อเดือนตลอดชีพ ปัจจุบันการดำเนินการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุใช้อัตราการจ่ายแบบขั้นบันได โดยเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2554 เป็นต้นไป ดังนี้

อายุ 60-69 ปี ให้ได้รับคนละ 600 บาท ต่อเดือน

อายุ 70-79 ปี ให้ได้รับคนละ 700 บาท ต่อเดือน

อายุ 80-89 ปี ให้ได้รับคนละ 800 บาท ต่อเดือน

อายุ 90 ปีขึ้นไป ให้ได้รับคนละ 1,000 บาท ต่อเดือน

2. คุณสมบัติของผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพ

ตามระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 และตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 4 ผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามทะเบียนบ้าน
- (3) มีอายุหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งได้ลงทะเบียน และยื่นคำขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (4) ไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่
 - (ก) ผู้รับเงินบำนาญ เบี้ยหวัด บำนาญพิเศษ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน
 - (ข) ผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - (ค) ผู้ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รายได้ประจำ หรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้เป็นประจำ

บุคคลตาม (ก) (ข) หรือ (ค) ไม่รวมถึง ผู้พิการและผู้ป่วยเอดส์ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 หรือผู้ที่ได้รับสวัสดิการอื่นตามมติคณะรัฐมนตรี

3. กระบวนการ/ขั้นตอนการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 4 ดังนี้

3.1 ประชาสัมพันธ์/ติดประกาศให้ผู้สูงอายุที่จะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปใน ปีงบประมาณถัดไป ลงทะเบียนและยื่นคำขอด้วยตนเองต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนมี ภูมิลำเนา ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสถานที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนด ตั้งแต่เดือนมกราคมจนถึงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี

3.2 ภายในเดือนตุลาคมของทุกปี ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ตรวจสอบสถานะของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และให้ผู้รับเบี้ยยังชีพแสดงการดำรงชีวิตอยู่ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยจะแสดงตนเองหรือให้มีการรับรองของ นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นก็ได้ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่ได้

ดำเนินการดังกล่าว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตรวจสอบการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุดังกล่าว จากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร หรือหลักฐานอื่นที่สามารถตรวจสอบได้

3.3 การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้จ่ายในอัตราเดือนละ 500 บาท หรือตามมติ คณะรัฐมนตรีภายในวันที่ 10 ของทุกเดือน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเป็นเงินสดหรือ โอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตามที่ผู้สูงอายุแจ้งความประสงค์ไว้ ทั้งนี้ การโอนเงินเข้าบัญชี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจประสานผ่านกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อให้กรมบัญชีกลางเป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้

3.4 กรณีผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่ง ย้ายภูมิลำเนาไปอยู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เคยจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเดิม ยังคงจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จนกว่าจะสิ้นสุดปีงบประมาณนั้น หากผู้สูงอายุมีความประสงค์จะรับเบี้ยยังชีพกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใหม่ต้องไปลงทะเบียนเพื่อขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใหม่ ก่อนสิ้นปีงบประมาณ

3.5 กรณีผู้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตาย ให้นายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่นแจ้งการตายต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้ตายมีชื่อในทะเบียนภายใน 7 วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งการตาย และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้ตายมีชื่อในทะเบียนบ้าน แจ้งแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ต่อมาช่วงสิ้นปี 2562 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า ตั้งแต่เดือนมกราคม 2563 กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง จะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในกรณีผู้มีสิทธิประสงค์ขอรับเงินผ่านบัญชีธนาคารแทน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในรูปแบบเงินสด โดยถือปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด จากเดิมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่เบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเองในทุกกรณี ส่งผลให้มีการ ชักซ้อมแนวทางการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตาม โครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม (e-payment)

แนวทางการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามโครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม (e-payment)

กระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตาม โครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคมซึ่งอยู่ใน

แผนงาน โครงการ e-Payment ภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกรมบัญชีกลางทำหน้าที่ในการจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่นำร่อง ได้แก่ จังหวัดสิงห์บุรีเป็นจังหวัดแรก เพื่อให้ภาครัฐสามารถจ่ายเงินสวัสดิการให้แก่ประชาชนได้โดยตรง ลดความซ้ำซ้อน และลดการทุจริต ดังนั้น เพื่อให้การเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสะดวก คล่องตัว ครอบคลุมถึงผู้มีสิทธิรับเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทั่วประเทศ อาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 ข้อ 7 จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามโครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคมขึ้นใหม่ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ ดังนี้

1. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.)

1.1 ในแต่ละไตรมาส ให้ดำเนินการจัดสรรและเบิกเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุนประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป รายการเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายสำหรับสนับสนุนการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อจ่ายเข้าบัญชีเงินฝากกระทรวงการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่ได้เปิดไว้แล้ว

1.2 ในแต่ละเดือน ให้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ข้อมูลบัญชีเงินฝากธนาคารเงินอุดหนุนทั่วไปของ อปท. กรณีการจ่ายเงินให้ผู้มีสิทธิฯ เป็นเงินสด ข้อมูลบัญชีเงินฝากธนาคารของกองทุนผู้สูงอายุ กรณีผู้มีสิทธิได้ยื่นแบบคำขอบริจาคเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และจำนวนเงินตามสิทธิทั้งหมดที่ต้องจ่าย โดยเมื่อตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ให้มีหนังสือแจ้งข้อมูลดังกล่าวไปยังกรมบัญชีกลาง พร้อมทั้งส่งข้อมูลทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Social Welfare) ไปในคราวเดียวกัน เพื่อให้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ฯ ประมวลผลและส่งข้อมูลผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุผ่านระบบดังกล่าวให้แก่กรมการปกครองดำเนินการตรวจสอบการมีชีวิตถูกต้อง ซึ่งกรมบัญชีกลางจะทำหน้าที่เบิกเงินงบประมาณและจ่ายเงินแทน อปท. ตามข้อมูลตรวจสอบถูกต้องจากกรมการปกครองแล้วตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป

1.3 กรณีได้รับแจ้งผลการตรวจสอบจากกรมบัญชีกลาง ว่าข้อมูลบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่ถูกต้อง ให้ดำเนินการแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง แล้วดำเนินการส่งข้อมูลให้กรมบัญชีกลางเพื่อจ่ายต่อไป

1.4 กรณีได้รับแจ้งผลการเบิกจ่ายจากกรมบัญชีกลางว่า ไม่สามารถโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้ กรมบัญชีกลางจะนำเงินส่งคืนบัญชีเงินฝากกระทรวงการคลังของ อปท. ตามข้อ 1.1 และให้ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง ก่อนดำเนินการส่งข้อมูลให้กรมบัญชีกลางเพื่อจ่ายต่อไป

1.5 เมื่อได้รับแจ้งผลการ โอนเงินและข้อมูลการนำเงินส่งคืน (ถ้ามี) รวมทั้งรายงานการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่กรมบัญชีกลางส่งให้แล้ว ให้เก็บไว้เพื่อการตรวจสอบ และแจ้งให้ อปท. เรียกรายงานดังกล่าวจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นหลักฐานการจ่ายและเก็บไว้ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบต่อไป

1.6 กรณีที่มีการตรวจสอบพบในภายหลังว่ามีการจ่ายเงินให้แก่ผู้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุโดยไม่มีสิทธิ ให้ สถ. แจ้งให้ อปท. เรียกเงินดังกล่าวคืน และนำเงินส่งเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของกรมบัญชีกลางที่เปิดไว้กับธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ชื่อบัญชี "กรมบัญชีกลางเพื่อการรับคืนเงิน อปท." และให้มีหนังสือแจ้งการนำเงินส่งเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารดังกล่าวให้กรมบัญชีกลางทราบด้วย

2. กรมการปกครอง

เมื่อได้รับแจ้งข้อมูลผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ แล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบการมีชีวิตและความถูกต้องของข้อมูลผู้มีสิทธิฯ และแจ้งผลการตรวจสอบผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้กรมบัญชีกลางทราบ

3. กรมบัญชีกลาง

3.1 เมื่อได้รับแจ้งข้อมูลผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจาก สถ. และผลการตรวจสอบการมีชีวิตและความถูกต้องของข้อมูลจากกรมการปกครองแล้ว ให้ดำเนินการเบิกเงินจากบัญชีเงินฝากกระทรวงการคลังของ อปท. ตามข้อ 1.1 เพื่อเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของกรมบัญชีกลางที่เปิดไว้กับธนาคารต่าง ๆ เป็นบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน ชื่อบัญชี "กรมบัญชีกลางเพื่อการจ่ายเงินสวัสดิการสังคม"

3.2 ให้ดำเนินการ โอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารที่เปิดไว้ตามข้อ 3.1 เพื่อการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเต็มจำนวนตามสิทธิทั้งหมดที่ต้องจ่ายในเดือนนั้น ๆ ภายในวันที่ 10 ของทุกเดือน โดยแบ่งเป็น

(1) เข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

(2) เข้าบัญชีเงินฝากธนาคารเงินอุดหนุนทั่วไปของ อปท. เพื่อให้นำไปจ่ายเป็นเงินสดให้กับผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อไป

(3) เข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของกองทุนผู้สูงอายุ กรณีผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้ยื่นแบบคำขอเบิกเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

3.3 เมื่อดำเนินการ โอนเงินแล้วเสร็จ ให้ตรวจสอบข้อมูลการจ่ายเงิน จากข้อมูลผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ได้รับจาก สด. และข้อมูลบัญชีเงินฝากธนาคารของกองทุนผู้สูงอายุกับรายงานการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารที่ได้จากระบบของธนาคารให้ถูกต้องตรงกัน

3.4 ในกรณีที่ได้รับแจ้งผลการตรวจสอบจากกรมการปกครองว่าข้อมูลผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่ถูกต้อง หรือเป็นผู้เสียชีวิต ให้แจ้งข้อมูลให้ สด. ทราบ เพื่อแจ้งไปยัง อปท. ให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน ก่อนส่งข้อมูลกลับให้กรมบัญชีกลางเพื่อจ่ายต่อไป

3.5 ในกรณีที่ได้รับแจ้งจากธนาคารว่าไม่สามารถจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้ ให้นำเงินที่ไม่สามารถจ่ายได้ดังกล่าว ส่งคืนเข้าบัญชีเงินฝากกระทรวงการคลังตามข้อ 1.1 พร้อมทั้งบันทึกการนำเงินฝากคลังในระบบ GFMS และแจ้งข้อมูลให้ สด. ทราบ เพื่อแจ้งไปยัง อปท. ให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันก่อนส่งข้อมูลให้กรมบัญชีกลางเพื่อจ่ายต่อไป

3.6 กรณีที่ อปท. เรียกคืนเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และส่งเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของกรมบัญชีกลางตามข้อ 1.6 แล้ว ให้นำเงินที่เรียกคืนดังกล่าวส่งเข้าบัญชีเงินฝากกระทรวงการคลังของ อปท. ตามข้อ 1.1

3.7 ให้แจ้งผลการโอนเงินและข้อมูลการนำเงินส่งคืน (ถ้ามี) พร้อมทั้งรายงานการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ฯ ให้ สด. เก็บไว้เพื่อการตรวจสอบ

4. กำหนดเวลาในการส่งข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการจ่ายเงินให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้เป็นไปตามปฏิทินการทำงานที่กรมบัญชีกลางกำหนด

5. สำหรับวิธีปฏิบัติงานในระบบ GFMS วิธีปฏิบัติงานในระบบอิเล็กทรอนิกส์ฯ และวิธีปฏิบัติทางบัญชีให้ถือปฏิบัติตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด

6. เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ปรากฏว่ามีเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเหลือจ่าย ให้กรมบัญชีกลางดำเนินการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารเงินอุดหนุนทั่วไปของ อปท. แต่ละแห่งต่อไป

แนวทางการรับลงทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (เดือนตุลาคม 2564 – เดือนกันยายน 2565)

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการลงทะเบียนผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

กระทรวงมหาดไทยอาศัยอำนาจตามข้อ 5 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 จึงได้มีแนวทางการลงทะเบียนผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ดังนี้

1. การลงทะเบียนผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพื่อรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เปิดลงทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - เดือนพฤศจิกายน 2563 และเดือนมกราคม 2564 - เดือนกันยายน 2564 ให้ผู้สูงอายุรายใหม่ที่ยังไม่เคยลงทะเบียนมาก่อนซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์แล้ว และผู้สูงอายุที่จะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ในปีงบประมาณ 2565 ซึ่งนับอายุจนถึงวันที่ 1 กันยายน 2565 (เกิดก่อนวันที่ 2 กันยายน 2505 เนื่องจากผู้สูงอายุที่เกิดตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน 2505 - 1 ตุลาคม 2505 เป็นผู้สูงอายุที่จะมีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุในเดือนถัดไป จากเดือนที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ คือเดือนตุลาคม 2565 ซึ่งเป็นปีงบประมาณ 2566 ดังนั้น กลุ่มผู้สูงอายุดังกล่าวต้องลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 เป็นต้นไป สำหรับในกรณีที่ลงทะเบียนราษฎรไม่ปรากฏวันที่ เดือน ให้ถือว่าบุคคลนั้นเกิดในวันที่ 1 มกราคมของปีนั้น) ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามทะเบียน รวมทั้งผู้สูงอายุที่ย้ายภูมิลำเนาเข้ามาอยู่ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ยังไม่ได้ยื่นคำขอลงทะเบียนตามข้อ 8 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ สำหรับกรณีผู้สูงอายุที่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบฯ ข้อ 6 (4) การลงทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ ณ วันที่มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุโดยอาจแนบเอกสารรับรองจากหน่วยงานต้นสังกัดว่าไม่เป็นผู้ได้รับเงินบำนาญ และไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ วันที่มีสิทธิได้รับเงิน

เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งผู้สูงอายุที่มีความประสงค์จะยื่นคำขอลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ให้ยื่นคำขอลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้วยตนเอง หรือในกรณีที่มีความจำเป็นที่ไม่สามารถมายื่นคำขอลงทะเบียนด้วยตนเองได้ อาจมอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้อื่น เป็นผู้ยื่นคำขอลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแทนได้ โดยให้กรอกรายละเอียดตามแบบคำขอขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้ถูกต้องครบถ้วน และให้ยื่นคำขอประกอบกับเอกสารหลักฐานของผู้สูงอายุพร้อมเอกสารมอบอำนาจในห้วงระยะเวลาที่กำหนด และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาตรวจสอบด้วยความละเอียดรอบคอบ อย่าให้มีการทุจริต สวมสิทธิหรือหลอกลวงผู้สูงอายุ สำหรับผู้ซึ่งต้องขังหรือจำคุกในเรือนจำ ทัณฑสถาน หรือสถานที่คุมขังของกรมราชทัณฑ์ ให้มอบอำนาจให้ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน หรือเจ้าหน้าที่ที่ผู้บัญชาการเรือนจำมอบหมาย ยื่นต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามภูมิลำเนาของผู้มีสิทธิ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือวันที่ลงทะเบียนในแบบคำขอลงทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นสำคัญ ดังนี้

1.1 ผู้สูงอายุจะต้องนำเอกสารหลักฐานประกอบแบบคำขอลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ดังนี้

- 1) บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่าย
- 2) ทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
- 3) สมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร สำหรับกรณีและผู้ขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ประสงค์ขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุผ่านธนาคาร

1.2 ในการยื่นคำขอลงทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุจะต้องแสดงความประสงค์ขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- 1) รับเงินสดด้วยตนเอง
 - 2) รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ
 - 3) โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารในนามผู้มีสิทธิ
 - 4) โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารในนามบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ
- โดยหลักเกณฑ์การยื่นคำขอลงทะเบียนรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามความนัยข้อ ๓ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ผู้ที่จะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปในปีงบประมาณถัดไปมาลงทะเบียนและยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตั้งแต่เดือนมกราคมจนถึงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี โดยแยกเป็นช่วงระยะเวลา ในการลงทะเบียน ดังนี้

ก. การยื่นคำขอลงทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตั้งแต่เดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2563 (ปีงบประมาณ 2564)

1) ผู้สูงอายุที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ที่ยังไม่เคยลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จะมีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2564 เป็นต้นไป (ปีงบประมาณ 2565)

2) ผู้สูงอายุที่จะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณถัดไป (ปีงบประมาณ 2565) ที่มาลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตั้งแต่เดือนตุลาคม-พฤศจิกายน 2563 โดยจะมีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเดือนถัดไปจากเดือนที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ (ปีงบประมาณ 2565)

ข. การยื่นคำขอลงทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตั้งแต่เดือนมกราคม - กันยายน 2564 (ปีงบประมาณ 2564)

1) ผู้สูงอายุที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ที่ยังไม่เคยลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จะมีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2564 เป็นต้นไป (ปีงบประมาณ 2565)

2) ผู้สูงอายุที่จะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณถัดไป (ปีงบประมาณ 2565) ที่มาลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตั้งแต่เดือนมกราคม - กันยายน 2564 จะมีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเดือนถัดไปจากเดือนที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ (ปีงบประมาณ 2565)

ทั้งนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องแจ้งรายละเอียดแก่ผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักเกณฑ์การยื่นคำขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุข้างต้นว่าจะได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในอัตราแบบขั้นบันได ภายในวันที่ 10 ของทุกเดือน ซึ่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะจ่ายเงินโดยวิธีใดวิธีหนึ่งตามความประสงค์ที่ระบุไว้ในแบบคำขอลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

2. ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการประชาสัมพันธ์คุณสมบัติของผู้มีสิทธิการเตรียมเอกสารหลักฐานประกอบการยื่นคำขอลงทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และกำหนดวัน เวลา และสถานที่ การรับลงทะเบียนผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในรูปแบบต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ให้ครอบคลุมและทั่วถึงในพื้นที่ เช่น การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ติดตั้งไว้ในที่สาธารณะประจำหมู่บ้านหรือชุมชน การประชาสัมพันธ์ ทางวิทยุหมู่บ้านหรือชุมชน และที่ประชุมประจำหมู่บ้านหรือชุมชน เป็นต้น และให้พิจารณากำหนดจัดสถานที่รับลงทะเบียนหมุนเวียนไปตามหมู่บ้านหรือชุมชนอย่างทั่วถึงเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ

3. กรณีผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอยู่แล้วมีการย้ายภูมิลำเนาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

3.1 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งเดิมแจ้งให้ผู้สูงอายุทราบว่า ผู้สูงอายุต้องไปลงทะเบียน และยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใหม่ภายในเดือนพฤศจิกายนของปีนั้น ๆ (ภายในเดือนพฤศจิกายน 2564)

3.2 ในระหว่างปีงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่จ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอยู่ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยังคงจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อไปจนกว่าจะสิ้นปีงบประมาณ (เดือนกันยายน 2564)

3.3 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใหม่ ที่ได้รับลงทะเบียนและคำขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่มีการย้ายภูมิลำเนา เป็นผู้จ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุนั้นตั้งแต่ปีงบประมาณถัดไป

3.4 กรณีที่ผู้สูงอายุได้ย้ายภูมิลำเนา แต่ไม่ได้ไปลงทะเบียนและยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใหม่ (ภายในเดือนพฤศจิกายน 2564) ทำให้ไม่มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งเดิมและแห่งใหม่ หากภายหลังได้ไปลงทะเบียนและยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใหม่แล้ว ก็ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใหม่ดำเนินการตามข้อ 3.3

4. กรณีผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเสียชีวิตลงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจ่ายเงินให้แก่ผู้ที่มีสิทธิรับเงินได้แสดงเจตจำนงเป็นลายลักษณ์อักษรให้รับเงินแทน “ทั้งในขณะที่มีชีวิตอยู่หรือเสียชีวิตแล้ว” ในแบบหนังสือมอบอำนาจที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด หากไม่ได้แสดงเจตจำนงดังกล่าวไว้ ให้จ่ายเป็นเงินสดแก่ทายาทโดยธรรม หรือโอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารในนามผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จากนั้นให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสั่งระงับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสำหรับบุคคลดังกล่าวในเดือนถัดไป เพื่อให้สอดคล้องและรองรับการดำเนินการตามโครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม (e-payment)

5. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำประกาศ เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมื่อเสร็จสิ้นการจัดให้มีการลงทะเบียนในแต่ละเดือน แล้วให้ปิดประกาศโดยเปิดเผยให้สาธารณชนทราบภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป และดำเนินการบันทึกข้อมูลผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 รายใหม่ดังกล่าวที่มาลงทะเบียนเป็นประจำทุกเดือนในระบบสารสนเทศการจัดการฐานข้อมูลเบี้ยยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ครบถ้วนทุกรายการ พร้อมทั้ง

ปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริงที่ได้ปิดประกาศโดยเคร่งครัด และต้องบันทึกข้อมูลผู้มีสิทธิดังกล่าวในระบบฯ ภายในวันที่ 30 กันยายน 2564

6. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศบัญชีรายชื่อผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทั้งหมดเมื่อเสร็จสิ้นการจัดให้มีการลงทะเบียนและให้คิดประกาศโดยเปิดเผยให้สาธารณชนทราบ ภายในวันศุกร์ที่ 1 ตุลาคม 2564 เพื่อจะได้นำประกาศบัญชีรายชื่อผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทั้งหมดมาใช้ประกอบการเบิกจ่ายงบประมาณต่อไป และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิมพ์รายงานสรุปผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยดำเนินการพิมพ์จากหน้า “รายงานสรุปยอดผู้ได้รับเงินเบี้ยยังชีพแยกตามประเภท” โดยถือว่าเป็นการรายงานทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเตรียมความพร้อมในการตั้งงบประมาณตามนัยข้อ 9 แห่งระเบียบดังกล่าวแล้ว และมอบหมายให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองคลัง ร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องลงนามรับรองความถูกต้อง พร้อมกับจัดส่งให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ภายในวันที่ 11 ตุลาคม 2564 เพื่อเก็บรวบรวมไว้เป็นหลักฐานในการขอรับการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

บริบทพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

ก. ด้านกายภาพ

1) ที่ตั้งของหมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด มีอาณาเขตพื้นที่อยู่ติดกับท้องถิ่นใกล้เคียง และจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติด	ตำบลท่าโสม อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด
ทิศตะวันออก	ติด	ตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด
ทิศใต้	ติด	ตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด
ทิศตะวันตก	ติด	ทะเลอ่าวไทย

โดยตำบลบางปิด ตั้งอยู่ที่ถนนสายแหลมงอบ-บางกระดาน-แสนตู่ หมู่ที่ 2 ตำบลบางปิดมีระยะทางห่างจากตัวอำเภอแหลมงอบ 11 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 47.95 ตารางกิโลเมตร เนื้อที่ 29,940 ไร่ ซึ่งมีพื้นที่แยกเป็นรายหมู่บ้าน ประกอบด้วย

- หมู่ที่ 1 บ้านอ่าวตาลคู่
- หมู่ที่ 2 บ้านบางปิดล่าง
- หมู่ที่ 3 บ้านบางปิดบน
- หมู่ที่ 4 บ้านบางกระดาน

หมู่ที่ 5 บ้านปากคลอง

หมู่ที่ 6 บ้านหินลาด

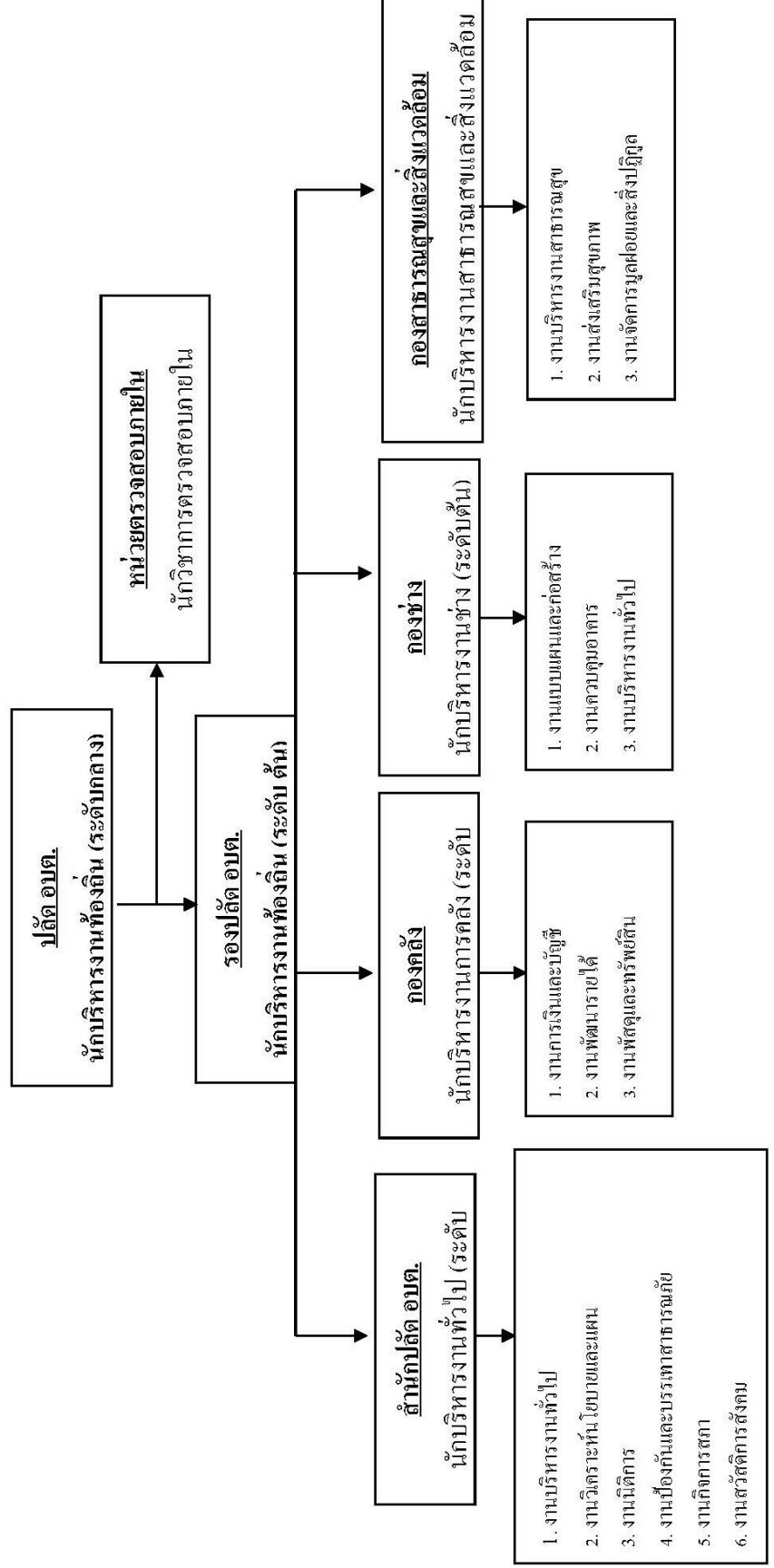
หมู่ที่ 7 บ้านช่องลม

หมู่ที่ 8 บ้านพรงสน

องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด (อบต.สามัญ)
 แบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น 1 สำนัก กับอีก 3 กอง ทั้งหมด 4 ส่วนราชการ
 พนักงานส่วนท้องถิ่น จำนวน 14 คน พนักงานจ้าง จำนวน 22 คน รวมทั้งสิ้น 36 คน ดังนี้

แผนภูมิโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการตามแผนอัตรากำลัง ๓ ปี ประจำปีงบประมาณ 2564-2566

2) ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด มีสภาพพื้นที่ ดังนี้

(1) เป็นพื้นที่ราบสูง พื้นที่ส่วนมากใช้สำหรับในเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตร โดยทำสวนเป็นหลัก ยางพารา และสวนผลไม้ รองลงมาคือ ไร่ข้าว

(2) มีลำน้ำ ลำห้วย บึง หนองน้ำ ฝาย บ่อน้ำตื้น บ่อบาดาล สระน้ำ ตามพื้นที่ จำนวน 6 แห่ง สำหรับใช้ในการอุปโภค - บริโภค การเกษตร เลี้ยงสัตว์ แต่ไม่มีแม่น้ำ อ่างเก็บน้ำ เหมือน แหล่งน้ำ ๖ แห่งดังกล่าวเดิมเป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดได้ดำเนินการก่อสร้าง/ปรับปรุง/ซ่อมแซม เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนกรณีภัยแล้งและน้ำท่วมให้กับประชาชน อีกทั้งได้ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ ในการให้การสนับสนุน เช่น อำเภอ จังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมทรัพยากรน้ำ และรัฐบาล โดยทำการขุดลอก ขุดขยายแหล่งน้ำ และก่อสร้างฝายกั้นน้ำ วางท่อระบายน้ำ ก่อสร้างประตูปิดเปิดน้ำ ปรับปรุงบ่อบาดาลเดิม เพื่อให้มีน้ำใช้เพียงพอต่อประชาชนในพื้นที่ ซึ่งจำนวนแหล่งน้ำในพื้นที่ตำบลบางปิด มีดังนี้

ลำน้ำ ลำห้วย	6 แห่ง	สระน้ำ	9 แห่ง
บึง หนองน้ำ	47 แห่ง	ฝาย	11 แห่ง
บ่อบาดาล	32 แห่ง	บ่อน้ำตื้น	324 แห่ง

(3) มีถนนในการสัญจรไปมาระหว่างหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ทั้งนี้ ยังมีถนนทางหลวงหมายเลข 3156 ที่ใช้สำหรับการเดินทางสายหลักเพื่อเดินทางไปยังอำเภอ และตัวจังหวัด ทางด้านถนนขององค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดที่ได้ดำเนินการก่อสร้าง/ปรับปรุง/ซ่อมแซม เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในการสัญจรไปมาในชีวิตประจำวัน และขนส่งผลผลิตทางการเกษตร การประมง อีกทั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด ยังได้ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ ในการให้ความสนับสนุน เช่น อำเภอ จังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งก็ยังมีถนนอีกหลายเส้นทางที่ยังต้องดำเนินการก่อสร้าง/ปรับปรุง/ซ่อมแซม ให้มีคุณภาพดี โดยถนนในตำบลบางปิด มีดังนี้

หมู่ที่ 1 ถนน คสล. 8 สาย/ถนนลูกรัง 2 สาย

หมู่ที่ 2 ถนน คสล. 9 สาย/ถนนลูกรัง 1 สาย

หมู่ที่ 3 ถนน คสล. 9 สาย/ถนนลูกรัง 1 สาย

หมู่ที่ 4 ถนนแอสฟัลท์ติกคอนกรีต 1 สาย/ถนน คสล. 8 สาย/ถนนลูกรัง 1 สาย

หมู่ที่ 5 ถนนแอสฟัลท์ติกคอนกรีต 1 สาย/ถนน คสล. 1 สาย/ถนนลูกรัง 1 สาย

หมู่ที่ 6 ถนน คสล. 6 สาย/ถนนลูกรัง 1 สาย

หมู่ที่ 7 ถนน คสล. 13 สาย/ถนนลูกรัง 1 สาย

หมู่ที่ 8 ถนน คสล. 3 สาย/ถนนลูกรัง 5 สาย

3) ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศทั่วไปของเขตพื้นที่ตำบลบางปิดสามารถจำแนกได้ ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มต้นปราบเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน อากาศร้อนจัดและแล้งจัดติดต่อกันเป็นระยะเวลานานความชื้นในอากาศมีน้อย และมีพายุฤดูร้อนเป็นบางช่วงที่มีคลื่นความร้อนปกคลุมอุณหภูมิสูงสุดประมาณ 35 - 40 องศาเซลเซียส บางปีจะเกิดลมพายุพัดแรงทำให้บ้านเรือนราษฎรได้รับความเสียหาย

ฤดูฝน เริ่มต้นระหว่างเดือนพฤษภาคม - กันยายน อากาศร้อนและมีพายุลมฝนฟ้าคะนองลมแรงและมีภาวะฝนทิ้งช่วงและแล้งหนักสุดในปี พ.ศ. 2562 - 2563 ประสบปัญหาภัยแล้งอย่างหนักเนื่องจากภาวะฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน มีปริมาณน้ำฝนน้อยมาก ทำให้ในพื้นที่ขาดแคลนน้ำ พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก ประชาชนในตำบลได้รับความเดือนร้อนเป็นอย่างมาก อาจจะไม่มีย่านน้ำใช้ในการอุปโภค - บริโภค การเกษตร และเลี้ยงสัตว์ ประกอบกับแหล่งน้ำที่มีต้นทุนไม่สามารถกักเก็บน้ำในปริมาณที่เพียงพอสำหรับใช้ได้ตลอดปี องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด จึงได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ซึ่งถ้าประชาชนหลังคาเรือนใดมีน้ำใช้ไม่เพียงพอหรือไม่มีภาชนะในการบรรจุน้ำก็ให้มาดำเนินการเขียนคำร้อง ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด เพื่อทำการจัดส่งน้ำสะอาดให้ประชาชนในตำบลได้มีน้ำใช้อย่างต่อเนื่อง

ฤดูหนาว เริ่มต้นระหว่างกลางเดือนตุลาคม - กุมภาพันธ์ อุณหภูมิต่ำสุดประมาณ 20 - 23 องศาเซลเซียส

ข. ด้านการเมือง/การปกครอง

บทบาท/การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการทางการเมืองและการบริหาร ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การช่วยเหลืองาน กิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบ ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

เขตการปกครอง

ตำบลบางปิด และหมู่บ้านในตำบลบางปิด ได้ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช ๒๔๕๗ โดยมีกำนันที่ได้รับความเห็นคัดเลือกจากผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจและหน้าที่ตรวจตรารักษาความปกติเรียบร้อยในตำบล ตลอดจนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้านในแต่ละหมู่บ้านมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่และเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้านของตน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านอ่าวตาลคู่	ผู้ปกครอง นายสุรพล จิตนาวสาร	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 2 บ้านบางปิดล่าง	ผู้ปกครอง นายสุราษฎร์ ณะประสพ	กำนันตำบลบางปิด
หมู่ที่ 3 บ้านบางปิดบน	ผู้ปกครอง นายวิโรจน์ มัณฑรัตน์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 4 บ้านบางกระดาน	ผู้ปกครอง นายวัลลภ เหมยากรณ์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 5 บ้านปากคลอง	ผู้ปกครอง นายนาวิ กำจัดภัย	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 6 บ้านหินดาด	ผู้ปกครอง นายทักษิณ เวชศาสตร์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 7 บ้านช่องลม	ผู้ปกครอง นางวรางคณา จินาวนิช	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 8 บ้านพรงสน	ผู้ปกครอง นางสาวเสาวภา สรรพศิริ	ผู้ใหญ่บ้าน

โดยองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด ได้จัดตั้งขึ้นและมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 7 พ.ศ. 2562 รวมทั้งมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ทั้งตำบล

ค. ประชากร

1. ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

ตารางที่ 2-1 จำนวนครัวเรือนและประชากร

จำนวนครัวเรือนและประชากร จำนวน 8 หมู่บ้าน (ปี พ.ศ. 2564)					
หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม
1	บ้านอ่าวตาลคู่	262	246	260	506
2	บ้านบางปืดล่าง	282	266	331	597
3	บ้านบางปืดบน	346	477	502	979
4	บ้านบางกระดาน	240	291	304	595
5	บ้านปากคลอง	145	262	246	508
6	บ้านหินลาด	167	245	251	496
7	บ้านช่องลม	212	233	234	467
8	บ้านพรงสน	152	182	177	359
รวมทั้งสิ้น		1,806	2,202	2,305	4,507

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักทะเบียนอำเภอแหลมงอบ ณ เดือนเมษายน พ.ศ. 2564

2. ช่วงอายุและจำนวนประชากร

ตารางที่ 2-2 จำนวนประชากรแบ่งตามช่วงอายุและแยกตามเพศ

ประชากรในตำบลบางปิด หมู่ที่ 1 - 8 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด (ปี พ.ศ. 2564)			
ช่วงอายุ	ชาย	หญิง	รวม
อายุต่ำกว่า 0 - 10 ปี	252	212	464
อายุ 11 - 20 ปี	251	253	504
อายุ 21 - 30 ปี	294	295	589
อายุ 31 - 40 ปี	287	314	601
อายุ 41 - 50 ปี	341	384	725
อายุ 51 - 60 ปี	356	361	717
อายุ 61 - 70 ปี	239	258	497
อายุ 71 - 80 ปี	126	137	263
อายุ 81 - 90 ปี	48	78	126
อายุ 91 - 100 ปี	7	13	20
อายุมากกว่า 100 ปี	1	0	1
รวมทั้งสิ้น	2,202	2,305	4,507

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักทะเบียนอำเภอแหลมงอบ ณ เดือนเมษายน พ.ศ. 2564

3. ประชากรผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ

จำนวนประชากรผู้สูงอายุ อายุ 60 ปี ขึ้นไป หมู่ที่ 1 - หมู่ที่ 8 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด (ปี พ.ศ. 2564)			
หมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม
หมู่ที่ 1 บ้านอ่าวตาลคู่	57	61	118
หมู่ที่ 2 บ้านบางปิดล่าง	61	91	152
หมู่ที่ 3 บ้านบางปิดบน	97	76	173
หมู่ที่ 4 บ้านบางกระดาน	56	62	118
หมู่ที่ 5 บ้านปากคลอง	42	42	84
หมู่ที่ 6 หินคาด	46	45	91
หมู่ที่ 7 ปากคลอง	37	45	82
หมู่ที่ 8 บ้านพรงสน	35	51	86
รวมทั้งสิ้น	431	473	904

ที่มา : งานพัฒนาชุมชน สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด
ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2564

ง. สภาพทางสังคม

1. ด้านการศึกษา

การศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด มีการจัดการด้านการศึกษา โดยมี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด จำนวน 1 แห่ง มีโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 4 แห่ง ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จำนวน 8 แห่ง ศูนย์บริการอินเทอร์เน็ต จำนวน 1 แห่ง สภาดูแลและเยาวชนตำบลบางปิด จำนวน 1 แห่ง

2. ด้านสาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) มีจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางปิด ตั้งอยู่บ้านบางปิดล่าง หมู่ที่ 2 มีผู้อำนวยการ รพ.สต. จำนวน 1 คน

พยาบาลจำนวน 2 คนและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบางกระดาน ตั้งอยู่บ้านบางกระดาน หมู่ที่ 4 มีเจ้าหน้าที่ รพ.สต. จำนวน 3 คน และพยาบาลจำนวน 1 คน

3. ด้านอาชญากรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด ไม่มีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น ไม่มีเหตุการณ์ลักขโมยทรัพย์สินประชาชนและของราชการ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดก็ได้ดำเนินการป้องกันการเกิดเหตุดังกล่าว จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ส่วนมากครัวเรือนมีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อเป็นการป้องกันเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งได้ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด จุดบริการ ในช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดหลายวันเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน แต่เนื่องจากได้เกิดสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การระบาดของโรคดังกล่าว จึงเป็นสถานการณ์อันกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชนซึ่งต้องใช้มาตรการเข้มงวดและเร่งด่วนเพื่อควบคุมมิให้โรคแพร่ระบาดออกไปในวงกว้าง พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีจึงได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ประกาศ ณ วันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2563 ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2563 จนถึงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2563 โดยได้ประกาศขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักรขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักรเป็นคราวไปจนถึงปัจจุบันยังขยายระยะเวลาอยู่ได้ เพื่อควบคุมและระงับยับยั้งการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยได้รับความร่วมมืออย่างดีทุกภาคส่วนรวมทั้งได้ดำเนินการเพื่อให้ประชาชนได้รับวัคซีนป้องกันโรคให้ได้มากที่สุด แต่ได้เกิดการระบาดแบบกลุ่มก้อนขึ้นในพื้นที่ที่มีความแออัดหลายพื้นที่ทั่วประเทศดังที่ทราบกันโดยทั่วไป ประกอบกับเชื้อโรคได้กลายพันธุ์ทำให้เกิดการติดโรคได้ง่าย และไม่แสดงอาการในระยะแรก แต่เมื่อแสดงอาการจะมีความรุนแรงมาก ส่งผลให้มีผู้ติดเชื้อรายใหม่จำนวนมาก ผู้ป่วยสะสมเพิ่มจำนวนมากขึ้นจนกระทั่งมีความจำเป็นต้องจัดตั้งสถานที่กักตัวผู้ติดเชื้อและ โรงพยาบาลสนามขึ้นหลายแห่งเพื่อรองรับสถานการณ์ ทั้งยังปรากฏว่าจำนวนผู้ติดเชื้อเสียชีวิตมากขึ้นและทวีความรุนแรง จึงจำเป็นที่จะต้องคงไว้ซึ่งมาตรการที่เข้มข้นในการเฝ้าระวังและสอบสวนโรค รวมทั้งการควบคุมการแพร่ระบาดของโรค ทั้งนี้เพื่อความมั่นคงปลอดภัยด้านสุขภาพและชีวิตของประชาชนและสาธารณสุขของประเทศ

4. ยาเสพติด

จากข้อมูลที่ทางสถานีตำรวจภูธรแหลมงอบได้แจ้งให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดทราบนั้นพบว่าในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดในปี 2563 มีการจับกุมผู้กระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดฯ จำนวน 23 ราย ฐานจำหน่ายยาเสพติดฯ จำนวน 11 ราย และในปี 2564

มีการจับกุมผู้กระทำผิดฐานเสพยาเสพติดฯ จำนวน 3 ราย ฐานจำหน่ายยาเสพติดฯ จำนวน 1 ราย เหตุผลก็เนื่องมาจากว่าได้รับความร่วมมือกับทางผู้นำ ประชาชน หน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดที่ช่วยสอดส่องดูแลอยู่เป็นประจำ การแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดสามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น เช่น การณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจกแจงเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้ ถ้านอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ จะอยู่ตามกระบวนการของทางอำเภอหรือตำรวจแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดได้ให้ความร่วมมือมาโดยตลอด

5. ด้านการสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

(1) องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์ ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ ประกอบด้วย ผู้สูงอายุ 904 ราย ผู้พิการ 143 ราย ผู้ป่วยเอดส์ 19 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2564)

(2) รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

(3) ประสานการทำบัตรผู้พิการ

(4) ดำเนินการโครงการฝึกอบรมทักษะอาชีพให้กับประชาชนทั่วไป

(5) ดำเนินการช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟู การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนกรณีเกิดสาธารณภัยในพื้นที่

(6) การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และผู้ที่ต้องได้รับการช่วยเหลือแล้วแต่กรณี

(7) จัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ

(8) ประสานการให้ความช่วยเหลือจากจังหวัด อำเภอ หน่วยงานภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และภาคประชาชน เพื่อประสานส่งต่อให้การคุ้มครอง สงเคราะห์ ส่งเสริมและการพัฒนาให้ครอบคลุมในทุกมิติ

สรุปการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ

จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ สามารถสรุปปัจจัยและแนวคิดที่ใช้ได้ดังนี้

ตารางที่ 2-4 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ	แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้
1. เป้าหมายหรือจุดประสงค์	- รีเคอร์ (Reeder, 1996, p. 123 อ้างถึงใน รัตติกาล
2. ความเชื่อ	สารทอง, 2551, หน้า 39-40)
3. ค่านิยม	
4. นิสัยและธรรมเนียม	
5. การคาดหวัง	
6. ข้อผูกพัน	
7. การบังคับ	
8. โอกาส	
9. ความสามารถ	
10. การสนับสนุน	
1. ปัจจัยทางด้านสังคม	- เอมิล เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim, 1858 - 1917)
2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ	
3. ปัจจัยด้านผู้ตัดสินใจ	- ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภคร
4. ปัจจัยด้านเวลา สถานที่ และข้อเท็จจริง	- แนวคิดของรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (interactionism model)
1. ปัจจัยด้านวัฒนธรรม	- Kornblum (1988)
2. ปัจจัยด้านสังคม	- เอมิล เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim, 1858 - 1917)
3. ปัจจัยส่วนบุคคล	- ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภคร
4. ปัจจัยด้านจิตวิทยา	- Fishbein and Ajzen (1975) ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action)

ตารางที่ 2-4 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ	แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้
1. ปัจจัยส่วนบุคคล	- ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค
2. ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	- เอมิล เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim, 1858 - 1917)
3. ปัจจัยด้านความรู้วิชาการต่าง ๆ	
4. ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา	- Fishbein and Ajzen (1975) ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action)
1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับผลได้ผลเสียของตนเอง	- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2548, หน้า 263-
2. ปัจจัยที่เกี่ยวกับผลได้ผลเสียต่อคน ใกล้เคียง	264)
3. ปัจจัยด้านการยอมรับตนเอง	- Robinson and Phillips (1985)
4. ปัจจัยบุคคลแวดล้อม	- เอมิล เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim, 1858 - 1917)
5. ปัจจัยด้านศีลธรรมจรรยา	- ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory)
6. ปัจจัยด้านการยอมรับของสังคม	- มาสโลว์ (Maslow, 1970, pp. 80-81)
7. ปัจจัยด้านอารมณ์	- Costa and McCrae (1992)

เมื่อพิจารณาจากทฤษฎีและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปปัจจัยที่นำมาใช้ในงานวิจัยซึ่งตีความจากแนวคิดและทฤษฎี หรือจากนักวิชาการที่ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้ ปัจจัยที่ส่งผลตามทฤษฎีทางสังคมวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจที่ถูกรวบรวมโดย รีเดอร์ (Reeder, 1996, p. 123 อ้างถึงใน รัตติกาล สารทอง, 2551, หน้า 39-40) ประกอบด้วย ปัจจัย 10 ด้าน ได้แก่ 1. เป้าหมายหรือจุดประสงค์ 2. ความเชื่อ 3. ค่านิยม 4. นิสัยและธรรมเนียม 5. การคาดหวัง 6. ข้อผูกพัน 7. การบังคับ 8. โอกาส 9. ความสามารถ 10. การสนับสนุน

ปัจจัยที่มีผลและมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจตามแนวคิดที่สอดคล้องกับงานทฤษฎีทางสังคมวิทยาของ เอมิล เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim) ที่ได้เสนอเรื่องการมีดุลยภาพของสังคมว่าเกิดจากการยึดเหนี่ยวทางสังคม (Social Solidarity) ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยบุคคลแวดล้อม ปัจจัยด้านจิตวิทยา แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค (The Theory of Consumer) ได้แก่ ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านจิตวิทยา

แนวคิดของรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (interactionism model) ได้แก่ ปัจจัยด้านเวลา สถานที่ และข้อเท็จจริง แนวคิดของ Korbblum (1988) ได้แก่ ปัจจัยด้านวัฒนธรรม แนวคิดของ

Fishbein and Ajzen (1975) ในรูปแบบทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ได้แก่ ปัจจัยด้านจิตวิทยา แนวคิดทฤษฎีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2548, หน้า 263-264) ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวกับผลได้ผลเสียของตนเอง และปัจจัยที่เกี่ยวกับผลได้ผลเสียต่อคนใกล้ชิด ส่วนแนวคิดของ Robinson and Phillips (1985) ได้แก่ ปัจจัยด้านการยอมรับตนเอง แนวคิดของ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) ของฟรอยด์ (Freud) ได้แก่ ปัจจัยด้านศีลธรรมจรรยา แนวคิดของมาสโลว์ (Maslow, 1970, pp. 80-81) ได้แก่ ปัจจัยด้านการยอมรับของสังคม และ แนวคิดของ Costa and McCrae (1992) ได้แก่ ปัจจัยด้านอารมณ์

จากแนวคิดทฤษฎีทั้งหมด ผู้วิจัยเห็นว่าการวิจัยที่ศึกษาควรนำปัจจัยที่เกี่ยวข้องมาให้เกิด ความครอบคลุมทั้งมิติปัจจัยภายในและภายนอก โดยพิจารณาเลือกแนวคิดทฤษฎีที่สอดคล้องและ ผสมผสานกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจอย่างรอบด้านมาใช้ในการดำเนินการศึกษาวิจัยครั้งนี้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็นสองส่วนคือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ นโยบายและการดำเนินงานเบี่ยงชีฟยังชีฟผู้สูงอายุ อาทิเช่น ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานนโยบาย ด้านเบี่ยงชีฟ ทักษะคิดและความคิดเห็นของผู้สูงอายุ และ ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการ จ่ายเบี่ยงชีฟ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุ เพื่อให้ได้ตัวแปรอิสระในกรอบแนวคิดการวิจัย ดังต่อไปนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและการดำเนินงานเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ

วิชา เรื่องศิลป์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้าน เบี่ยงชีฟผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านเบี่ยงชีฟ ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ การดำเนินงานด้านเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ และเพื่อศึกษาแนว ทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ โดยมี กรอบแนวคิดของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านระเบียบ กฎหมาย (ความชัดเจนของนโยบาย) ปัจจัยด้านการบริหารงาน (คน เงิน วัสดุอุปกรณ์และ เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการ และภาวะผู้นำ) ปัจจัยด้านการเมือง การส่งเสริมสนับสนุนของ ผู้บริหาร ความชัดเจนของนโยบาย) ปัจจัยด้านสังคมหรือชุมชน (การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ) โดย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย ประชากรที่ใช้ศึกษา ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ประชาคมหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน จำนวน 60 คน และกลุ่มตัวอย่าง คือผู้สูงอายุ จำนวน 205 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ คือใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในหัวข้อคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด โดยการวิเคราะห์ จำนวน ความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยเลขคณิต

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

มีปัญหาและอุปสรรค จำนวน 9 ประเด็น ซึ่งปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาและอุปสรรคของผู้สูงอายุ รองลงมาคือการเงินและงบประมาณ โดยที่วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานน้อยที่สุด สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการดำเนินงานนั้น พบว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 12 ประเด็น ซึ่งปัจจัยการวางแผนเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากที่สุด รองลงมาคือปัจจัยการส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหารและความชัดเจนของนโยบาย และปัจจัยที่เกี่ยวข้องน้อยที่สุดคือปัจจัยเกี่ยวกับคนหรือบุคลากร ส่วนแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนั้น พบว่าควรแก้ไขความชัดเจนของนโยบายมากที่สุด รองลงมาคือการวางแผน และที่ควรแก้ไขหรือปรับปรุงน้อยที่สุดคือ คนหรือบุคลากร

เกษมพล สาลีวัน (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะชีวิตที่มีต่อ นโยบายนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลท่าบ่อ อำเภอมือจ่าง จังหวัดระยอง การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ 1. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้สูงอายุที่มีต่อ นโยบายนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเทศบาลตำบลท่าบ่อ จังหวัดระยอง 2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุ ที่มีต่อ นโยบายนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเทศบาลตำบลท่าบ่อ จังหวัดระยอง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาทัศนคติของผู้สูงอายุที่มีต่อ นโยบายนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลท่าบ่อ อำเภอมือจ่าง จังหวัดระยอง โดยมีเนื้อหาครอบคลุมด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านประชาสัมพันธ์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลท่าบ่อ จังหวัดระยอง จำนวน 300 คน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

ตามวัตถุประสงค์วิจัยข้อที่ 1 สามารถสรุปได้ว่า ด้านบุคลากร พบว่าทัศนคติของผู้สูงอายุที่มีต่อ นโยบายนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลท่าบ่อ จังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 4.15$) ด้านงบประมาณ พบว่าทัศนคติของผู้สูงอายุที่มีต่อ นโยบายนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลท่าบ่อ จังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 3.75$) ด้านประชาสัมพันธ์ พบว่าทัศนคติของผู้สูงอายุที่มีต่อ นโยบายนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลท่าบ่อ จังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 3.65$) ตามวัตถุประสงค์วิจัยข้อที่ 2 สามารถสรุปได้ว่า ผู้สูงอายุต้องการให้มีการปรับปรุงด้านบุคลากรใน ประเด็นเรื่อง ควรให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุมากกว่านี้ ด้านงบประมาณ ในประเด็นเรื่องอยากให้มีการเพิ่มจำนวนเงิน

แก่ผู้สูงอายุ ด้านประชาสัมพันธ์ในประเด็นเรื่อง อยากให้มีการประชาสัมพันธ์เพิ่มขึ้น ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของผู้สูงอายุที่มีต่อนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่ได้รับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของผู้สูงอายุที่มีต่อนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้แก่ อาชีพและสถานภาพต่อโครงการนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

บุญมาก มากสุข (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำนวน 208 คน คำนวณโดยใช้สูตรทาร์โรว์ ยามาเน่ จากประชากรจำนวน 431 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1) ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีการปฏิบัติการโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล มีการปฏิบัติการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.36) และด้านที่พักอาศัย มีการปฏิบัติการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 4.36)

2) ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลากร ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยรวม ส่วนปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

3) ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย คือ ผู้สูงอายุต้องการได้ค่าเบี้ยยังชีพให้มากขึ้นกว่าเดิม และช่วงเวลากำจ่ายเบี้ยยังชีพของ อบต. ยังไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณเบี้ยยังชีพให้เพิ่มมากขึ้น และ อบต. ควรจัดส่งเจ้าหน้าที่นำเบี้ยยังชีพไปแจกให้กับผู้สูงอายุ ณ ที่พักอาศัย

ภัทรภร พวยพุ่ม (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงบาน อำเภอเชียงคา จังหวัดพะเยา การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติและเพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะจากการนำนโยบายสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเชียงบาน อำเภอเชียงคา จังหวัดพะเยา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้ คือ 1) การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ซึ่งเป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งที่เป็น ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 2) การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม และ 3) การเก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ชัดเจนและครอบคลุมในทุกด้าน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำนโยบายสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ รวมทั้งสิ้น 3 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นที่เข้ามาบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 1 คน กลุ่มข้าราชการ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 8 คน และกลุ่มผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจำนวน 330 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในด้านลักษณะองค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีผู้เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ด้านความสามารถทัศนคติ และความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ด้านการดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว, ชุมชน ได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ด้านคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเมื่อได้รับบริการเบี้ยยังชีพแล้ว ทำให้สามารถดำรงชีพได้มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง

ธมนวรรณ ชุ่มเย็น (2557) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโป่ง อำเภองาว จังหวัดลำปาง การค้นคว้าด้วยตัวเองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยตลอดจนปัญหาข้อจำกัด และแนวทางการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโป่ง อำเภองาว จังหวัดลำปาง ประชากรและ

กลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนทั้งสิ้น 29 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร/นักการเมือง จำนวน 5 คน เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานเบี้ยยังชีพ จำนวน 9 คน และผู้สูงอายุตำบลบ้านโป่ง จำนวน 20 คน เก็บรวบรวมด้วยการสัมภาษณ์ ซึ่งผ่านผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโป่ง อำเภองาว จังหวัดพะเยา ได้แก่ ด้านตัวผู้รับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ด้านผู้บริหาร/นักการเมืองท้องถิ่น ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และด้านงบประมาณในการจ่ายเบี้ยยังชีพ

2. แนวทางการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโป่ง อำเภองาว จังหวัดลำปาง พบว่า ควรโอนเงินเบี้ยยังชีพเข้าบัญชีธนาคาร ควรเพิ่มบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินงานการจ่ายเบี้ยยังชีพให้เพียงพอ และส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และควรยืมเงินสะสมมาตรงจ่ายก่อน เพื่อป้องกันและลดปัญหาความเดือดร้อนของผู้รับเบี้ยยังชีพ

ภัทรพงษ์ เกตุคล้าย (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ อำเภอพรหมานานิคม จังหวัดสกลนคร ในรูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยวิธีการสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ อำเภอพรหมานานิคม จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 180 คน สุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic random sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม 2555 โดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้างที่ผ่านการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา จากผู้เชี่ยวชาญสามท่าน และผ่านทดสอบความเที่ยง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

ภาพรวมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ อำเภอพรหมานานิคม จังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} \pm S.D. = 77.63 \pm 9.70$, 95% CI = 76.20 to 79.06) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อาชีพ (mean dif = -6.14, 95% CI = -9.00 to -3.27, p-value < 0.0001) โรคประจำตัว (mean dif = 3.31, 95% CI = 0.71 to 5.91, p-value = 0.013) และการดูแลสุขภาพตนเอง (mean dif = 0.95, 95% CI = 0.31 to 1.58, p-value = 0.004) โดยที่ปัจจัยอาชีพ โรคประจำตัวและการดูแลสุขภาพ

ตนเอง สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ อำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนครได้ร้อยละ 17.59 ($\text{adj}R^2 = 0.1759$)

นिरชา ชินพันธ์ และอศวิณ ปสุธรรม (2562) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางในการบริหารจัดการ การจ่ายเบี้ยขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ อ.แม่สอด จ.ตาก การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารการจ่ายเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ อ.แม่สอด จ.ตาก และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพในองค์กร เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ ผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพฯ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และแกนนำชุมชน จำนวน 9 คน มีการใช้แบบ สัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการศึกษา ทั้งนี้ ได้รับแบบสัมภาษณ์กลับคืนครบทั้งสิ้น จำนวน 9 ชุด และได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของปัญหา

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

มีหลายปัจจัยที่ทำให้ผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพไม่มารับเบี้ยตามกำหนดเวลา ได้แก่ ปัจจัย ด้านการประชาสัมพันธ์ เช่น ประชาชนเข้าไม่ถึงการประชาสัมพันธ์ และแกนนำชุมชนบางหมู่บ้าน ไม่ให้ความร่วมมือประชาสัมพันธ์ข้อมูลกับประชาชน ปัจจัยด้านบุคลากรของ อบต. โดยนายก อบต. มักจะเปลี่ยนกำหนดการจ่ายเบี้ยยังชีพอยู่บ่อยครั้ง ทำให้ผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพเกิดความสับสน เรื่องวันเวลา ปัจจัยด้านเทคโนโลยี เช่น เครื่องเสียงตามสายเกิดการชำรุด จึงทำให้เกิดอุปสรรคในการประชาสัมพันธ์ข้อมูล และปัจจัยที่เกิดจากตัวผู้ที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพเอง เช่น การออกไปทำธุระ นอกพื้นที่ ผู้มีสิทธิรับเบี้ยมีสุขภาพไม่แข็งแรง จึงไม่สะดวกในการเดินทางมารับ และความรู้สึกที่ไม่อยากรอคิว เนื่องจากการรับเบี้ยยังชีพในแต่ละครั้งมีผู้มารับเป็นจำนวนมาก ซึ่งปัจจัยที่เกิดจากตัว ผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพเองนี้ ส่งผลให้เกิดปัญหาต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพมากที่สุด จาก การศึกษา สามารถแก้ไขปัญหาได้ 3 แนวทาง ได้แก่ 1) การแนะนำให้ผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพฯ รับเบี้ย โดยการโอนเข้าบัญชีแทนการรับเงินสด 2) ขอความร่วมมือผู้ใหญ่บ้านประสานงานกับผู้มีสิทธิที่ไม่ มารับเบี้ยฯ โดยตรง และ 3) ขอความร่วมมือกลุ่มโรงเรียนผู้สูงอายุช่วยประสานงาน ซึ่งแนวทาง แรกเป็นแนวทางที่เหมาะสมที่สุด เนื่องจากการแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน ลดภาระของ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการจ่ายเบี้ยยังชีพฯ อย่างถาวร

เอนก ศรีนันท์ และนิเทศ ดินณะกุล (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การน่านโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติของเทศบาลเมืองในจังหวัดปทุมธานี การวิจัยในครั้งนี้มี วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการน่านโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ของเทศบาลเมืองในจังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการน่านโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไป ปฏิบัติของเทศบาลเมืองในจังหวัดปทุมธานี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมเชิงคุณภาพเป็นหลัก ผู้ให้

ข้อมูลสำคัญคือผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองในจังหวัดปทุมธานีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือผู้สูงอายุ 396 คน และจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายของยามานะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติของเทศบาลเมืองในจังหวัดปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ประสิทธิผลการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติของเทศบาลเมืองในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากตามสมมติฐานการวิจัยทั้ง 5 ด้าน มีอยู่ 5 ด้าน คือ ด้านวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย, ด้านการสื่อสารและการทำให้ปฏิบัติตามนโยบาย, ด้านคุณสมบัติของหน่วยงานที่รับผิดชอบนโยบาย, ด้านสภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมือง, และด้านคุณสมบัติของบุคลากรผู้รับผิดชอบของนโยบาย มีค่าสัมประสิทธิ์ใน การทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.729 จึงสามารถทำนาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติของเทศบาลเมืองในจังหวัดปทุมธานี ได้ร้อยละ 72.89

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลและมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุ ณันท์ นิ่ม (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางวัฒนธรรม สังคม จิตวิทยา และพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อหมู่บ้านผู้สูงอายุหลังวัยเกษียณของประชากรในกรุงเทพมหานคร การวิจัยเชิงปริมาณนี้มุ่งเน้นการศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคล วัฒนธรรม สังคม และ จิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อโครงการหมู่บ้านผู้สูงอายุหลังวัยเกษียณของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มบุคคลก่อนวัยเกษียณ จำนวน 400 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ รวมถึงทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อด้วยสถิติทดสอบ t-test และ f-test และทดสอบสมมติฐานที่สัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางวัฒนธรรม สังคม และ จิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อหมู่บ้านผู้สูงอายุ ด้วยสถิติวิธีไคสแควร์

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พักอาศัยกับคู่สมรส ร้อยละ 58.5 และเป็นครอบครัวขนาดกลาง ร้อยละ 47.0 ปัจจัยทางสังคมส่วนใหญ่ไม่เคยทำกิจกรรมร่วมกับคนอื่นร้อยละ 68.0 และชอบใช้ชีวิตอยู่ในชนบทร้อยละ 56.3 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีความพึงพอใจในรูปแบบของบ้านผู้สูงอายुर้อยละ 91.8 ปัจจัยด้านพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ พบว่า ช่วงอายุที่สนใจซื้ออยู่ในช่วงมากกว่า 65 ปี ร้อยละ 70.5 ราคาที่สนใจซื้อ 1,000,001 - 2,000,000 บาท ร้อยละ 49.2 และสถานที่ตั้งที่สนใจซื้อมีรถโดยสารวิ่งผ่านหลายสาย ร้อยละ 91.5 ส่วนการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางวัฒนธรรม สังคม และจิตวิทยา มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยนี้สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบการ อสังหาริมทรัพย์ในการพัฒนาโครงการหมู่บ้านผู้สูงอายุให้สอดคล้องกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางวัฒนธรรม สังคม จิตวิทยา และพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคต่อไป

พรรณพิลาส แววสูงเนิน (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสปาผู้สูงอายุในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ จังหวัดนครราชสีมา การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสปาผู้สูงอายุในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ถึง 80 ปี ที่มาใช้บริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพในแผนกผู้ป่วยนอก และมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 100 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

ผู้สูงอายุที่มาใช้บริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 68 มีอายุระหว่าง 60-64 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76 และมีการศึกษาสูงสุดคือระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 26 โดยส่วนใหญ่เป็นข้าราชการบำนาญ/บำนาญ ร้อยละ 31 และมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 47 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เคยมาใช้บริการตรวจรักษาโรคมามากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 70.8 และเป็นผู้สูงอายุที่ไม่มีโรคประจำตัวมากกว่าผู้ที่มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 51 และร้อยละ 49 ตามลำดับ ซึ่งผู้สูงอายุที่ใช้สิทธิการรักษาแบบชำระเงินเอง คิดเป็นร้อยละ 49 มีจำนวนใกล้เคียงกับผู้ที่ใช้สิทธิการรักษาแบบเบิกต้นสังกัด คิดเป็นร้อยละ 46

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสปาผู้สูงอายุในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คือ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยผู้สูงอายุที่มีการศึกษาในระดับประถมและมัธยมศึกษา รวมถึงผู้สูงอายุที่มีอาชีพราชการบำนาญ/บำนาญ มีแนวโน้มในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสปาผู้สูงอายุในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพมากที่สุด ในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้พบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีแนวโน้มในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสปาผู้สูงอายุมากกว่าผู้ที่มีรายได้สูงกว่าเช่นกัน เหตุผลสำคัญที่ผู้สูงอายุตัดสินใจเลือกใช้บริการสปาผู้สูงอายุ คือ เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด และร้อยละ 41.3 ต้องการมาใช้บริการสปาผู้สูงอายุน้อยกว่า 1 ครั้งต่อเดือน โดยตั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายในการใช้บริการแต่ละครั้งน้อยกว่า 300 บาท (ร้อยละ 57.6) ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่สะดวกมาใช้บริการวันเสาร์-อาทิตย์และวันหยุดราชการมากที่สุด ร้อยละ 63

ในขณะที่เดียวกันเวลาที่สะดวกมาใช้บริการส่วนใหญ่ คือช่วง 13.00 - 16.00 น. ร้อยละ 45.7 และต้องการใช้เวลาในการรับบริการต่อครั้งนาน 2 ชม. ร้อยละ 56.5 โดยจะมารับบริการพร้อมกับเพื่อน (2 คน) ร้อยละ 51.1 เมื่อพิจารณาถึงความต้องการใช้บริการ พบว่า ร้อยละ 55.4 ต้องการให้มีบรรยากาศสปาแบบเหมือนพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติ และมีความต้องการใช้บริการแบบห้องรวมมีม่านกัน ร้อยละ 53.3 ในส่วนของการบริการสปาสูงสุด 3 อันดับแรกที่ต้องการ คือ นวดบำบัด อากาการ นวดเท้าและการดูแลผิวหนัง นวดหน้า ร้อยละ 53.13 ร้อยละ 26.53 และร้อยละ 7.81 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีความต้องการบริการอื่นเสริมมากที่สุด คือ อาหารเพื่อสุขภาพ ร้อยละ 66.56 รองลงมา คือ เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพและผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ร้อยละ 25 และร้อยละ 8.04 ตามลำดับ จากผลการศึกษาข้างต้น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพควรเน้นการประชาสัมพันธ์ การจัดตั้งสปาผู้สูงอายุให้เข้าถึงผู้สูงอายุในกลุ่มต่าง ๆ อย่างมากขึ้น และวางแผนการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมและเอื้อประโยชน์ต่อการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจและประโยชน์สูงสุดต่อผู้สูงอายุที่มารับบริการ

จุฑามณี สายยี่ด (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้สถานบริการผู้สูงอายุในเขตประเวศ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้สถานบริการผู้สูงอายุในเขตประเวศ (2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้สถานบริการผู้สูงอายุในเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร (3) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้สถานบริการดูแลผู้สูงอายุในเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรในพื้นที่เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน จะเป็นเพศหญิง 244 คน คิดเป็นร้อยละ 61.0 สถานภาพโสด 235 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 อยู่ในช่วงอายุ 25 - 35 ปี จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 การศึกษาในระดับปริญญาตรี 286 คน คิดเป็นร้อยละ 71.5 อาชีพธุรกิจส่วนตัว/เจ้าของกิจการ จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 มีรายได้ต่อเดือน 10,000 - 25,000 บาท จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 มีจำนวนสมาชิกครอบครัว 3-4 คน จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 มีผู้สูงอายุที่ต้องรับผิดชอบส่วนใหญ่มีจำนวนผู้สูงอายุที่ต้องรับผิดชอบผู้สูงอายุ 1 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 54.3 ผู้สูงอายุที่รับผิดชอบของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ภายใต้ดูแลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 มากที่สุด ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานบริการผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่จะรู้จักธุรกิจให้บริการเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ซึ่งส่วนใหญ่ที่รู้จักจะรู้จักจากสื่อที่เป็นการโฆษณา

จากปัจจัยลักษณะผู้ซื้อ พบว่า ผู้ประเมินส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอันดับแรกคือ ตัวท่านเอง ด้านบุคคลต้องการที่พักที่มีคนดูแล ปัจจัยด้านจิตวิทยา อันดับแรกท่านจะเดินทางไปดูสถานที่ต่าง ๆ แล้วเลือกที่ท่านชอบ การวิเคราะห์ปัจจัยการตลาดบริการและกระบวนการตัดสินใจในการเลือกใช้ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานบริบาลผู้สูงอายุโดยรวม ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุดในทุก ๆ ด้าน

ณัฐชานันท์ มีคอินทร์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ เนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ เขตธนบุรี ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.01) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบริการ ด้านพนักงาน ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านราคา (ค่าเฉลี่ย = 4.05, 4.03, 3.99 และ 3.96 ตามลำดับ) ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮม ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เฉพาะด้านพนักงาน ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านราคา ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน และผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ไพโรจน์ ทิพมาตร์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนบุคคลและส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชราของผู้สูงอายุ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย (1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชราของผู้สูงอายุ (2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชราของผู้สูงอายุ โดยการสำรวจและเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑลและจังหวัดใกล้เคียง

จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงมีสถานภาพสมรสแล้ว การศึกษาระดับประถม มีอายุระหว่าง 60-65 ปี เป็นผู้เกษียณอายุ มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท มีความประสงค์จะอาศัยอยู่ที่เดิมต่อไป แต่ต้องการผู้ดูแลเมื่อมีอายุมากขึ้นและเมื่อไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ความสามารถในการชำระค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบ้านพักคนชราอยู่ที่ 2,001 - 10,000 บาท มีอุปนิสัยชอบเข้าวัดทำบุญและสวดมนต์ รักสันโดษ มีทัศนคติด้านส่วนประสมทางการตลาด (1) ตัวอาคาร ห้องพัก และประโยชน์ใช้สอย ผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับระบบความปลอดภัยที่ได้มาตรฐาน (2) ด้านราคา ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการบ้านพักคนชราที่มีหลายระดับราคาให้เลือก (3) ด้านทำเลที่ตั้ง ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการบ้านพักคนชราที่อยู่ใกล้สถานพยาบาลมากที่สุด (4) ด้านส่งเสริมการตลาด ต้องการการให้ข้อมูลที่ชัดเจนและสามารถเยี่ยมชมบ้านพักตัวอย่าง (5) ด้านบุคลากร ต้องการมีบุคลากรทางการแพทย์และพยาบาลวิชาชีพคอยให้ความดูแล (6) ด้านการสร้างและนำเสนอด้านกายภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความไว้วางใจและความน่าเชื่อถือมากที่สุด (7) ด้านบริการ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการอำนวยความสะดวกในการติดต่อสถานพยาบาลเมื่อเกิดกรณีฉุกเฉินมากที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชราของผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีทั้งหมด 6 ปัจจัย คือราคา ทำเลที่ตั้ง การส่งเสริมการตลาด บุคลากร การสร้างและนำเสนอด้านกายภาพ และบริการของบ้านพักคนชรา

อรรรณพ เรื่องกัลปวงศ์ และสรารวรรณ เรื่องกัลปวงศ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคนวัตกรรมอาหารสุขภาพของผู้สูงอายุ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยา และการตัดสินใจเลือกบริโภคนวัตกรรมอาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยา และการตัดสินใจเลือกบริโภคนวัตกรรมอาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร และ 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคนวัตกรรมอาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นประชาชนผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปในเขตกรุงเทพมหานครที่รู้จักและตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพจำนวน 9 คน กลุ่มที่ 2 คือ ประชาชนผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไปในเขตกรุงเทพมหานครที่รู้จักและตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม

ข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตามวิธีการของครอนบาค .962 และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1) การตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าอยู่ในระดับมาก คือ เมื่อได้รับคำแนะนำแล้วตัดสินใจซื้อทันที รองลงมา คือ ก่อนเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพจะได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ และอาหารสุขภาพ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ด้านแรงจูงใจด้านความเชื่อมั่น ด้านครอบครัว ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านรูปแบบการดำรงชีวิต ด้านการส่งเสริมการตลาด และเพศ โดยปัจจัยทั้ง 7 ด้าน อธิบายการผันแปรของการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพได้ร้อยละ 53.5 แสดงเป็นสมการได้คือ การตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร = $0.716 + 0.236$ (ด้านแรงจูงใจด้านความเชื่อมั่น) + 0.140 (ด้านครอบครัว) + 0.157 (ด้านผลิตภัณฑ์) + 0.104 (ด้านราคา) + 0.078 (ด้านรูปแบบการดำรงชีวิต) + 0.071 (ด้านการส่งเสริมการตลาด) + 0.041 (เพศ)

ชยุต รัชตะววรรณ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานบริการดูแลผู้สูงอายุเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานบริการดูแลผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยสถานบริการดูแลผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดกลุ่มเดียวกัน ดังนั้น จึงเกิดการเปรียบเทียบซึ่งในหลาย ๆ ปัจจัย โดยมีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามา ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการที่วางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดหรือครอบครัวของผู้สูงอายุที่เป็นผู้ตัดสินใจหรือตัวผู้สูงอายุเอง ในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานบริการดูแลผู้สูงอายุ งานวิจัยนี้จึงทำขึ้นมาเพื่อศึกษาอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานบริการดูแลผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้สูงอายุจะใช้ เครื่องมือในการวัดลักษณะแบบสอบถาม และใช้รูปแบบการสัมภาษณ์กับผู้ประกอบการ ครอบครัวผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุบางท่าน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 274 คน คิดเป็นร้อยละ 68.5 อยู่ในช่วงอายุ 60-65 ปี จำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 80.5 อาชีพข้าราชการเกษียณ จำนวน 149 คนคิดเป็นร้อยละ 37.2 มีรายได้ 30,001-40,000 บาท จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 มี

สถานภาพสมรส จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 69 อาศัยอยู่กับคู่สมรส และบุตร จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 54 จากปัจจัยลักษณะผู้ซื้อ พบว่า ผู้ประเมินส่วนใหญ่มีความเห็นว่า อันดับแรกคือ ตัวทำนองจำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 ด้านบุคคลต้องการที่พักที่มีคนดูแล จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 ปัจจัยด้านจิตวิทยา อันดับแรกท่านจะเดินทางไปดูสถานที่ต่าง ๆ แล้วเลือกที่ท่านชอบ จำนวน 323 คน คิดเป็นร้อยละ 80.8 จากปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด พบว่า โดยด้านกระบวนการเป็นอันดับแรก รองลงมาคือปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์เป็นอันดับ 3 ปัจจัยด้านราคาเป็นอันดับ 4 ด้านปัจจัยทำเลเป็นอันดับ 5 ด้านลักษณะทางกายภาพเป็นอันดับ 6 และปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาดเป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 2-5 สรุปตัวแปรอิสระและตัวแปรตามของงานวิจัยที่เชื่อมโยง

ชื่อผู้วิจัย	ผลงาน/ประเด็นที่วิจัย	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
1.วิชา เรืองศิลป์ (2552)	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ การดำเนินงานด้านเบี่ยงชีพ ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน ตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลม งอบ จังหวัดตราด	ปัจจัยการดำเนินงาน - ปัจจัยระเบียบกฎหมาย - ปัจจัยทางการบริหาร - ปัจจัยการเมือง - ปัจจัยสังคม/ชุมชน	ประสิทธิผลการดำเนินงาน - ผู้สูงอายุที่รับเบี้ยมีความ เดือดร้อนในการดำรงชีพ ลดน้อยลง - ผู้สูงอายุได้รับเบี้ยอย่าง ทั่วถึงและเป็นธรรม - การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตรงตามกำหนดเวลา - ผู้สูงอายุได้รับเบี้ยถูกต้อง ตามเกณฑ์ที่กำหนด - ความพึงพอใจของ ผู้สูงอายุ
2.เกษมพล สาลิวัน (2558)	ทัศนคติที่มีต่อนโยบายเบี่ยงชีพ ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง	ปัจจัยส่วนบุคคล - เพศ - อายุ - สถานภาพการสมรส - ระดับการศึกษา - อาชีพ - รายได้	ทัศนคติของผู้สูงอายุที่มีต่อ นโยบายเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลตำบลทับมา - ด้านบุคลากร - ด้านงบประมาณ - ด้านประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 2-5 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย	ผลงาน/ประเด็นที่วิจัย	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
3.บุญมาก มากสุข (2558)	การบริหารจัดการสวัสดิการ ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน ตำบลบัวลอย อำเภอหนองแคว จังหวัดสระบุรี	ปัจจัยส่วนบุคคล - เพศ - อายุ - รายได้ต่อเดือน - ระดับการศึกษา - สถานภาพการสมรส - ลักษณะที่อยู่อาศัย ปัจจัยการบริหารจัดการ - ด้านภาวะผู้นำ - ด้านงบประมาณ - ด้านบุคลากร - ด้านการประชาสัมพันธ์ - ด้านการมีส่วนร่วมของ ผู้สูงอายุ	ผลการบริหารจัดการ สวัสดิการผู้สูงอายุ - ด้านสุขภาพและการ รักษาพยาบาล - ด้านรายได้ - ด้านที่พักอาศัย - ด้านนันทนาการ - ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการ คุ้มครอง - ด้านการสร้างบริการทาง สังคม และเครือข่ายการ เกื้อหนุน
4.ภัทรกร พวยพุ่ง (2561)	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบาย สวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไป ปฏิบัติ: กรณีศึกษา องค์การ บริหารส่วนตำบลเชียงบาน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา	ปัจจัยด้านการจัดการ - มาตรฐานและวัตถุประสงค์ - ทรัพยากร - การสื่อสารระหว่าง องค์กรและกิจกรรมนำ นโยบายไปปฏิบัติ - ลักษณะขององค์การในการ นำนโยบายไปปฏิบัติ - เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง - ทักษะคิขของผู้ปฏิบัติงาน	ผลจากการนำนโยบาย สวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ไปปฏิบัติ

ตารางที่ 2-5 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย	ผลงาน/ประเด็นที่วิจัย	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
5.ธมนวรรณ ชุ่มเย็น (2557)	แนวทางการดำเนินการจ่ายเบี้ย ยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน โป่ง อำเภอกวาง จังหวัดลำปาง	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ - ด้านผู้บริหาร/นักการเมือง ท้องถิ่น - ด้านกระบวนการ/ขั้นตอน การดำเนินงาน - ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน - ด้านตัวผู้รับการสงเคราะห์ เบี้ยยังชีพ - ด้านกฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ ในการดำเนินงาน ปัญหา/ข้อจำกัดการ ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ	แนวทางการดำเนินงานการ จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
6.ภัทรพงษ์ เกตุคล้าย (2555)	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับ เบี้ยยังชีพ อำเภอพรหมานิกม จังหวัดสกลนคร	ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล - เพศ - อายุ - สถานภาพการสมรส - ระดับการศึกษา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ - อาชีพ - รายได้ - ภาระหนี้สิน - ความพอเพียงของรายได้ ปัจจัยด้านครอบครัว - ลักษณะครอบครัว - สัมพันธภาพในครอบครัว - การสนับสนุนของ ครอบครัว	คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่ ได้รับเบี้ยยังชีพ - มิติด้านการทำงานด้าน ร่างกาย - มิติด้านข้อจำกัดเนื่องจาก ปัญหาทางร่างกาย - มิติด้านความเจ็บปวดทาง กาย - มิติด้านการรับรู้สุขภาพ ทั่วไป - มิติด้านการทำงานทาง สังคม - มิติด้านการมีชีวิต - มิติด้านข้อจำกัดเนื่องจาก ปัญหาทางอารมณ์ - มิติด้านสุขภาพจิตทั่วไป

ตารางที่ 2-5 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย	ผลงาน/ประเด็นที่วิจัย	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
		ปัจจัยด้านสถานะสุขภาพ และการดูแลสุขภาพ - โรคประจำตัว - การได้รับการดูแลด้าน สุขภาพจากบริการของรัฐ - การดูแลรักษาสุขภาพ ตนเอง - ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ อนามัย ปัจจัยด้านครอบครัว - การเป็นสมาชิกกลุ่มทาง สังคม - ตำแหน่งทางสังคม - การได้รับแรงสนับสนุน จากชุมชน	
7.นิรชา ชินพันธ์ และอศวิณ ปสุธรรม (2562)	แนวทางในการบริหารจัดการ การจ่ายเบี้ยขององค์การบริหาร ส่วนตำบลแม่ปะ อ.แม่สอด จ.ตาก	ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	ปัญหาและแนวทางในการ บริหารจัดการการจ่ายเบี้ยยัง ชีพ - ด้านการ ประชาสัมพันธ์ - ด้านบุคลากรของ อบต. - ด้านเทคโนโลยี - ด้านผู้มีสิทธิรับเบี้ย

ตารางที่ 2-5 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย	ผลงาน/ประเด็นที่วิจัย	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
8.เอนก ศรีนันท์ และ นิเทศ ดินณะกุล (2563)	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการ นำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไป ปฏิบัติของเทศบาลเมืองใน จังหวัดปทุมธานี	- ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ หรือมาตรฐานของนโยบาย - ปัจจัยการสื่อสาร - ปัจจัยคุณสมบัติของ หน่วยงาน - ปัจจัยสังคม เศรษฐกิจ และ การเมือง - ปัจจัยคุณสมบัติของ บุคคลากรที่รับผิดชอบ	ประสิทธิผลของการนำ นโยบายไปปฏิบัติ
9.ฉันทน์ ฉิม (2557)	ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทาง วัฒนธรรม สังคม จิตวิทยา และ พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ หมู่บ้านผู้สูงอายุหลังวัยเกษียณ ของประชากรใน กรุงเทพมหานคร	- ปัจจัยส่วนบุคคล - ปัจจัยทางวัฒนธรรม - ปัจจัยทางสังคม - ปัจจัยทางจิตวิทยา	พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ
10.พรรณพิลาศ แวสูงเนิน (2552)	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ ตัดสินใจเลือกใช้บริการ สปา ผู้สูงอายุในโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพ จังหวัดนครราชสีมา	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ เลือกใช้สปาผู้สูงอายุ 1.ปัจจัยส่วนบุคคล - เพศ - อายุ - ระดับการศึกษา - อาชีพ - รายได้ 2.พฤติกรรมและความ คิดเห็น 3.ความต้องการด้านกิจกรรม ของบริการ	การตัดสินใจเลือก/ไม่ เลือกใช้บริการ สปาผู้สูงอายุ

ตารางที่ 2-5 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย	ผลงาน/ประเด็นที่วิจัย	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
11. จุฑามณี สายยัด (2562)	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ ตัดสินใจเลือกใช้บริการ ผู้สูงอายุในเขตประเวศ	ข้อมูลประชากรศาสตร์ - เพศ - อายุ - อาชีพ - รายได้ - สถานภาพ - ลักษณะครอบครัว ปัจจัยการตลาดบริการ ลักษณะผู้ซื้อ - ปัจจัยด้านสังคม - ปัจจัยด้านบุคคล - ปัจจัยด้านจิตวิทยา	กระบวนการตัดสินใจ เลือกใช้บริการสถาน บริการผู้สูงอายุในเขต ประเวศ
12. ณีภูษิ ชานันท์ มีคอินทร์ (2552)	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ เลือกใช้บริการเนอร์สซิ่ง โฮมของผู้สูงอายุ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร	ปัจจัยลักษณะ ประชากรศาสตร์ - เพศ - สถานภาพสมรส - อายุ - ระดับการศึกษา - อาชีพ - รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ เลือกใช้บริการเนอร์สซิ่ง โฮม - ด้านพนักงาน - ด้านบริการ - ด้านราคา - ด้านส่งเสริมการตลาด	การตัดสินใจเลือกใช้บริการ เนอร์สซิ่งโฮม เขตธนบุรี

ตารางที่ 2-5 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย	ผลงาน/ประเด็นที่วิจัย	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
13. ไพโรจน์ ทิพมาตร์ (2562)	ปัจจัยส่วนบุคคลและส่วน ประสมทางการตลาดที่มีผลต่อ การตัดสินใจเลือกบ้านพัก คนชราของผู้สูงอายุ	ปัจจัยส่วนบุคคล - อายุ - เพศ - รายได้ - การศึกษา - อาชีพ - สถานภาพสมรส ปัจจัยส่วนประสมทาง การตลาด	การตัดสินใจเลือกบ้านพัก คนชราของผู้สูงอายุ
14. อรรณพ เรืองกัลปวงศ์ และ สรารวรรณ เรืองกัลปวงศ์ (2557)	ปัจจัยที่มีส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหาร สุขภาพของผู้สูงอายุใน กรุงเทพมหานคร	ปัจจัยส่วนบุคคล - เพศ - อายุ - การศึกษา - สถานภาพ - อาชีพหลักสุดท้าย - รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย ต่อเดือน ปัจจัยทางการตลาด - ด้านผลิตภัณฑ์ - ด้านราคา - ด้านช่องทางการจัด จำหน่าย - ด้านการส่งเสริมทาง การตลาด ปัจจัยทางสังคม - ด้านกลุ่มอ้างอิง - ด้านครอบครัว ปัจจัยด้านจิตวิทยา - ด้านรูปแบบการดำรงชีวิต - ด้านแรงจูงใจ - ด้านความเชื่อมั่น	การตัดสินใจเลือกบริโภค ผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ

ตารางที่ 2-5 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย	ผลงาน/ประเด็นที่วิจัย	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
15.ชยุต รัชตะวราณ (2559)	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ ตัดสินใจเลือกใช้บริการสถาน บริบาลดูแลผู้สูงอายุเอกชนใน เขตกรุงเทพมหานคร	ปัจจัยลักษณะ ประชากรศาสตร์ - เพศ - อายุ - อาชีพ - รายได้ - สถานภาพ - ลักษณะครอบครัว ลักษณะผู้ซื้อ - ปัจจัยด้านสังคม - ปัจจัยด้านบุคคล - ปัจจัยด้านจิตวิทยา ปัจจัยส่วนประสมทาง การตลาด	การตัดสินใจเลือกใช้บริการ สถานบริบาลดูแลผู้สูงอายุ เอกชน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตามที่ได้นำเสนอมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยในส่วนของตัวแปรอิสระจากวรรณกรรมที่ตรงกับงานวิจัยที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา เพื่อประกอบในการทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ดังนี้

ตารางที่ 2-6 สรุปตัวแปรอิสระที่เชื่อมโยงกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจจากงานวิจัยที่
ทบทวน

	เพศ	อายุ	สถานภาพ	ระดับการศึกษา	อาชีพ	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	โรคประจำตัว	ลักษณะครอบครัว	ปัจจัยด้านสังคม	ปัจจัยด้านวัฒนธรรม	ปัจจัยส่วนบุคคล	ปัจจัยด้านจิตวิทยา	ปัจจัยด้านเวลา สถานที่ และข้อเท็จจริง
ฉันทน์ ภูมิ (2557)	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	
พรรณพิลาศ แวสูงเนิน (2552)	✓	✓		✓	✓	✓							
จุฑามณี สายยี่ด (2562)	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓
ภัทรพงษ์ เกตุคล้าย (2555)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				
ณัฐชานันท์ มีดอินทร์ (2552)	✓	✓	✓	✓	✓	✓							✓
ไพโรจน์ ทิพมาตร์ (2562)	✓	✓	✓	✓	✓	✓							✓
อรรณพ เรืองกัลปวงศ์ และสรารรณ์ เรืองกัลปวงศ์ (2557)	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓		✓	✓	
ชยุต รัชตะวรรณ (2559)	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓		✓	✓	

ดังนั้น จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เชื่อมโยงกับการศึกษาค้นคว้าของ
ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยสรุปได้ว่า มีตัวแปรด้านปัจจัยที่ถูกนำมาใช้จำนวน 13 ตัวแปร ที่มีการนำมาใช้
ทดสอบสมมติฐานในงานวิจัยดังกล่าว คือ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อ
เดือน ลักษณะครอบครัว ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้าน
จิตวิทยา และปัจจัยด้านเวลา สถานที่ และข้อเท็จจริง

เมื่อทำการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้สูงอายุข้างต้นกับแนวคิด ทฤษฎี เพื่อนำมาประกอบให้เกิดความเหมาะสมกับการศึกษาวิจัย พบว่ามีตัวแปรที่น่าสนใจหลาย ตัวแปร แต่ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกตัวแปรที่ตรงกับงานวิจัยที่ต้องการศึกษาและบริบท ในพื้นที่ ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปตัวแปรอิสระที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจ และเลือกนำตัวแปรที่ได้มาใช้ประกอบร่วมกับแนวคิดปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการตัดสินใจที่ได้ศึกษา อันประกอบด้วย

1) ตัวแปรที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และโรคประจำตัว

2) ตัวแปรปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ กลุ่มอ้างอิง กลุ่มครอบครัว และกลุ่มผู้นำทางความคิด

ตารางที่ 2-7 ที่มาของตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ	แหล่งอ้างอิง
เพศ	ฉันทน์ ภูมิ (2557), ไพโรจน์ ทิพมาตร์ (2562), อรรณพ เรื่องกัลปวงศ์ และสราวรณ เรื่องกัลปวงศ์ (2557), ชยุด รัชตะวรรณ (2559)
อายุ	ฉันทน์ ภูมิ (2557), ฉัญฐ์ชานันท์ มีดอินทร์ (2552), ไพโรจน์ ทิพมาตร์ (2562)
สถานภาพ	ฉันทน์ ภูมิ (2557), ไพโรจน์ ทิพมาตร์ (2562), ชยุด รัชตะวรรณ (2559)
ระดับการศึกษา	ฉันทน์ ภูมิ (2557), พรรณพิลาศ แวสูงเนิน (2552), ไพโรจน์ ทิพมาตร์ (2562)
อาชีพ	ฉันทน์ ภูมิ (2557), พรรณพิลาศ แวสูงเนิน (2552), ฉัญฐ์ชานันท์ มีดอินทร์ (2552), ไพโรจน์ ทิพมาตร์ (2562), ชยุด รัชตะวรรณ (2559)
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ฉันทน์ ภูมิ (2557), พรรณพิลาศ แวสูงเนิน (2552), ชยุด รัชตะวรรณ (2559)
โรคประจำตัว	ภัทรพงษ์ เกตุคล้าย (2555)
ปัจจัยด้านสังคม	ฉันทน์ ภูมิ (2557), อรรณพ เรื่องกัลปวงศ์ และสราวรณ เรื่องกัลปวงศ์ (2557)

จากการทบทวนงานวิจัยที่เชื่อมโยงและเกี่ยวข้องข้างต้นในรูปแบบตารางรวมความที่มาของตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา มาสรุปเพื่อกำหนดสมมติฐานการวิจัยและที่มาของสมมติฐานการวิจัย สามารถอธิบายได้ดังนี้

1) ตัวแปรเพศ

จากการทบทวนงานวิจัยของพรรณ พิลาศ แววสูงเนิน (2552) พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกใช้บริการสปาในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ งานวิจัยของณัฐชานันท์ มีดีอินทร์ (2552) พบว่า ผู้สูงอายุที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอส์ซิ่งโฮม ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนงานวิจัยของณันท์ ฉิม (2557) พบว่า ด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับช่วงอายุ ประเภทที่อยู่อาศัย สถานที่ตั้งของโครงการ ระดับราคาบ้าน และรูปแบบการชำระเงิน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนชั้นกลางที่มีฐานะทางการเงิน มีค่านิยม และความสามารถในการดูแลตนเองได้ จึงต้องการทางเลือกที่ดีสำหรับการพักอาศัยได้ตลอดชีวิต งานวิจัยของไพโรจน์ ทิพมาตร์ (2562) พบว่า ความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชรา แตกต่างกัน งานวิจัยของอรรรณพ เรื่องกัลปวงศ์ และสรารวรรณ เรื่องกัลปวงศ์ (2557) พบว่าการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคนวัตกรรมอาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้านเพศส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคนวัตกรรมอาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร โดยปัจจัยด้านดังกล่าวสามารถอธิบายการผันแปรตาม คือ การตัดสินใจเลือกบริโภคนวัตกรรมอาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 53.50 และงานวิจัยของชยุต รัชตะวรรณ (2559) พบว่า ผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการสถานบริการดูแลผู้สูงอายุแตกต่างกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า **“เพศ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด”**

2) ตัวแปรอายุ

จากการทบทวนงานวิจัยของพรรณ พิลาศ แววสูงเนิน (2552) พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกใช้บริการสปาในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ งานวิจัยของอรรรณพ เรื่องกัลปวงศ์ และสรารวรรณ เรื่องกัลปวงศ์ (2557) พบว่า การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคนวัตกรรมอาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้านอายุไม่

ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร และงานวิจัยของ ชยุต รัชตะวรรณ (2559) พบว่า การตัดสินใจใช้บริการสถานบริบาลดูแลผู้สูงอายุที่มีอายุแตกต่างกัน มีการตัดสินใจใช้บริการสถานบริบาลดูแลผู้สูงอายุเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

ส่วนงานวิจัยของฉันทน์ ภูมิ (2557) พบว่า ด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับช่วงอายุ ประเภทที่อยู่อาศัย สถานที่ตั้งของโครงการ ระดับราคาบ้าน และรูปแบบการชำระเงิน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนชั้นกลางที่มีฐานะทางการเงิน มีค่านิยม และความสามารถในการดูแลตนเองได้ จึงต้องการทางเลือกที่ดีสำหรับการพักอาศัยได้ตลอดชีวิต งานวิจัยของฉันทน์ ภูมิ (2552) พบว่า ผู้สูงอายุที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอส์ซิ่งโฮม ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เฉพาะด้านราคา ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของไพโรจน์ ทิพมาตร์ (2562) พบว่า ความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชรา แตกต่างกัน แสดงว่ามีช่วงอายุ อย่างน้อย 1 ช่วง ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชรา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า **“อายุ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด”**

3) ตัวแปรสถานภาพ

จากการทบทวนงานวิจัยของฉันทน์ ภูมิ (2552) พบว่า ผู้สูงอายุที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอส์ซิ่งโฮม ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของอรรรณพ เรืองกัลปวงศ์ และ สรวรรณ เรืองกัลปวงศ์ (2557) พบว่าการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้านสถานภาพไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร

ส่วนงานวิจัยของฉันทน์ ภูมิ (2557) พบว่า ด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับช่วงอายุ ประเภทที่อยู่อาศัย สถานที่ตั้งของโครงการ ระดับราคาบ้าน และรูปแบบการชำระเงิน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนชั้นกลางที่มีฐานะทางการเงิน มีค่านิยม และความสามารถในการดูแลตนเองได้ จึงต้องการทางเลือกที่ดี

สำหรับการพักอาศัยได้ตลอดชีวิต งานวิจัยของไพโรจน์ ทิพมาตร์ (2562) พบว่า ความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพการสมรส ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชราแตกต่างกัน แสดงว่ามีสถานภาพการสมรส อย่างน้อย 1 กลุ่ม ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชรา และงานวิจัยของชยุต รัชตะวรรณ (2559) พบว่า การตัดสินใจใช้บริการสถานบริบาลดูแลผู้สูงอายุที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีการตัดสินใจใช้บริการสถานบริบาลดูแลผู้สูงอายุเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า **“สถานภาพ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด”**

4) ตัวแปรระดับการศึกษา

จากการทบทวนงานวิจัยของณัฐชานันท์ มีคอินทร์ (2552) พบว่า ผู้สูงอายุที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอรัล ชิ่ง โฮม ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของอรรรณพ เรืองกัลปวงศ์ และสรารวรรณ เรืองกัลปวงศ์ (2557) พบว่าการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้านการศึกษาไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร

ส่วนงานวิจัยของณันท์ ฉิม (2557) พบว่า ด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับช่วงอายุ ประเภทที่อยู่อาศัย สถานที่ตั้งของโครงการ ระดับราคาบ้าน และรูปแบบการชำระเงิน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนชั้นกลางที่มีฐานะทางการเงิน มีค่านิยม และความสามารถในการดูแลตนเองได้ จึงต้องการทางเลือกที่ดีสำหรับการพักอาศัยได้ตลอดชีวิต งานวิจัยของพรรณพิลาศ แวสูงเนิน (2552) พบว่า ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกใช้บริการสปาในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 งานวิจัยของไพโรจน์ ทิพมาตร์ (2562) พบว่า ความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษา ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชราแตกต่างกัน แสดงว่ามีสถานภาพทางการศึกษา อย่างน้อย 1 กลุ่ม ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชรา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า **“ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด”**

5) ตัวแปรอาชีพ

จากการทบทวนงานวิจัยของอรรรณพ เรื่องกัลปวงศ์ และสรวารรณ์ เรื่องกัลปวงศ์ (2557) พบว่าการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้านอาชีพหลักสุดท้ายไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร และงานวิจัยของไพโรจน์ ทิพมาตร์ (2562) พบว่าความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ ไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชรา

ส่วนงานวิจัยของฉันทน์ ถี้ม (2557) พบว่า ด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับช่วงอายุ ประเภทที่อยู่อาศัย สถานที่ตั้งของโครงการ ระดับราคาบ้าน และรูปแบบการชำระเงิน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนชั้นกลางที่มีฐานะทางการเงิน มีค่านิยม และความสามารถในการดูแลตนเองได้ จึงต้องการทางเลือกที่ดีสำหรับการพักอาศัยได้ตลอดชีวิต งานวิจัยของพรรณพิลาศ แวสูงเนิน (2552) พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกใช้บริการ สปาในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 งานวิจัยของฉันทน์ ถี้ม (2552) พบว่า ผู้สูงอายุที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮม ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เฉพาะด้านพนักงาน ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านราคา ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของชยุต รัชตะวรรณ (2559) พบว่า การตัดสินใจใช้บริการสถานบริบาลดูแลผู้สูงอายุที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการตัดสินใจใช้บริการสถานบริบาลดูแลผู้สูงอายุเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน และงานวิจัยของภัทรพงษ์ เกตุคล้าย (2555) พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คืออาชีพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า **“อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด”**

6) ตัวแปรรายได้

จากการทบทวนจากการทบทวนงานวิจัยของฉันทน์ ถี้ม (2552) พบว่า ผู้สูงอายุที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮม ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ งานวิจัยของ ไพโรจน์ ทิพมาตร์ (2562) พบว่า ความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ ส่งผลต่อการ

ตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชรา ไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของอรณพ เรื่องกัลปวงศ์ และสรารวรรณ เรื่องกัลปวงศ์ (2557) พบว่าการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร

ส่วนงานวิจัยของฉันทน์ จี้ม (2557) พบว่า ด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับช่วงอายุ ประเภทที่อยู่อาศัย สถานที่ตั้งของโครงการ ระดับราคาบ้าน และรูปแบบการชำระเงิน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนชั้นกลางที่มีฐานะทางการเงิน มีค่านิยม และความสามารถในการดูแลตนเองได้ จึงต้องการทางเลือกที่ดีสำหรับการพักอาศัยได้ตลอดชีวิต งานวิจัยของพรรณพิลาศ แวสูงเนิน (2552) พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกใช้บริการ สปาในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และงานวิจัยของชยุต รัชตะวรรณ (2559) พบว่า การตัดสินใจใช้บริการสถานบริการดูแลผู้สูงอายุที่มีรายได้แตกต่างกัน มีการตัดสินใจใช้บริการสถานบริการดูแลผู้สูงอายุเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า **“รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด”**

7) ตัวแปรโรคประจำตัว

จากการทบทวนงานวิจัยของภัทรพงษ์ เกตุคล้าย (2555) พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือโรคประจำตัว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า **“โรคประจำตัว มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด”**

8) ตัวแปรปัจจัยด้านสังคม

จากการทบทวนงานวิจัยของฉันทน์ จี้ม (2557) พบว่า ระดับปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อหมู่บ้านผู้สูงอายุหลังวัยเกษียณของประชากรในกรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่ชอบทำกิจกรรมร่วมกับญาติพี่น้อง ชอบใช้ชีวิตอยู่ในชนบท เข้าวัดฟังธรรม ไปโบสถ์ มัสยิด จับจ่ายใช้สอยในตลาด/ตลาดนัดข้างบ้าน สนใจโครงการหมู่บ้านผู้สูงอายุ โดยเห็นว่าเป็นโครงการที่เหมาะสมกับคนไทย เป็นโครงการที่ยกระดับคุณภาพชีวิตดีขึ้น แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนไทยมีผลต่อผลิตภัณฑ์และตราสินค้าที่บุคคลนั้นจะเลือกใช้

งานวิจัยของอรرنพ เรื่องกัลปวงศ์ และสรวารณ เรื่องกัลปวงศ์ (2557) พบว่า ปัจจัยทางสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากในทุกด้านอันดับแรกคือด้านกลุ่มอ้างอิง รองลงมาคือ ด้านครอบครัว

ส่วนงานวิจัยของชยุต รัชตะวรรณ (2559) พบว่า ปัจจัยด้านสังคม ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานบริบาลดูแลผู้สูงอายุเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากค่า Sig. เท่ากับ 0.246 ซึ่งมีความมากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่า t เท่ากับ 1.163 และข้อมูลสรุปจากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้สูงอายุเป็นผู้ตัดสินใจเลือกสถานบริบาลด้วยตนเองเพราะอันเนื่องมาจากไม่มีครอบครัวหรือครอบครัวไม่มีเวลา โดยเวลามาคูสถาน ที่ผู้สูงอายุจะมาดูแลด้วยตนเอง ถ้าผู้สูงอายุที่มีครอบครัว ครอบครัวจะเป็นผู้ตัดสินใจ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคมที่ผู้วิจัย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มประเภท ดังนี้

“กลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมฉบัง จังหวัดตราด”

“กลุ่มครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมฉบัง จังหวัดตราด”

“กลุ่มผู้นำทางความคิด มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมฉบัง จังหวัดตราด”

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและเหตุผลที่เลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อ.แหลมทอง จ.ตราด

โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2) ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 4) การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
- 5) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 6) การวิเคราะห์ข้อมูล
- 7) เสนอผลการแปลผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุ จำนวน 904 คน ที่เป็นผู้มีสิทธิในการรับเบี้ยยังชีพในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด (ข้อมูล ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2564) ซึ่งครอบคลุมผู้สูงอายุตามเขตปกครองพื้นที่ จำนวนทั้งสิ้น 8 หมู่บ้านด้วยกัน ประกอบด้วย

1. หมู่บ้านอ่าวตาลคู่	2. หมู่บ้านบางปิดล่าง	3. หมู่บ้านบางปิดบน
4. หมู่บ้านบางกระดาน	5. หมู่บ้านปากคลอง	6. หมู่บ้านหินลาด
7. หมู่บ้านช่องลม	8. หมู่บ้านพรงสน	

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1967 อ้างถึงใน ไพฑูรย์ โปธิสว่าง, 2561, หน้า 394) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ยอมรับให้มีได้

$$n = \frac{904}{1 + 904(0.05)^2} \quad n = 277$$

การศึกษาครั้งนี้ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชากรในพื้นที่ 904 คน ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 277 คน และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น โดยวิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิเป็นสัดส่วน (Stratified Random Sampling) ดังตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนผู้สูงอายุที่มี สิทธิรับเบี้ย	การคำนวณ ขนาดของกลุ่ม ตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่าง
1	หมู่บ้านอ่าวตาลคู่	118	$118 \times 277 / 904$	36
2	หมู่บ้านบางปิดล่าง	154	$154 \times 277 / 904$	47
3	หมู่บ้านบางปิดบน	173	$173 \times 277 / 904$	54
4	หมู่บ้านบางกระดาน	119	$119 \times 277 / 904$	36
5	หมู่บ้านปากคลอง	83	$83 \times 277 / 904$	25
6	หมู่บ้านหินดาต	91	$91 \times 277 / 904$	28
7	หมู่บ้านช่องลม	82	$82 \times 277 / 904$	25
8	หมู่บ้านพรงสน	84	$84 \times 277 / 904$	26
	รวม	904		277

เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Random Sampling) ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างวันที่ 1 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 ถึง วันที่ 1 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2565 เป็นระยะเวลาประมาณ 1 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดจากทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามแบ่งออก 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามประเภทเลือกตอบ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และโรคประจำตัว ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) จำนวนรวม 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 การเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) และคำถามปลายเปิดสอบถามข้อคิดเห็นจากตัวผู้สูงอายุที่ถามว่า เหตุที่ทำให้ท่านตัดสินใจเลือกรับเงินเบี้ยยังชีพด้วยวิธีนี้ และแนวโน้มในการเปลี่ยนวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวนรวม 4 ข้อ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด คือ ปัจจัยด้านสังคม ประกอบด้วย กลุ่มอ้างอิง กลุ่มครอบครัว และกลุ่มผู้นำทางความคิด ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 15 ข้อ ซึ่งแต่ละคำถามมีคำตอบเป็นตัวเลือก 5 ระดับ คือ ระดับของความสำคัญน้อยที่สุด/น้อย/ปานกลาง/มาก/มากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนระดับความสัมพันธ์ของปัจจัย ดังนี้

ระดับความเป็นจริงมากที่สุด	ให้นำหนัก	5	คะแนน
ระดับความเป็นจริงมาก	ให้นำหนัก	4	คะแนน
ระดับความเป็นจริงปานกลาง	ให้นำหนัก	3	คะแนน
ระดับความเป็นจริงน้อย	ให้นำหนัก	2	คะแนน
ระดับความเป็นจริงน้อยที่สุด	ให้นำหนัก	1	คะแนน

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดที่สอบถามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแนวคิดการตัดสินใจ และ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเนื้อหาโดยภาพรวม แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความเห็นสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ประกอบไปด้วย

3.1 อาจารย์ รศ.ดร. พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

3.2 อาจารย์ ผศ.ดร. สุปราณี ธรรมพิทักษ์ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

3.3 นายปิยะ สินธุนาวา รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญซึ่งการวิเคราะห์ดัชนีความเห็นสอดคล้อง (IOC) (ไพฑูรย์ โพธิสว่าง, 2561, หน้า 372-375) มีวิธีหาดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$$\sum R = \text{ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ}$$

$$N = \text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}$$

ในการพิจารณาข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อนั้น จะมีการกำหนดค่าคะแนนสำหรับการพิจารณาความสอดคล้องดังนี้

+1 หมายถึงข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษา

0 หมายถึงไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษา

-1 หมายถึงข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษา

ดังนั้น ค่า IOC จะต้องมามีค่ามากกว่า หรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่าข้อคำถามนั้น มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษา

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อ.แหลมงอบ จ.ตราด จำนวน 30 ชุด เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม เท่ากับ .738 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้ มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากมหาวิทยาลัยบูรพาถึงนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลบางปิด เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

2. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์และแนะนำตัวผู้วิจัยจากมหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยลงพื้นที่ด้วยตนเองในการแจกแบบสอบถามแต่ละหมู่บ้าน ในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้ศาลาอเนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน บริเวณหน้าที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ บริเวณหน้าองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามโดยประมาณ 10 นาที และเก็บคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กับผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ในช่วงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ – 1 มีนาคม 2565 จำนวน 277 ชุด และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บคืนจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยข้อมูลต่าง ๆ ของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย จะถูกเก็บรักษาไว้เป็นความลับอย่างดีที่สุด ด้วยการเก็บเอกสารแบบสอบถามไว้ในตู้เก็บเอกสารที่มีกุญแจล็อก และข้อมูลจะถูกเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้วิจัยที่ต้องเข้าถึงด้วยรหัสผ่าน ส่วนเอกสารจะเก็บไว้ในตู้เอกสารที่ใส่กุญแจไว้เป็นระยะเวลา 1 ปี หลังจากเผยแพร่ผลการวิจัยเสร็จสมบูรณ์ เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ข้อมูลวิจัยทั้งหมดจะถูกทำลาย โดยข้อมูลในส่วนของแบบสอบถามจะถูกทำลายด้วยเครื่องทำลายเอกสาร และไฟล์ข้อมูลในคอมพิวเตอร์จะถูกลบโดยถาวรด้วยโปรแกรม Eraser ใน Windows

ทั้งนี้ การเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เป็นไปด้วยความสมัครใจ ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยมีสิทธิปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการวิจัยได้ และสามารถถอนตัวออกจากการเป็นผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยได้ทุกเมื่อ โดยการปฏิเสธหรือถอนตัวของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยจะไม่มีผลกระทบต่อสิทธิประการใด ๆ ที่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยจะพึงได้รับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งการวิเคราะห์ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ โรคประจำตัว วิธีการเลือกรับเงินเบี้ยยังชีพ ความถี่ในการแจ้งขอเปลี่ยนวิธีการรับเงินเบี้ย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistic) ประกอบด้วยความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และประกอบการนำเสนอแบบแผนภูมิภาพและตาราง

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ประกอบด้วยความถี่ ร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าเฉลี่ย (Mean) ประกอบการนำเสนอแบบตาราง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ

สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive statistic) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในงานวิจัย โดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ทั้งนี้ในกรณีที่มีจำนวนเซลล์ที่มีค่าความถี่คาดหวัง (Expected Count) น้อยกว่า 5 เป็นจำนวนเกินกว่าร้อยละ 20 ของเซลล์ทั้งหมดจะใช้ Monte Carlo Significance แทน Asymptotic Significance

เกณฑ์การแปลผล

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์การแปลผลจากการนำค่าเฉลี่ยของคำถามแต่ละข้อด้วยวิธีสถิติพรรณนา และแปลข้อมูลในส่วนของมาตรวัดของลิเคิร์ตสเกล (Likert's Scale) โดยเกณฑ์การแบ่งช่วงชั้นที่เท่ากัน สามารถแปลความหมายค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับความเป็นจริงมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความเป็นจริงมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความเป็นจริงปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความเป็นจริงน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความเป็นจริงน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวินิจฉัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอลำดวน จังหวัดตราด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุ จำนวน 277 คน ที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอลำดวน จังหวัดตราด จาก 8 หมู่บ้าน ประกอบด้วย 1) หมู่บ้านอ่าวตาลคู่ 2) หมู่บ้านบางปิดล่าง 3) หมู่บ้านบางปิดบน 4) หมู่บ้านบางกระดาน 5) หมู่บ้านปากคลอง 6) หมู่บ้านหินลาด 7) หมู่บ้านช่องลม และ 8) หมู่บ้านพรงสน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

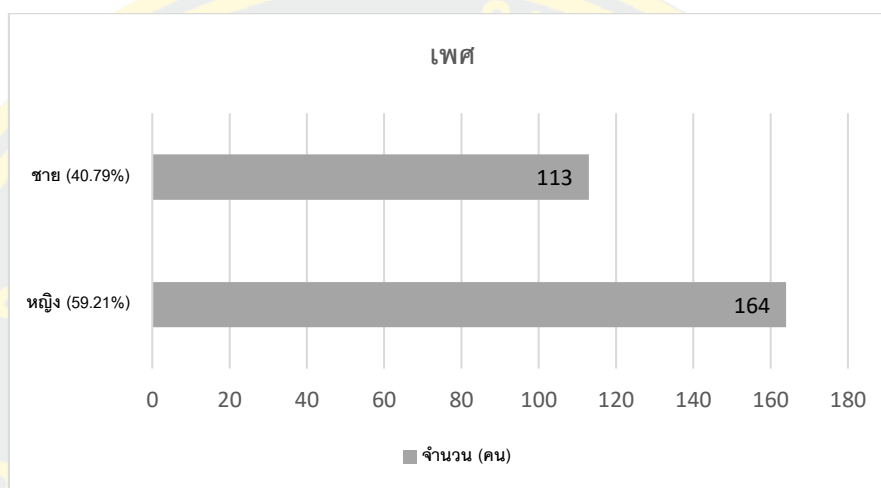
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ เหตุผลของการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ และแนวโน้มในการเปลี่ยนวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอลำดวน จังหวัดตราด

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย

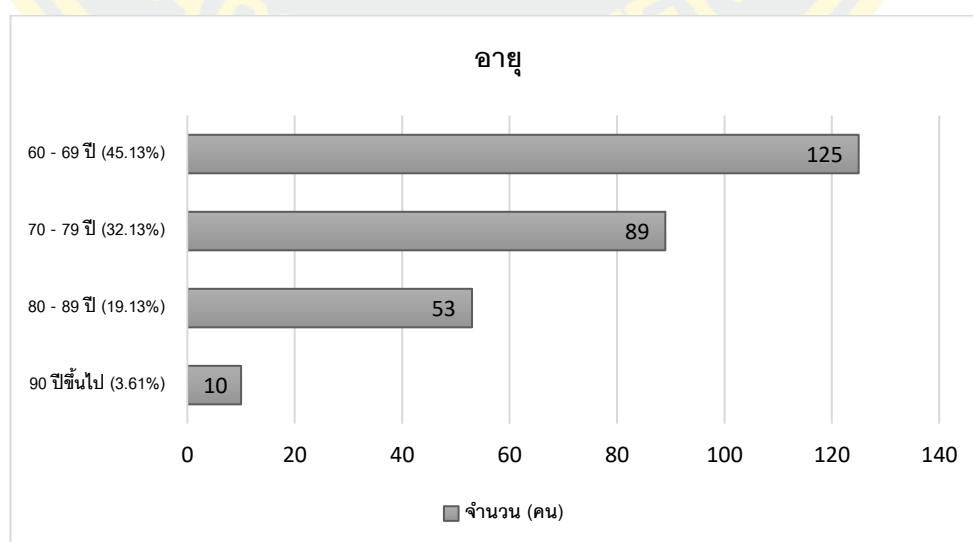
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะปัจเจกบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และโรคประจำตัว โดยนำเสนอค่าจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถสรุปผลได้ดังภาพที่ 4-1 ถึงภาพที่ 4-6 และตารางที่ 4-1

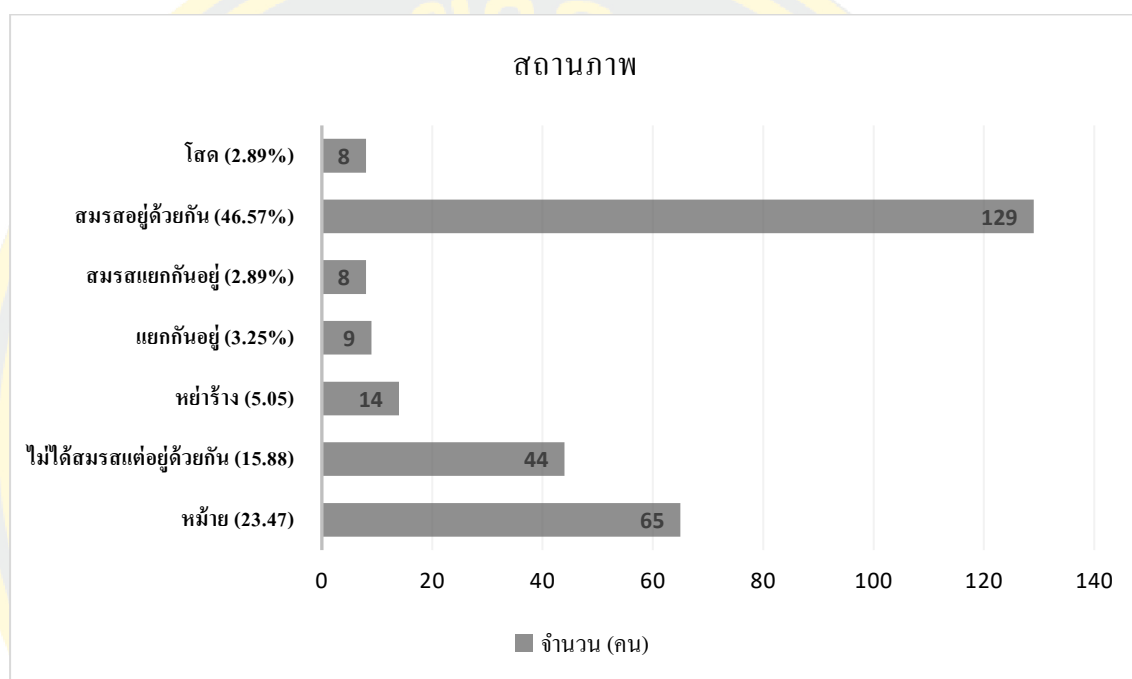
ภาพที่ 4-1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

จากภาพที่ 4-1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 164 คน คิดเป็น ร้อยละ 59.21 และเป็นเพศชายจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 40.79

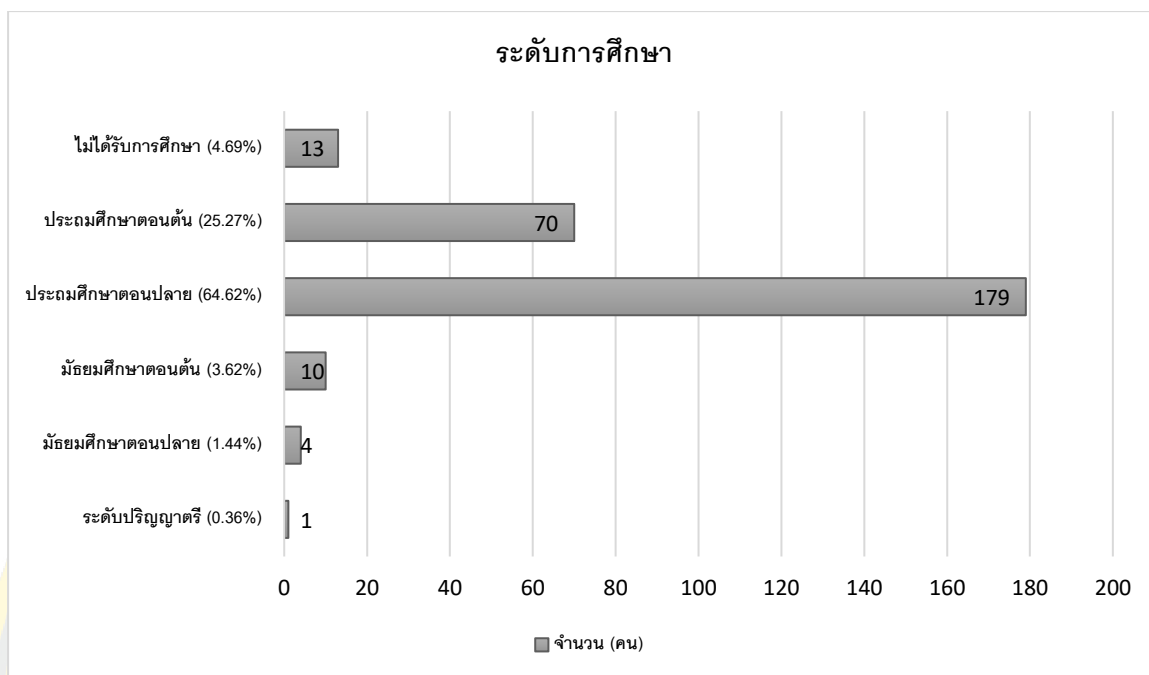
ภาพที่ 4-2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

จากภาพที่ 4-2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 60-69 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 45.13 รองลงมาคือกลุ่มช่วงอายุ ระหว่าง 70-79 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 32.13 กลุ่มระหว่างช่วงอายุ 80-89 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 19.13 และกลุ่มช่วงอายุ 90 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.61

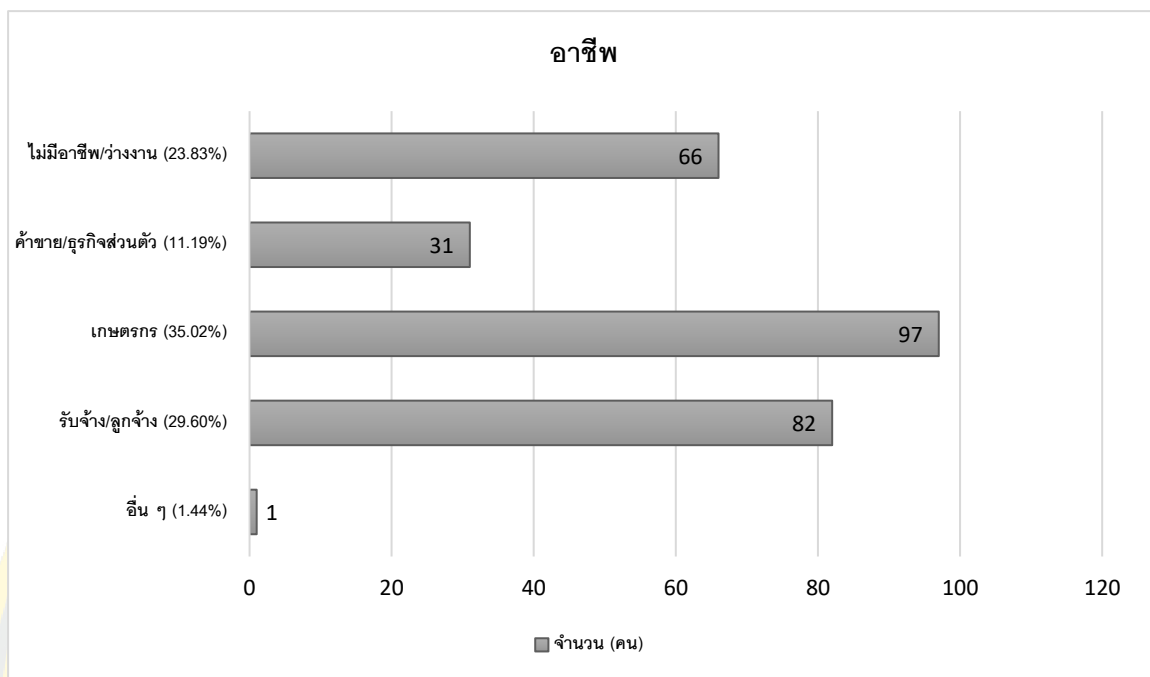
ภาพที่ 4-3 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ

จากภาพที่ 4-3 พบว่า สถานภาพผู้ตอบส่วนใหญ่อยู่ในสภาพสมรสอยู่ด้วยกัน จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 46.57 รองลงมาคือสถานภาพหม้าย (คู่สมรสเสียชีวิต) จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 23.47 สถานภาพไม่ได้สมรสแต่อยู่ด้วยกัน จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 15.88 ถัดมา สถานภาพหย่าร้าง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 5.05 สถานภาพแยกกันอยู่ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.25 และสุดท้ายคือสถานภาพสมรสแยกกันอยู่กับ โสด สถานภาพละ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.89

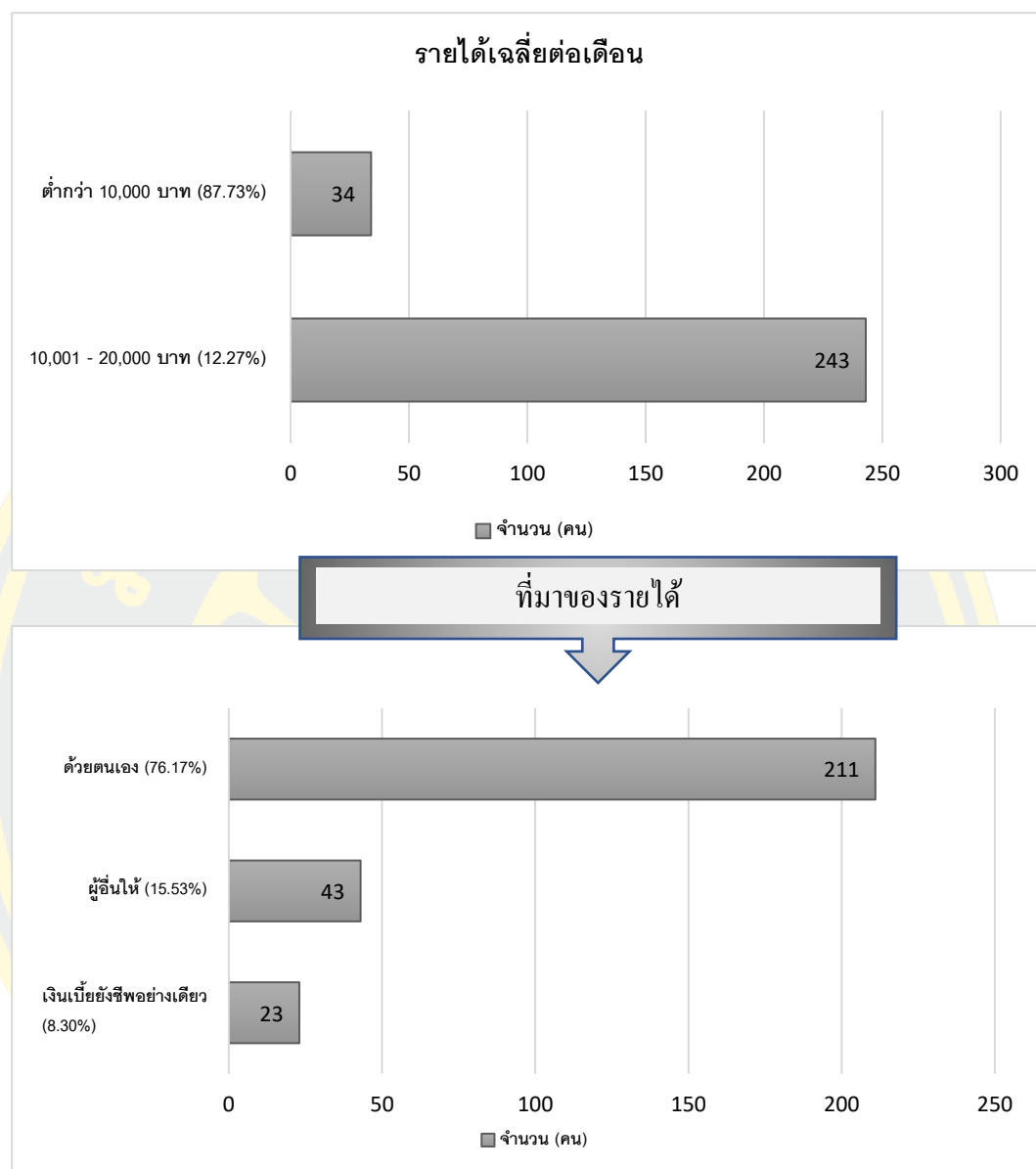
ภาพที่ 4-4 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

จากภาพที่ 4-4 พบว่า ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามคือ ระดับประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 64.62 ถัดมาระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 25.27 ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.69 ต่อด้วยระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.62 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.44 และสุดท้ายคือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.36 ตามลำดับ

ภาพที่ 4-5 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

จากภาพที่ 4-5 พบว่า อาชีพส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามคือ อาชีพเกษตรกร (ทำไร่นา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ประมง) จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 35.02 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้าง จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 29.60 ไม่มีอาชีพหรือว่างงาน จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 23.83 ถัดมาประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 11.19 และสุดท้ายประกอบอาชีพอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.36 คือพระภิกษุสงฆ์

ภาพที่ 4-6 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

จากภาพที่ 4-6 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามคือ ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 87.73 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ย 10,001 – 20,000 บาทต่อเดือน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 12.27 โดยมีที่มาของรายได้ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ มีรายได้ด้วยตนเอง จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 76.17 มีรายได้จากผู้อื่นให้ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 15.53 และสุดท้ายรายได้จากเงินเบี้ยยังชีพอย่างเดียว จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 8.30

ตารางที่ 4-1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการมีและไม่มีโรคประจำตัว

การมีโรคประจำตัว	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	128.00	46.21
มี	149.00	53.79
รวม	277.00	100.00
ถ้ามีโรคประจำตัว (n=149) ตอบได้มากกว่า 1		
โรคความดันโลหิตสูง	82.00	29.60
โรคหัวใจ	12.00	4.33
โรคไต	7.00	2.53
โรคเบาหวาน	26.00	9.39
โรคไขมันในเลือดสูง	56.00	20.22
อื่น ๆ	11.00	3.97

จากตารางที่ 4-1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีโรคประจำตัว จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 53.79 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีโรคประจำตัว จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 46.21 ทั้งนี้ ยังพบอีกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีโรคประจำตัวนั้น พบว่าเป็นโรคความดันโลหิตสูงมากที่สุด จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 29.60 รองลงมาคือโรคไขมันในเลือดสูง จำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.22 ถัดมาเป็นโรคเบาหวาน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.39 โรคหัวใจ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.33 ส่วนโรคประจำตัวอื่น ๆ อยู่ในลำดับรองสุดท้าย มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.97 (โดยมีรายละเอียดของโรค ได้แก่ โรคหอบหืด โรคตับ โรคภูมิแพ้ โรคอ้วน โรคไทรอยด์ และโรคเส้นเลือดในสมอง) และโรคประจำตัวลำดับสุดท้ายคือโรคไต จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.53

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ เหตุผลของการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ และแนวโน้มในการเปลี่ยนวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ในตอนนี้ เป็นการนำเสนอผลการศึกษเกี่ยวกับวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ พร้อมทั้งเหตุผลของการตัดสินใจเลือกนั้น และแนวโน้มในการเปลี่ยนวิธีการรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ โดยนำเสนอด้วยค่าความถี่และร้อยละ รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4-2 จำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพ

วิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. รับเงินสดด้วยตนเอง	106.00	38.30
2. รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ	56.00	20.20
บุคคลที่ได้รับมอบอำนาจ (n=56)		
สามี/ภรรยา	9.00	16.10
บุตร	18.00	32.10
พี่น้อง	6.00	10.70
ญาติ	14.00	25.00
ผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ	0.00	0.00
อื่น ๆ	9.00	16.10
รวม	56.00	100.00
3. โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของตนเอง	66.00	23.80
4. โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากบุคคลอื่นที่ได้รับมอบอำนาจ	49.00	17.70
บุคคลที่ได้รับมอบอำนาจ (n=49)		
สามี/ภรรยา	10.00	20.40
บุตร	26.00	53.10
พี่น้อง	2.00	4.10
ญาติ	10.00	20.40
ผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ	1.00	2.00
อื่น ๆ	0.00	0.00
รวม	49.00	100.00
รวม	277.00	100.00

จากตารางที่ 4-2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพในรูปแบบการรับเงินสดด้วยตนเอง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 รองลงมาคือ การโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของตนเอง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 23.80 การรับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 20.20 และ การโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากบุคคลอื่นที่ได้รับมอบอำนาจ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 17.70 ตามลำดับ

กรณีโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของตนเอง พบว่า บุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิในลำดับมากที่สุดคือ บุตร คิดเป็นร้อยละ 32.10 รองลงมาคือ ธิดา คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ สามีหรือภรรยา และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 16.10 เท่ากัน ตามลำดับ

กรณีโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากบุคคลอื่นที่ได้รับมอบอำนาจ พบว่า บุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิในลำดับมากที่สุดคือ บุตร คิดเป็นร้อยละ 53.10 รองลงมาคือ สามี/ภรรยา และธิดา คิดเป็นร้อยละ 20.40 เท่ากัน ตามลำดับ

ตารางที่ 4-3 เหตุผลของการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพในรูปแบบต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ

เหตุผลที่เลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (รับเงินสดด้วยตนเอง)			
- เอาเงินสดมาไว้ใช้ติดตัว	- ง่ายดี ได้เงินสดเลย และ	- ไม่อยากไปธนาคาร	- อยากมีเงินสดไว้ใช้
เอาไว้ใช้จ่ายประจำเดือน	ไม่ต้องเดินทางไปธนาคาร	วุ่นวาย เสียเวลามาก	ประจำวัน/ชำระหนี้สิน
- ไม่มีรถไปเบิกเงินที่	- ไปปรับกับคนข้างบ้าน/	- ไม่มีรถ ไม่มีคนพาไป	- เคยให้หลานไปปรับให้แล้ว
ธนาคาร	ญาติในทุกเดือน	ธนาคาร	ได้รับเงินไม่ครบจำนวนที่ควรได้รับ
- รายได้น้อย อยากได้เงิน	- สะดวกดีในการใช้จ่ายเงิน	- คนในหมู่บ้านรับเงินสด	- ไม่มีตู้ atm ไม่มีบัตร ไม่มี
สดมาใช้จ่ายแบ่งเบาภาระ	ใกล้บ้าน ออกมา	กัน	บัญชีธนาคาร ไม่มี
	ให้บริการแจกจ่ายเบี้ย		โทรศัพท์
- สะดวกดีมาก ๆ	- นายกลให้รับเป็นเงินสดได้	- เลือกรับเงินสดมาตั้งแต่	- เอาไว้จ่ายค่าน้ำค่าไฟ
		แรก	
- ไม่อยากเอาเข้าบัญชีไม่	- ได้เงินสดรู้สึกอุ่นใจ	- ธนาคารอยู่ไกล ไปลำบาก	- รับเงินผ่านบัญชีธนาคาร
สะดวก ไม่ชอบไปธนาคาร		ก็เลยเดินทางไปเบิกเงิน	ไม่เป็น เบิกเงินไม่เป็น
- มีความจำเป็นต้องใช้เงิน	- เก็บสะสมไว้ใช้ยาม	- กินใช้มาจากเบี้ยอย่าง	- สะดวกไปปรับด้วยตนเอง
สด	จำเป็น	เดี๋ยว เลยอยากได้เป็นเงิน	
		สด	
- การเปิดบัญชีธนาคารเป็น			
การเพิ่มภาระค่าใช้จ่าย รับ			
เงินสดง่ายกว่า			

ตารางที่ 4-3 (ต่อ)

เหตุผลที่เลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ)			
- การเปิดบัญชีเป็นการเพิ่มภาระ	- บุตรไปรับเบี้ยอยู่แล้ว/ สามีไปรับเบี้ยเหมือนกัน	- คนแถวบ้านส่วนใหญ่รับ เป็นเงินสด	- อยากได้เงินสด
- นื่องว่าง ไปรับแทน	- ให้ญาติ,หลาน,ลูกไปรับให้เพราะอยากได้เงินสด ใกล้เคียงๆ	- ไม่มีเวลาไปรับเอง ต้อง ทำมาหากิน	- เคยรับเข้าบัญชี แต่เวลาไปเบิก จนท.ธนาคารไม่โอเค จึงเปลี่ยนมารับเงินสดสบายใจกว่า
- ส.อบต. อำนาจความสะดวกให้ ให้ ส.อบต. รับแทนมานานแล้ว	- รถธนาคารเคลื่อนที่มาไม่บ่อย/ธนาคารไกล ไปธนาคารลำบาก ไม่มีรถขนส่งแพง ลำบากในการถอน	- เดินทางไปรับด้วยตนเอง ลำบาก จึงให้ลูกไปรับแทน	- พิกัด, ธรรมชาติ, ติดเตียง มีปัญหาสุขภาพไปรับเองไม่ได้ ไม่ไหว แต่อยากได้เงินสด
- ได้เงินสดรู้สึกดีกว่า	- สะดวกดี	- ได้เงินสด รับเงินสดดีกว่า	- ป่วย ต้องมอบอำนาจให้บุตรไปรับแทนเพราะอยากได้เงินสด
- ไม่มีบัญชีธนาคาร			
เหตุผลที่เลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง)			
- มีความสะดวก ง่าย รู้สึกสะดวกในการรับเงินเข้าบัญชีมากกว่า	- เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำให้เอาเข้าบัญชี	- ไม่มีเวลา,ไม่สะดวกไปรับเงินสด วุ่นวาย ไม่มีคนรับไปปรับเงินสด ไม่มีคนรับเบี้ยแทนให้ ครอบครัวยังต้องทำงาน	- บวชเป็นพระ ไม่สะดวกไปรับ
- มีบัญชีธนาคารออมสิน อยู่ โดยรับเงินเบี้ยของสามี เข้าบัญชีนี้ด้วย	- เก็บไว้ใช้ในยามจำเป็น ยามฉุกเฉิน อยากเป็นเงินเก็บสะสมในบัญชีไว้ใช้ยามเจ็บป่วย จำเป็น หรือชำระหนี้	- รู้สึกปลอดภัยดีเมื่อรับเงิน เข้าบัญชี อุ่นใจ ไม่ต้องไปรอรับ ไม่วุ่นวาย	- รู้สึกปลอดภัยกว่า ไม่เสี่ยงติดเชื้อ กลัวโควิด คนเยอะ

ตารางที่ 4-3 (ต่อ)

เหตุผลที่เลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง)			
- รับเข้าบัญชีตนเองมาแต่ ต้น	- มีความพิการไม่สะดวก ไปรับเงินสด ปรากฏป่วย ไปรับเงินสดไม่ไหว	- สามารถตรวจสอบได้ ดู ผ่านมือถือหรือทำธุรกรรม ทางมือถือได้ มีแอป ธนาคาร ใช้ง่ายดี ทราบ ความเคลื่อนไหวของเงิน รู้ยอด มีเวลาไปทำอย่างอื่น	- รู้วันเข้าที่แน่นอน บางครั้งการรับเงินสดจำ ไม่ได้ว่าเมื่อไหร่
- มีบัญชีธนาคาร	- ไปธนาคารบ่อยอยู่แล้ว	- ครอบครัวรับเข้าบัญชี หมดเลย ครอบครัวให้เอา เข้าบัญชี	- ลูกมารับไปดูแลต่าง อำเภอ ทำให้ไม่สามารถมา รับเป็นเงินสดได้เหมือน ก่อน
เหตุผลที่เลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารบุคคลอื่นที่ได้รับมอบอำนาจ)			
- พิจารณาด้าน ไม่สามารถ ไปรับเงินสดหรือเบิกเงิน เองได้ จึงให้บุตรจัดการ แทน	- รับเข้าบัญชีเดียวกับสามี, สะดวกใช้บัญชีธนาคาร ของสามี	- เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ สามี, ภรรยา, หลาน, ลูก, ญาติ มีบัญชีธนาคาร และจัดการถอนเงินให้ ครอบครัวดำเนินการให้ และเบิกมาให้ทุกเดือน	
- ลูก, น้อง, ครอบครัว ให้เปลี่ยนหรือให้ออนเข้า บัญชี ลูกสะดวกให้รับเข้า บัญชี	- ยกเงินให้ลูก, หลาน เข้าบัญชีลูก, หลาน ไปเลย ให้เป็นเงินของพวกเขา	- กลัวโควิด คนเยอะ ลูกหลานกลัว อันตราย	- ไปรับเงินสดไม่ไหว ให้ ลูกเป็นคนจัดการ เพราะมี สมุดบัญชี
- ง่ายต่อการรับเงิน เพราะ ลูกดูแลค่าใช้จ่าย	- เข้าบัญชีภรรยาเลยทีเดียว เพราะรับเบี้ยเหมือนกัน	- โอนเข้าบัญชีน้อง เพราะ ไม่มีบัญชีตนเอง	- เสียเวลาหากไปรับเงินสด
- ปรากฏและพิจารณา เพียง	- เข้าบัญชีลูก เพราะมี ปัญหาสุขภาพ/พิการ ไม่ ลำบากไปรับเงินที่ศาลา	- ให้คนดูแลจัดการให้	- สะดวกดี
- จี๋หลงขี้ลืม ให้ลูกจัดการ ให้	- เข้าบัญชีภรรยา เพราะ ภรรยาจัดการดูแลค่าใช้จ่าย ทั้งหมด	- มันเดือนในโทรศัพท์ลูก ตรวจสอบดูได้	- ไปอยู่กับลูกที่ต่างจังหวัด รับเข้าบัญชีลูกเลย

จากตารางที่ 4-3 สามารถสรุปเหตุผลที่ผู้สูงอายุตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพในรูปแบบต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. เหตุผลที่เลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพในรูปแบบรับเงินสดด้วยตนเอง พบว่า ส่วนใหญ่ที่เลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพด้วยวิธีนี้คือ สะดวกคิดในการ ได้รับเงินและนำเงินสดมาใช้คิดตัวประกอบกับสถานที่ที่ทำการมอบเบี้ยยังชีพอยู่ใกล้บ้าน สะดวกในการไปรับ อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายเจ้าหน้าที่ออกมาให้บริการแจกจ่ายเบี้ยยังชีพตามศาลาประชาคมหมู่บ้าน โดยมองว่าการได้รับเงินสดรู้สึกอบอุ่นใจ และมีความจำเป็นต้องใช้เงินสด ผู้ตอบแบบสอบถามยังให้เหตุผลเกี่ยวกับความยากลำบากในการไปถอนเงินออกจากบัญชีในกรณีรับเงินผ่านบัญชีธนาคาร ธนาคารที่อยู่ไกลไปลำบาก ต้องเสียค่าใช้จ่ายทั้งในเรื่องการเดินทาง และการเปิดบัญชีธนาคารที่เป็นการเพิ่มภาระสำหรับผู้ที่มีรายได้น้อยหรือรายได้ไม่แน่นอน อีกทั้งไม่มีตู้ ATM ให้บริการในพื้นที่อีกด้วย บางรายให้เหตุผลว่าเป็นการเลือกวิธีการรับในรูปแบบนี้มาตั้งแต่ต้น และคนในหมู่บ้านก็เลือกรับรูปแบบนี้ ทางผู้นำหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องก็เปิดโอกาสให้รับในลักษณะเงินสดได้ โดยเฉพาะนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

2. เหตุผลที่เลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพในรูปแบบรับเงินสด โดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ พบว่า ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า จะมอบอำนาจให้น้อง สามี/ภรรยา ญาติ ให้บุตร ให้หลาน ไปรับให้เพราะอยากได้เงินสด บางรายมอบอำนาจให้ผู้ใหญ่บ้านหรือสมาชิก อบต. เป็นผู้รับมาให้แทน เพราะเดินทางไปรับด้วยตนเองลำบาก เนื่องจากมีปัญหาทางด้านสุขภาพ ชราภาพ มีความพิการติดบ้าน ติดเตียง บางรายไม่มีเวลาไปรับเอง เพราะเป็นหัวหน้าครอบครัวที่ยังต้องทำมาหากิน การไปรับเบี้ยจะทำให้เสียเวลาและขาดรายได้ไป บางรายให้เหตุผลว่าไม่มีบัญชีธนาคาร และไม่สะดวกในการเปิดบัญชี บางรายเคยรับเข้าบัญชี แต่เสียเวลาไปทำธุรกรรมที่ธนาคาร เจ้าหน้าที่ธนาคารให้บริการไม่ประทับใจ ธนาคารอยู่ไกลจากที่อยู่อาศัย ไม่มีพาหนะ เสียค่าใช้จ่ายไปการจ้างรถรับจ้าง หรือจ้างคนพาไปเบิกเงินที่ธนาคาร รวมทั้งรถธนาคารเคลื่อนที่ที่มาให้บริการไม่สม่ำเสมอ บางรายให้เหตุผลว่าบุตร สามี หรือ ภรรยาไปรับเบี้ยยังชีพในรูปแบบเงินสดด้วยตนเองอยู่แล้ว จึงมอบอำนาจให้ไปรับด้วยเลย

3. เหตุผลที่เลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพในรูปแบบโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง พบว่า ส่วนใหญ่เก็บไว้ใช้ในยามจำเป็น ยามฉุกเฉิน อยากเป็นเงินเก็บสะสมในบัญชีไว้ใช้ยามเจ็บป่วย หรือชราชนี่ บางรายมีความรู้สึกปลอดภัยดีเมื่อรับเงินเข้าบัญชี เกิดความอุ่นใจ ไม่ต้องไปรอรับ ไม่รบกวน สามารถตรวจสอบการเคลื่อนไหวของตัวเงินได้ สามารถดูผ่านมือถือหรือทำธุรกรรมทางมือถือได้ และมีแอปพลิเคชันของธนาคารรองรับ ใช้ง่ายดี ทราบความเคลื่อนไหวของเงิน ร้อยอดเงิน ทำให้มีเวลาไปทำอย่างอื่น บางรายให้เหตุผลว่าไม่มีเวลา,ไม่สะดวกไปรับเงินสด

วุ่นวาย ไม่มีคนพาไปรับเงินสด ไม่มีคนรับเบี้ยแทนให้ ครอบครัวและญาติต้องทำงาน บางรายรู้สึกว่ามันปลอดภัยดี ไม่เสี่ยงติดเชื้อโควิด เพราะคนไปรอรับเงินสดจำนวนมาก บางรายเลือกรับวิธีนี้เพราะมีบัญชีอยู่แล้ว และครอบครัวรับเข้าบัญชี บางรายเลือกรับวิธีนี้มาตั้งแต่ต้นและไม่คิดจะเปลี่ยนวิธีการรับ บางรายมีการไปติดต่อธนาคารอยู่แล้วบ่อยครั้ง บางรายแจ้งว่า เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ บางรายเป็นพระสงฆ์ ไม่สะดวกมารับเงินสด บางรายบุตรมารับไปอยู่ต่างอำเภอ จึงขอเปลี่ยนแปลงการรับเงินเบี้ยในรูปแบบนี้แทน เพราะไม่สามารถมารับเงินสดเหมือนแต่ก่อนได้

4. เหตุผลที่เลือกรับเงินเบี้ยยังชีพในรูปแบบโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารบุคคลอื่นที่ได้รับมอบอำนาจ พบว่า เหตุผลที่มาอันดับต้น ๆ คือ สามี, ภรรยา, หลาน, บุตร, ญาติ มีบัญชีธนาคารและจัดการถอนเงินให้ ซึ่งสมาชิกในครอบครัวหรือคนรู้จักที่ไว้วางใจจะดำเนินการให้และเบิกมาให้ผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเดือน เหตุผลต่อมา ได้แก่ บุคคลในครอบครัว กล่าวคือ บุตร, น้อง, ครอบครัว ให้เปลี่ยนหรือให้โอนเข้าบัญชี เพื่อความสะดวกในการรับเข้าบัญชี เนื่องจากเหตุปัจจัยทางด้านสุขภาพ ความพิการ ความชราภาพ โดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจไม่ยอมให้ผู้ตอบแบบสอบถามลำบากไปรับเงินที่ศาลาประชาคม หรือที่ อบต. บางรายชี้แจงขี้ลืม บางรายยกเงินเบี้ยให้บุตรหลาน ไปเลย บางรายแจ้งว่าได้รับการแจ้งเตือนผ่านโทรศัพท์บุตร ทำให้เห็นความเคลื่อนไหว บางรายย้ายไปอยู่ในความดูแลของบุตรที่ต่างจังหวัด จึงรับเข้าบัญชีบุตร ตลอดจนพบว่าที่รับด้วยวิธีนี้เนื่องจากทางเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ

ตารางที่ 4-4 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเปลี่ยนแปลงวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่เคย	195.00	70.40
2. เคย	82.00	29.60
กรณีเคย จำนวนครั้งที่เปลี่ยน (n=82)		
1 ครั้ง	79.00	96.30
2 ครั้ง	3.00	3.70
มากกว่า 2 ครั้ง	0.00	0.00
รวม	82.00	100.00
รวม	277.00	100.00

จากตารางที่ 4-4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 70.40 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยเปลี่ยนวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 29.60 ทั้งนี้ ในจำนวนผู้ที่เคยเปลี่ยนวิธี พบว่าเคยเปลี่ยน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 96.30 และเคยเปลี่ยน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.70 ตามลำดับ

นอกจากนี้ ในประเด็นเกี่ยวกับแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพในอนาคตนั้น พบว่า ส่วนใหญ่จะไม่เปลี่ยนแปลงวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีเพียง 1 คนเท่านั้นที่ตอบว่าอาจจะถ้าในอนาคตมีการเปลี่ยนแปลง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมฉบัง จังหวัดตราด

ในตอนนี้ ผู้วิจัยได้ทำศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอ้างอิง กลุ่มครอบครัว และ กลุ่มผู้นำทางความคิด โดยนำเสนอค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลระดับความสัมพันธ์จากค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า มีความสัมพันธ์/มีส่วนในการตัดสินใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า มีความสัมพันธ์/มีส่วนในการตัดสินใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า มีความสัมพันธ์/มีส่วนในการตัดสินใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า มีความสัมพันธ์/มีส่วนในการตัดสินใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า มีความสัมพันธ์/มีส่วนในการตัดสินใจน้อยที่สุด

สำหรับรายละเอียดมีดังนี้

ตารางที่ 4-5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผล ปัจจัยด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอลำดวน จังหวัดตราด

ปัจจัยด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจ	\bar{X}	SD	ระดับความสัมพันธ์/ มีส่วนในการตัดสินใจ	อันดับ
1. กลุ่มอ้างอิง				
- เพื่อนสนิท	1.61	0.92	น้อย	4
- เพื่อนบ้าน คนในหมู่บ้านเดียวกัน	2.56	1.61	ปานกลาง	1
- คนรู้จัก	1.75	1.00	น้อย	3
- ผู้ที่มีความเชื่อเดียวกัน เพื่อนร่วมอาชีพ	1.29	0.68	น้อยที่สุด	5
- คนรอบข้าง	2.21	1.13	น้อย	2
รวม	1.88	0.53	น้อย	
2. ครอบครัว				
- คู่สมรส	2.34	1.47	น้อย	4
- บุตร	2.52	1.55	ปานกลาง	2
- หลาน	1.70	1.15	น้อย	5
- ลูกพี่พี่น้อง	2.40	1.43	น้อย	3
- ตัวเราเอง	4.41	0.86	มาก	1
รวม	2.68	0.46	ปานกลาง	
3. กลุ่มผู้นำทางความคิด				
- นายก อบต. / รองนายก อบต.	2.99	1.52	ปานกลาง	2
- สมาชิก อบต.	2.55	1.54	ปานกลาง	3
- กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	2.19	1.39	น้อย	4
- อสม. อพม.	1.40	0.84	น้อยที่สุด	5
- เจ้าหน้าที่ อบต.	3.08	1.33	ปานกลาง	1
รวม	2.44	0.71	น้อย	

จากตาราง 4-5 พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยด้านสังคม มีความสัมพันธ์/มีส่วนในการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ ในระดับน้อยถึงปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่ม พบว่า กลุ่มครอบครัวความสัมพันธ์/มีส่วนในการตัดสินใจมากกว่ากลุ่มอื่น รองลงมาคือกลุ่มผู้นำทางความคิด และกลุ่มอ้างอิง ตามลำดับ สำหรับรายละเอียดแต่ละกลุ่มมีดังนี้

กลุ่มอ้างอิง พบว่า เป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์/มีส่วนในการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.88, S.D. = 0.53$) โดย เพื่อนบ้าน คนในหมู่บ้านเดียวกัน มีส่วนในการตัดสินใจมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ คนรอบข้าง และ คนรู้จัก ตามลำดับ

กลุ่มครอบครัว พบว่า เป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์/มีส่วนในการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.68, S.D. = 0.46$) โดย ตัวเราเอง มีส่วนในการตัดสินใจมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ บุตร และ ญาติพี่น้อง ตามลำดับ

กลุ่มผู้นำทางความคิด พบว่า เป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์/มีส่วนในการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44, S.D. = 0.71$) โดย เจ้าหน้าที่ อบต. มีส่วนในการตัดสินใจมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ นายก อบต./รองนายก อบต. และ สมาชิก อบต. ตามลำดับ

นอกจากนั้น มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้สูงอายุให้ข้อเสนอแนะไปในแนวการตอบที่คล้ายคลึงกัน โดยส่วนใหญ่มีความต้องการให้ปรับหรือเพิ่มจำนวนเงินเบี้ยยังชีพมากขึ้นกว่าเดิม รวมทั้ง ต้องการให้เงินเบี้ยยังชีพออกเร็วกว่าเดิม บางรายต้องการให้มีตู้ ATM กดเงินสดในพื้นที่

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย

ในตอนนี้ เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ด้วยสถิติเชิงอ้างอิง (Inferential statistics) คือ การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สำหรับผลการศึกษามีดังนี้

สมมติฐานที่ 1 เพศ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4-6 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่างเพศกับวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

	รับเงินสดด้วยตนเอง	รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ	โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง	โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารบุคคลอื่น	รวม
ชาย	37 (32.74)	19 (16.82)	30 (26.55)	27 (23.89)	113 (100.00)
หญิง	69 (42.07)	37 (22.56)	36 (21.95)	22 (13.42)	164 (100.00)
รวม	106 (38.27)	56 (20.22)	66 (23.83)	49 (17.68)	277 (100.00)

$$\chi^2 = 7.361, df = 3, Sig = .061$$

จากตารางที่ 4-6 พบว่า ผู้สูงอายุเพศชายส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีรับเงินสดด้วยตนเอง (ร้อยละ 32.74) รองลงมาคือ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง (ร้อยละ 26.55) ส่วนผู้สูงอายุเพศหญิงส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีรับเงินสดด้วยตนเอง (ร้อยละ 42.07) รองลงมาคือ รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ (ร้อยละ 22.56) และเมื่อทดสอบสมมติฐานด้วยไคสแควร์พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (Sig. > .05) ดังนั้น ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 2 อายุ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4-7 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง อายุกับวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

	รับเงินสดด้วย ตนเอง	รับเงินสดโดย บุคคลที่ได้รับ มอบอำนาจ จากผู้มีสิทธิ	โอนเงินเข้า บัญชีเงินฝาก ธนาคารตนเอง	โอนเงินเข้า บัญชีเงินฝาก ธนาคาร บุคคลอื่น	รวม
อายุ 60-69 ปี	56 (44.80)	17 (13.60)	36 (28.80)	16 (12.80)	125 (100.00)
อายุ 70-79 ปี	32 (35.96)	17 (19.10)	26 (29.21)	14 (15.73)	89 (100.00)
อายุ 80 ปีขึ้นไป	18 (28.57)	22 (34.92)	4 (6.35)	19 (30.16)	63 (100.00)
รวม	106 (38.27)	56 (20.22)	66 (23.83)	49 (17.68)	277 (100.00)

$\chi^2 = 30.443$, $df = 6$, $Sig = .000^{**}$

หมายเหตุ ******มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4-7 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60-69 ปี ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีรับเงินสดด้วยตนเอง (ร้อยละ 44.80) รองลงมาคือ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง (ร้อยละ 28.80) ผู้สูงอายุที่มีอายุ 70-79 ปี ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีรับเงินสดด้วยตนเอง (ร้อยละ 35.96) รองลงมาคือ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง (ร้อยละ 29.21) ส่วนผู้สูงอายุที่มีอายุ 80 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีรับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ (ร้อยละ 34.92) รองลงมาคือ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารบุคคลอื่น (ร้อยละ 30.16) และเมื่อทดสอบสมมติฐานด้วยไคสแควร์ พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (Sig. < .01) ดังนั้น ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 3 สถานภาพ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด

ตารางที่ 4-8 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง สถานภาพกับวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

	รับเงินสดด้วยตนเอง	รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ	โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง	โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารบุคคลอื่น	รวม
สมรส	56 (40.88)	24 (17.52)	38 (27.74)	19 (13.86)	137 (100.00)
หม้าย	21 (32.30)	15 (23.10)	10 (15.40)	19 (29.20)	65 (100.00)
อื่น ๆ	29 (38.67)	17 (22.67)	18 (24.00)	11 (14.66)	75 (100.00)
รวม	106 (38.27)	56 (20.22)	66 (23.83)	49 (17.68)	277 (100.00)

$$\chi^2 = 11.066, df = 6, Sig = .086$$

จากตารางที่ 4-8 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพสมรสส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีรับเงินสดด้วยตนเอง (ร้อยละ 40.88) รองลงมาคือ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง (ร้อยละ 27.74) ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพหม้ายส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีรับเงินสดด้วยตนเอง (ร้อยละ 32.30) รองลงมาคือ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารบุคคลอื่น (ร้อยละ 29.20) ส่วนผู้สูงอายุที่มีสถานภาพอื่น ๆ ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินสดด้วยตนเอง (ร้อยละ 38.67) รองลงมาคือ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง (ร้อยละ 24.00) และเมื่อทดสอบสมมติฐานด้วยไคสแควร์ พบว่า สถานภาพไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (Sig. > .05) ดังนั้น ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 4 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดตราด

ตารางที่ 4-9 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง ระดับการศึกษา กับวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

	รับเงินสดด้วยตนเอง	รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ	โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง	โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารบุคคลอื่น	รวม
ประถมศึกษาตอนต้น	31 (44.29)	15 (21.43)	14 (20.00)	10 (14.28)	70 (100.00)
ประถมศึกษาตอนปลาย	68 (37.99)	35 (19.55)	43 (24.02)	33 (18.44)	179 (100.00)
อื่นๆ	7 (25.00)	6 (21.43)	9 (32.14)	6 (21.43)	28 (100.00)
รวม	106 (38.27)	56 (20.22)	66 (23.83)	49 (17.68)	277 (100.00)

$$\chi^2 = 4.064, df = 6, Sig = .670$$

จากตารางที่ 4-9 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีรับเงินสดด้วยตนเอง (ร้อยละ 44.29) รองลงมาคือ รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ (ร้อยละ 21.43) ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีรับเงินสดด้วยตนเอง (ร้อยละ 37.99) รองลงมาคือ โอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง (ร้อยละ 24.02) ส่วนผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาอื่น ๆ ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง (ร้อยละ 32.14) รองลงมาคือ รับเงินสดด้วยตนเอง (ร้อยละ 25.00) และเมื่อทดสอบสมมติฐานด้วยไคสแควร์ พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (Sig. > .05) ดังนั้น ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 5 อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดตราด

ตารางที่ 4-10 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง อาชีพกับวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

	รับเงินสดด้วยตนเอง	รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ	โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง	โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารบุคคลอื่น	รวม
ไม่มีอาชีพ/ว่างงาน	18 (27.27)	24 (36.36)	7 (10.61)	17 (25.76)	66 (100.00)
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	10 (32.26)	0 (0.00)	17 (54.84)	4 (12.90)	31 (100.00)
เกษตรกร	39 (40.21)	14 (14.43)	29 (29.90)	15 (15.46)	97 (100.00)
รับจ้าง/ลูกจ้าง	39 (47.56)	18 (21.95)	12 (14.63)	13 (15.86)	82 (100.00)
อื่น ๆ	0 (0.00)	0 (0.00)	1 (100.00)	0 (0.00)	1 (100.00)
รวม	106 (38.27)	56 (20.22)	66 (23.83)	49 (17.68)	277 (100.00)

$$\chi^2 = 49.047, df = 12, Sig = .000^{**}$$

หมายเหตุ **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4-10 พบว่า ผู้สูงอายุที่ไม่มีอาชีพ/ว่างงาน ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ (ร้อยละ 36.36) รองลงมาคือ รับเงินสดด้วยตนเอง (ร้อยละ 27.27) ผู้สูงอายุที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง (ร้อยละ 54.84) รองลงมาคือ รับเงินสดด้วยตนเอง (ร้อยละ 32.26) ผู้สูงอายุที่มีอาชีพเกษตรกร (ทำไร่/นา/สวน/เลี้ยงสัตว์/ประมง) ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินสดด้วย

ตนเอง (ร้อยละ 40.21) รองลงมาคือ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง (ร้อยละ 29.90) ผู้สูงอายุที่มีอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้าง ส่วนใหญ่เลือกวิธีรับเงินสดด้วยตนเอง (ร้อยละ 47.56) รองลงมาคือ รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ (ร้อยละ 21.95) ส่วนผู้สูงอายุที่มีอาชีพอื่น ๆ คือพระภิกษุสงฆ์เลือกวิธี โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารเงินฝากตนเอง (ร้อยละ 100.00) และเมื่อทดสอบสมมติฐานด้วยไคสแควร์ พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (Sig. < .01) ดังนั้น ขอมรับสมมติฐานการวิจัย สมมติฐานที่ 6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมฉบัง จังหวัดตราด

ตารางที่ 4-11 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

	รับเงินสด ด้วย ตนเอง	รับเงินสด โดยบุคคล ที่ได้รับ มอบอำนาจ จากผู้มี สิทธิ	โอนเงินเข้า บัญชีเงิน ฝาก ธนาคาร ตนเอง	โอนเงินเข้า บัญชีเงิน ฝาก ธนาคาร บุคคลอื่น	รวม
ต่ำกว่า 10,000 บาท	102 (41.98)	55 (22.63)	45 (18.52)	41 (16.87)	243 (100.00)
10,001 – 20,000 บาท	4 (11.76)	1 (2.94)	21 (61.76)	8 (23.54)	34 (100.00)
รวม	106 (38.27)	56 (20.22)	66 (23.83)	49 (17.68)	277 (100.00)

$$\chi^2 = 36.994, df = 3, Sig = .000^{**}$$

หมายเหตุ **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4-11 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีรับเงินสดด้วยตนเอง (ร้อยละ 41.98) รองลงมาคือ รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ (ร้อยละ 22.63) ส่วนผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธี โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง (ร้อยละ 61.76) รองลงมาคือ

โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารบุคคลอื่น (ร้อยละ 23.54) และเมื่อทดสอบสมมติฐานด้วยไคสแควร์ พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (Sig. < .01) ดังนั้น ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 7 โรคประจำตัว มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

ตารางที่ 4-12 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง โรคประจำตัวกับวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

	รับเงินสด ด้วย ตนเอง	รับเงินสด โดยบุคคล ที่ได้รับ มอบอำนาจ จากผู้มี สิทธิ	โอนเงินเข้า บัญชีเงิน ฝาก ธนาคาร ตนเอง	โอนเงินเข้า บัญชีเงิน ฝาก ธนาคาร บุคคลอื่น	รวม
ไม่มีโรคประจำตัว	61 (47.66)	18 (14.06)	35 (27.34)	14 (10.94)	128 (100.00)
มีโรคประจำตัว	45 (30.20)	38 (25.50)	31 (20.81)	35 (23.49)	149 (100.00)
รวม	106 (38.27)	56 (20.22)	66 (23.83)	49 (17.68)	277 (100.00)

$\chi^2 = 17.308$, $df = 3$, $Sig = .001^{**}$

หมายเหตุ ******มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4-12 พบว่า ผู้สูงอายุที่ไม่มีโรคประจำตัว ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินสดด้วยตนเอง (ร้อยละ 47.66) รองลงมาคือ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง (ร้อยละ 27.34) ส่วนผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัว ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินสดด้วยตนเอง (ร้อยละ 30.20) รองลงมาคือ รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ (ร้อยละ 25.50) และเมื่อทดสอบสมมติฐานด้วยไคสแควร์ พบว่า โรคประจำตัวมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (Sig. < .01) ดังนั้น ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 8 กลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมฉบัง จังหวัดตราด

ตารางที่ 4-13 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง กลุ่มอ้างอิงกับวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

การเลือกวิธีการรับเงิน	รับเงินสดด้วยตนเอง	รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ	โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง	โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารบุคคลอื่น	รวม
มีความสัมพันธ์/มีส่วนในการตัดสินใจ					
น้อย	87 (82.08)	49 (87.50)	57 (83.36)	49 (100.00)	242 (87.36)
ปานกลาง – มากที่สุด	19 (17.92)	7 (12.50)	9 (13.64)	0 (0.00)	35 (12.64)
รวม	106 (100.00)	56 (100.00)	66 (100.00)	49 (100.00)	277 (100.00)

$$\chi^2 = 9.834, df = 3, Sig = .020*$$

หมายเหตุ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-13 พบว่า ระดับความสัมพันธ์จากค่าเฉลี่ยของกลุ่มอ้างอิงที่มีความสัมพันธ์/มีส่วนในการตัดสินใจน้อย ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีรับเงินสดด้วยตนเอง จำนวน 87 คน (ร้อยละ 82.08) รองลงมาคือ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง จำนวน 57 คน (ร้อยละ 83.36) ส่วนระดับความสัมพันธ์จากค่าเฉลี่ยของกลุ่มอ้างอิงที่มีความสัมพันธ์/มีส่วนในการตัดสินใจปานกลาง - มากที่สุด ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีรับเงินสดด้วยตนเอง จำนวน 19 คน (ร้อยละ 17.92) รองลงมาคือ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง จำนวน 9 คน (ร้อยละ 13.64) และเมื่อทดสอบสมมติฐานด้วยไคสแควร์ พบว่า กลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. < .05) ดังนั้น ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 9 กลุ่มครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดตราด

ตารางที่ 4-14 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง กลุ่มครอบครัวกับวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

การเลือกวิธีการรับเงิน มีความสัมพันธ์/ มีส่วนในการตัดสินใจ	รับเงินสด	รับเงินสด	โอนเงินเข้า	โอนเงินเข้า	รวม
	ด้วย ตนเอง	โดยบุคคล ที่ได้รับ มอบอำนาจ จากผู้มี สิทธิ	บัญชีเงิน ฝาก ธนาคาร ตนเอง	บัญชีเงิน ฝาก ธนาคาร บุคคลอื่น	
น้อย	39 (36.79)	12 (21.43)	23 (34.85)	20 (40.82)	94 (33.94)
ปานกลาง – มากที่สุด	67 (63.21)	44 (78.57)	43 (65.15)	29 (59.18)	183 (66.06)
รวม	106 (100.00)	56 (100.00)	66 (100.00)	49 (100.00)	277 (100.00)

$$\chi^2 = 5.352, df = 3, Sig = .148$$

จากตารางที่ 4-14 พบว่า ระดับความสัมพันธ์จากค่าเฉลี่ยของกลุ่มครอบครัวที่มีความสัมพันธ์/มีส่วนในการตัดสินใจน้อย ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีรับเงินสดด้วยตนเอง จำนวน 39 คน (ร้อยละ 36.79) รองลงมาคือ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง จำนวน 23 คน (ร้อยละ 34.85) ส่วนระดับความสัมพันธ์จากค่าเฉลี่ยของกลุ่มครอบครัวที่มีความสัมพันธ์/มีส่วนในการตัดสินใจปานกลาง - มากที่สุด ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีรับเงินสดด้วยตนเอง จำนวน 67 คน (ร้อยละ 63.21) รองลงมาคือ รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ จำนวน 44 คน (ร้อยละ 78.57) และเมื่อทดสอบสมมติฐานด้วยไคสแควร์ พบว่า กลุ่มครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (Sig. > .05) ดังนั้น ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 10 กลุ่มผู้นำทางความคิด มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดตราด

ตารางที่ 4-15 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ระหว่าง กลุ่มผู้นำทางความคิดกับวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

การเลือกวิธีการรับเงิน มีความสัมพันธ์/ มีส่วนในการตัดสินใจ	รับเงินสด ด้วย ตนเอง	รับเงินสด โดยบุคคล ที่ได้รับ มอบอำนาจ จากผู้มี สิทธิ	โอนเงินเข้า บัญชีเงิน ฝาก ธนาคาร ตนเอง	โอนเงินเข้า บัญชีเงิน ฝาก ธนาคาร บุคคลอื่น	รวม
น้อย	35 (33.02)	15 (26.79)	52 (78.79)	42 (85.71)	144 (51.99)
ปานกลาง – มากที่สุด	71 (66.98)	41 (73.21)	14 (21.21)	7 (14.29)	133 (48.01)
รวม	106 (100.00)	56 (100.00)	66 (100.00)	49 (100.00)	277 (100.00)

$\chi^2 = 70.852$, $df = 3$, $Sig = .000^{**}$

หมายเหตุ ******มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4-15 พบว่า ระดับความสัมพันธ์จากค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้นำทางความคิดที่มีความสัมพันธ์/มีส่วนในการตัดสินใจน้อย ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธี โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง จำนวน 52 คน (ร้อยละ 78.79) รองลงมาคือ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารบุคคลอื่น จำนวน 42 คน (ร้อยละ 85.71) ส่วนระดับความสัมพันธ์จากค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้นำทางความคิดที่มีความสัมพันธ์/มีส่วนในการตัดสินใจปานกลาง - มากที่สุด ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีรับเงินสดด้วยตนเอง จำนวน 71 คน (ร้อยละ 66.98) รองลงมาคือ รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ จำนวน 41 คน (ร้อยละ 73.21) และเมื่อทดสอบสมมติฐานด้วยไคสแควร์ พบว่า กลุ่มผู้นำทางความคิดมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (Sig. < .01) ดังนั้น ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4-16 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ สมมติฐาน
ปัจจัยปัจจัยเอกบุคคล	
1.เพศมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
2.อายุมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด	เป็นไปตามสมมติฐาน
3.สถานภาพผู้ตอบมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
4.ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุของในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
5.อาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด	เป็นไปตามสมมติฐาน
6.รายได้เฉลี่ย/เดือนมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด	เป็นไปตามสมมติฐาน
7.โรคประจำตัวมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด	เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4-16 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ สมมติฐาน
ปัจจัยด้านสังคม	ผลการทดสอบ สมมติฐาน
8.กลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด	เป็นไปตามสมมติฐาน
9.กลุ่มครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน
10.กลุ่มผู้นำทางความคิดมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด	เป็นไปตามสมมติฐาน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและเหตุผลที่เลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด เมื่อจำแนกตามปัจจัยปัจเจกบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และโรคประจำตัว จำแนกตามปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ กลุ่มอ้างอิง กลุ่มครอบครัว และกลุ่มผู้นำทางความคิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด จำนวน 277 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย สำหรับการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติไคสแควร์ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ในกรณีที่จำนวนเซลล์ที่มีค่าความถี่คาดหวัง (Expected count) น้อยกว่า 5 เป็นจำนวนเกินกว่าร้อยละ 20 ของเซลล์ทั้งหมดจะใช้ Monte Carlo Significance แทน Asymptotic Significance ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ด้านปัจเจกบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 59.20 อยู่ในช่วงอายุ 60-69 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 45.10 สถานภาพผู้ตอบคือสมรสอยู่ด้วยกัน จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 46.60 การศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 64.60 อาชีพเกษตรกร (ทำไร่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ประมง) จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 35

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 87.70 โดยที่มาของรายได้คือด้วยตนเอง จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 76.20 ส่วนใหญ่มีโรคประจำตัว จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 โรคประจำตัวที่เป็นมากที่สุดคือ โรคความดันโลหิตสูง จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 29.60

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ และแบบสอบถาม
ปลายเปิดเกี่ยวกับเหตุที่ทำให้ตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ และแนวโน้มในการเปลี่ยน
วิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด
ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในรูปแบบ รับเงินสดด้วยตนเอง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30

เหตุผลที่เลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพแบบรับเงินสดด้วยตนเอง ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า สะดวกดีและต้องการ ได้เงินสดเอามาไว้ติดตัวเพื่อใช้จ่าย ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่เลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพแบบรับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจ เพราะไม่สะดวกไปรับด้วยตนเอง เนื่องจากมีปัญหาทางด้านสุขภาพ ทรานภาพ พิกการ คิดเตียง คิดบ้าน ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่เลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพแบบโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า มีความต้องการเก็บเงินสะสมไว้ในบัญชีธนาคารเพื่อใช้ในกรณีจำเป็นหรือฉุกเฉิน และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่เลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพแบบโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารบุคคลอื่น ให้เหตุผลว่า สมาชิกในครอบครัวมีบัญชีธนาคารอยู่แล้ว จึงเลือกวิธีนี้ โดยเจ้าของบัญชีจะเป็นผู้ดำเนินการถอนหรือเบิกเงินมาให้

และจากผลการศึกษา ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 70.40 และผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 276 คน ไม่มีแนวโน้มจะเปลี่ยนวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 99.60

ตอนที่ 3 สรุปการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด

ปัจจัยด้านสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านครอบครัว ระดับน้อยใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านกลุ่มอ้างอิง และกลุ่มผู้นำทางความคิด โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

1) ปัจจัยสังคมด้านกลุ่มอ้างอิงในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น อันดับแรกของด้านนี้ คือ เพื่อนบ้าน/คนในหมู่บ้านเดียวกัน รองลงมาอยู่ในระดับน้อยจำนวน 3 ประเด็น คือ คนรอบข้าง เป็นอันดับที่ 2 คนรู้จัก กับ เพื่อนสนิท เป็นอันดับที่ 3 และ 4 ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ผู้ที่มีความเชื่อเดียวกัน/เพื่อนร่วมอาชีพ

2) ปัจจัยสังคมด้านครอบครัวในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น อันดับแรกคือตัวเราเอง รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น คือ บุตร เป็นอันดับที่ 2 นอกจากนี้อยู่ในระดับน้อยโดยหลานเป็นอันดับสุดท้าย

3) ปัจจัยสังคมด้านกลุ่มผู้นำทางความคิดในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ประเด็น อันดับแรกคือ เจ้าหน้าที่ อบต. รองลงมาคือ นายก อบต./รองนายกอบต. และสมาชิก อบต. เป็นอันดับที่ 2 และ 3 ตามลำดับ ส่วนลำดับสุดท้ายอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ อสม./อพม.

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยปัจเจกบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และโรคประจำตัว มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุกับปัจจัยปัจเจกบุคคล สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. เพศ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. อายุ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. สถานภาพผู้ตอบ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. อาชีพ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7. โรคประจำตัว มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคม มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

การวิเคราะห์ปัจจัยสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด พบว่า ปัจจัยทั้ง 3 กลุ่ม ที่นำมาศึกษาในการวิจัยนี้ มี 2 กลุ่มที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ คือ กลุ่มอ้างอิง และกลุ่มผู้นำทางความคิด โดยพบว่า

1. กลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. กลุ่มครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. กลุ่มผู้นำทางความคิด มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ผู้วิจัยสามารถนำผลการศึกษามาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดอำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ 1.1 เพศ โดยพบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดอำเภอแหลมงอบ จังหวัด

ตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณพิลาศ แวสูงเนิน (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสปาผู้สูงอายุในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ จังหวัดนครราชสีมา การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสปาผู้สูงอายุในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ถึง 80 ปี ที่มาใช้บริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพในแผนกผู้ป่วยนอก และมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 100 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควส พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกใช้บริการ สปาในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐชานันท์ มีคอินทร์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ นอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ผู้สูงอายุที่มีลักษณะประชากรศาสตร์ (ผู้สูงอายุเพศชายและเพศหญิง) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนอร์สซิ่งโฮมในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ 1.2 อายุ พบว่าอายุมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณันท์ ภูมิ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางวัฒนธรรม สังคม จิตวิทยา และพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อหมู่บ้านผู้สูงอายุหลังวัยเกษียณของประชากรในกรุงเทพมหานคร การวิจัยเชิงปริมาณนี้มุ่งเน้นการศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคล วัฒนธรรม สังคม และ จิตวิทยาที่มี อิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อโครงการหมู่บ้านผู้สูงอายุหลังวัยเกษียณของประชาชนในเขต กรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มบุคคลก่อนวัยเกษียณ จำนวน 400 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ รวมถึงทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อด้วยสถิติทดสอบ t-test และ f-test และทดสอบสมมติฐานที่สัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางวัฒนธรรม สังคม และจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อหมู่บ้านผู้สูงอายุ ด้วยสถิติวิธีไคสแควส พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม

การตัดสินใจซื้อหมู่บ้านผู้สูงอายุหลังวัยเกษียณของประชากรในกรุงเทพมหานคร และยังคงคล้องกับงานวิจัยของณัฐชานันท์ มีคอินทร์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ เนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เฉพาะด้านราคา ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังคงคล้องกับงานวิจัยของไพโรจน์ ทิพมาตร์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนบุคคลและส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชราของผู้สูงอายุ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย (1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชราของผู้สูงอายุ (2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชราของผู้สูงอายุ โดยการสำรวจและเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑลและจังหวัดใกล้เคียง จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ค่าสถิติเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชรา จำแนกตามอายุพบว่าค่า Sig. = 0.028 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ ทำให้ความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชราแตกต่างกัน แสดงว่ามีช่วงอายุอย่างน้อย 1 ช่วง ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชรา โดยช่วงอายุระหว่าง 71-75 ปี อาจมีแนวโน้มมีการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชราแตกต่างกับช่วงอายุระหว่าง 76-80 ปี ทั้งนี้ยังคงคล้องกับงานวิจัยของเกษมพล สาลีวัน (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะชีวิตที่มีต่อ นโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลท่าบอง อำเภอมะนัง จังหวัดระยอง การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ 1. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้สูงอายุที่มีต่อ นโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเทศบาลตำบลท่าบอง จังหวัดระยอง 2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุ ที่มีต่อ นโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเทศบาลตำบลท่าบอง จังหวัดระยอง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาทัศนคติของผู้สูงอายุที่มีต่อ นโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลท่าบอง อำเภอมะนัง จังหวัดระยอง โดยมีเนื้อหาครอบคลุมด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านประชาสัมพันธ์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลท่าบอง จังหวัดระยอง จำนวน 300 คน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของ

ผู้สูงอายุที่มีก่อนนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง คือ อายุ

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ 1.3 สถานภาพผู้ตอบ พบว่าสถานภาพผู้ตอบไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยจากการทบทวนงานวิจัยของณัฐชานันท์ มีคอินทร์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ผู้สูงอายุที่มีลักษณะประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮม ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณพ เรืองกัลปวงศ์ และสรารวรรณ เรืองกัลปวงศ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยา และการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยา และการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร และ 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นประชาชนผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปในเขตกรุงเทพมหานครที่รู้จักและตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพจำนวน 9 คน กลุ่มที่ 2 คือ ประชาชนผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปในเขตกรุงเทพมหานครที่รู้จักและตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตามวิธีการของครอนบาค .962 และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่าการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุใน

กรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้านสถานภาพไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ 1.4 ระดับการศึกษา พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนักวิชาการที่มีคุณวุฒิ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ เนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอรอนพ เรืองกัลปวงศ์ และสรารวรรณ เรืองกัลปวงศ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยา และการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยา และการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร และ 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นประชาชนผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปในเขตกรุงเทพมหานครที่รู้จักและตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพจำนวน 9 คน กลุ่มที่ 2 คือ ประชาชนผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปในเขตกรุงเทพมหานครที่รู้จักและตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตามวิธีการของครอนบาค .962 และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่าการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้านการศึกษาไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ 1.5 อาชีพ พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉันทน์ ภูมิ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางวัฒนธรรม สังคม จิตวิทยา และพฤติกรรมในการตัดสินใจซื้อหมู่บ้านผู้สูงอายุหลังวัยเกษียณของประชากรในกรุงเทพมหานคร การวิจัยเชิงปริมาณนี้มุ่งเน้นการศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคล วัฒนธรรม สังคม และจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อโครงการหมู่บ้านผู้สูงอายุหลังวัยเกษียณของประชาชนในเขต กรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มบุคคลก่อนวัยเกษียณ จำนวน 400 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ รวมถึงทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อด้วยสถิติทดสอบ t-test และ f-test และทดสอบสมมติฐานที่สัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางวัฒนธรรม สังคม และจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อหมู่บ้านผู้สูงอายุ ด้วยสถิติวิธีไคสแควร์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อหมู่บ้านผู้สูงอายุหลังวัยเกษียณของประชากรในกรุงเทพมหานคร และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณพิลาศ แวสูงเนิน (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสปาผู้สูงอายุในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ จังหวัดนครราชสีมา การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสปาผู้สูงอายุในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ถึง 80 ปี ที่มาใช้บริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพในแผนกผู้ป่วยนอก และมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 100 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกใช้บริการ สปาในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของฉันทน์ ภูมิ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนอร์สซึ่งโฮมของผู้สูงอายุ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนอร์สซึ่งโฮมของผู้สูงอายุ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนอร์สซึ่งโฮมของผู้สูงอายุ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เฉพาะด้านพนักงาน ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวม

แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านราคา ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตลอดจนสอดคล้องกับงานวิจัยของชยุต รัชตะวรรณ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานพยาบาลดูแลผู้สูงอายุเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานพยาบาลดูแลผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครโดยสถานพยาบาลดูแลผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดกลุ่มเดียวกัน ดังนั้น จึงเกิดการเปรียบเทียบซึ่งในหลาย ๆ ปัจจัย โดยมีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามา ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการที่วางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดหรือครอบครัวของผู้สูงอายุที่เป็นผู้ตัดสินใจหรือตัวผู้สูงอายุเอง ในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานพยาบาลดูแลผู้สูงอายุ งานวิจัยนี้จึงทำขึ้นมาเพื่อศึกษาอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานพยาบาลดูแลผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้สูงอายุจะใช้ เครื่องมือในการวัดลักษณะแบบสอบถาม และใช้รูปแบบการสัมภาษณ์กับผู้ประกอบการ ครอบครัวผู้สูงอายุและผู้สูงอายุบางท่าน พบว่า การตัดสินใจใช้บริการสถานพยาบาลดูแลผู้สูงอายุที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการตัดสินใจใช้บริการสถานพยาบาลดูแลผู้สูงอายุเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรพงษ์ เกตุคล้าย (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ในรูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยวิธีการสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 180 คน สุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic random sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม 2555 โดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้างที่ผ่านการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญสามท่าน และผ่านทดสอบความเที่ยง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คืออาชีพ

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ 1.6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่ารายได้รายเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉันทน์ นิม (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางวัฒนธรรม สังคมจิตวิทยา และพฤติกรรมในการตัดสินใจซื้อหมู่บ้านผู้สูงอายุหลังวัยเกษียณของประชากรใน

กรุงเทพมหานคร การวิจัยเชิงปริมาณนี้มุ่งเน้นการศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคล วัฒนธรรม สังคม และจิตวิทยา ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อโครงการหมู่บ้านผู้สูงอายุหลังวัยเกษียณของประชาชนในเขต กรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มบุคคลก่อนวัยเกษียณ จำนวน 400 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ รวมถึงทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อด้วยสถิติทดสอบ t-test และ f-test และทดสอบสมมติฐานที่สัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางวัฒนธรรม สังคม และจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อหมู่บ้านผู้สูงอายุ ด้วยสถิติวิธีไคสแควร์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อหมู่บ้านผู้สูงอายุหลังวัยเกษียณของประชากรในกรุงเทพมหานคร และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณพิลาส แวสูงเนิน (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสปาผู้สูงอายุในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ จังหวัดนครราชสีมา การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสปาผู้สูงอายุในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ถึง 80 ปี ที่มาใช้บริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพในแผนกผู้ป่วยนอก และมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 100 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกใช้บริการ สปาในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชยุต รัชตะวรรณ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานบริการสถานบริบาลดูแลผู้สูงอายุเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานบริบาลดูแลผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยสถานบริบาลดูแลผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดกลุ่มเดียวกัน ดังนั้น จึงเกิดการเปรียบเทียบซึ่งในหลาย ๆ ปัจจัย โดยมีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามา ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการที่วางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดหรือครอบครัวของผู้สูงอายุที่เป็นผู้ตัดสินใจหรือตัวผู้สูงอายุเอง ในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานบริบาลดูแลผู้สูงอายุ งานวิจัยนี้จึงทำขึ้นมาเพื่อศึกษาอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานบริบาลดูแลผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้สูงอายุจะใช้ เครื่องมือในการวัดลักษณะแบบสอบถาม และใช้รูปแบบการสัมภาษณ์กับผู้ประกอบการ ครอบครัวผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุบางท่าน พบว่า การตัดสินใจใช้บริการสถานบริบาลดูแลผู้สูงอายุที่มีรายได้แตกต่างกัน มีการตัดสินใจใช้บริการสถานบริบาลดูแลผู้สูงอายุเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ 1.7 โรคประจำตัว พบว่าโรคประจำตัวมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับภทรพงษ์ เกตุคล้าย (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ อำเภอพรหมานนิคม จังหวัดสกลนคร ในรูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยวิธีการสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ อำเภอพรหมานนิคม จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 180 คน สุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic random sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม 2555 โดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้างที่ผ่านการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญสามท่าน และผ่านทดสอบความเที่ยง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ โรคประจำตัว (mean dif = 3.31, 95% CI = 0.71 to 5.91, p-value = 0.013)

2. ปัจจัยด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดอำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด โดยภาพรวมแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ 2.1 กลุ่มอ้างอิง พบว่ากลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญอย่างยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรรรพ เรืองกัลปวงศ์ และสรารวรรณ์ เรืองกัลปวงศ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยา และการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยา และการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร และ 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นประชาชนผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ในเขตกรุงเทพมหานครที่รู้จักและตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพจำนวน 9 คน กลุ่มที่ 2 คือ ประชาชนผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไปในเขตกรุงเทพมหานครที่

รู้จักและตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตามวิธีการของครอนบาค .962 และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยด้านสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากในทุกด้าน อันดับแรกคือกลุ่มอ้างอิง

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ 2.2 กลุ่มครอบครัว พบว่ากลุ่มครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบียร์ยังชีพผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญอย่างยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอรณพ เรืองกัลปวงศ์ และสรวรรณ เรืองกัลปวงศ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยา และการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยา และการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร และ 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นประชาชนผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปในเขตกรุงเทพมหานครที่รู้จักและตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพจำนวน 9 คน กลุ่มที่ 2 คือ ประชาชนผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไปในเขตกรุงเทพมหานครที่รู้จักและตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตามวิธีการของครอนบาค .962 และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยด้านสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากในทุกด้าน อันดับแรกคือกลุ่มอ้างอิง รองลงมาคือด้านครอบครัว

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ 2.3 กลุ่มผู้นำทางความคิด พบว่ากลุ่มผู้นำทางความคิดมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบียร์ยังชีพผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญอย่างยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธมนวรรณ ชุ่มเย็น (2557) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานจ่ายเบียร์ยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโป่ง อำเภองาว จังหวัดลำปาง การค้นคว้าด้วยตัวเองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยตลอดจนปัญหาข้อจำกัด และแนวทางการดำเนินงานจ่ายเบียร์ยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโป่ง อำเภองาว

จังหวัดลำปาง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนทั้งสิ้น 29 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร/นักการเมือง จำนวน 5 คน เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานเบียดบัง จำนวน 9 คน และผู้สูงอายุตำบลบ้านโป่ง จำนวน 20 คน เก็บรวบรวมด้วยการสัมภาษณ์ ซึ่งผ่านผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการบรรยายเชิงพรรณนา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการจ่ายเบียดบังของผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโป่ง อำเภอเกาะ จังหวัดพะเยา ได้แก่ ด้านตัวผู้รับการสงเคราะห์เบียดบัง ด้านผู้บริหาร/นักการเมืองท้องถิ่น ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และด้านงบประมาณในการจ่ายเบียดบัง

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นทั้ง 3 กลุ่มในปัจจัยด้านสังคมทั้ง 15 ประเด็น พบว่า ปัจจัยด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบียดบังผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญอย่างยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประกอบด้วย 1) เพื่อนบ้าน/คนในหมู่บ้านเดียวกัน 2) คู่สมรส 3) บุตร 4) ตัวเราเอง 5) นายกอบต./รองนายก อบต. และ 6) สมาชิก อบต.

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ในพื้นที่ตำบลบางปิด อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราดเลือกวิธีการรับเบียดบังผู้สูงอายุในรูปแบบของการรับเงินสดด้วยตนเอง แม้จะอยู่ในช่วงสถานการณ์ของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ประกอบกับเมื่อเทียบสัดส่วนของการเลือกรับเป็นเงินสดกับรับเข้าบัญชีอยู่ในสัดส่วนร้อยละ 58.5 กับร้อยละ 41.5 เมื่อพิจารณาจากเหตุผลแล้วจะพบว่า การรับเป็นเงินสดสะดวกและง่ายต่อผู้มีสิทธิ อีกทั้งการได้รับตัวเงินมาติดตัวรู้สึกอุ่นใจและสามารถใช้จ่ายได้ทันที โดยมองว่าการรับเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารนั้นเป็นเรื่องยุ่งยากและสร้างภาระด้านค่าใช้จ่าย ตลอดจนแนวทางนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นที่แนะนำและเปิดโอกาสให้รับเงินสด ตลอดจนยังให้เจ้าหน้าที่ออกไปให้บริการผู้สูงอายุในการมอบเบียดบังสำหรับผู้สูงอายุที่มีความประสงค์ขอรับเป็นเงินสดตามศาลาอเนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน และตามสถานที่ที่สะดวกในการรับของผู้สูงอายุ ด้วยเหตุที่ปรากฏทำให้ผู้วิจัยศึกษาการมอบเบียดบังในพื้นที่อื่น ๆ กลับพบว่ามีส่วนน้อยที่ยังคงมอบเบียดบังในรูปแบบของการมอบเบียดบังเป็นเงินสด ดังนั้นเจ้าหน้าที่ ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญและถอดบทเรียนในเรื่องดังกล่าวให้เกิดเป็นมาตรฐานองค์กรร่วม ควรมีมาตรการในการรองรับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับความรู้ด้านการรับเบียดบัง และการสร้างการรับรู้ตลอดจนการลดภาระของผู้มีสิทธิ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความรู้และแนวกรอบการรับเบียดบังในรูปแบบสังคมไร้เงินสดและมุ่งสู่การเพิ่มขีดสมรรถนะให้ประชาชนเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีให้

สอดคล้องกับทิศทางการขับเคลื่อนประเทศไทยแลนด์ 4.0 และการก้าวสู่สังคมดิจิทัล โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับบริบทของกลุ่มผู้สูงอายุที่กำลังก้าวสู่สังคมสูงวัยอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อนำไปสู่ผลการปฏิบัติระยะยาวอย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ประกอบด้วย อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โรคประจำตัว ส่วนปัจจัยด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ประกอบด้วย เพื่อนบ้าน/คนในหมู่บ้านเดียวกัน กลุ่มสมรส บุตร ตัวผู้สูงอายุเอง นายก อบต./รองนายก อบต. และสมาชิก อบต. ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดควรดำเนินการเจาะลึกถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ดังกล่าวเพื่อนำไปเป็นฐานข้อมูลประกอบการวางแผนรูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่และปรับให้เข้ากับสถานการณ์ในยุคปัจจุบัน

และจากการวิจัยพบว่าเหตุผลข้อเสนอแนะ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องการให้มีการปรับเบี้ยยังชีพให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นกว่าที่ได้รับสิทธิในปัจจุบัน ตลอดจนมีหลายรายที่ต้องการให้มีตู้ ATM เพื่อกดเงินสดในพื้นที่ ดังนั้นเห็นควรมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน ผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องขององค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด ควรหาแนวทางประสานหน่วยงานสถาบันทางการเงิน เช่น ธนาคาร เพื่อขอรับการสนับสนุนตู้ ATM มาจัดตั้งในสถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับกลุ่มเป้าหมาย อีกทั้งยังเป็นมาตรการเพื่อประชาสัมพันธ์รองรับแนวทางในการรับเบี้ยยังชีพผ่านบัญชีธนาคารได้อีกด้วย เพื่อก้าวสู่สังคมไร้เงินสด และมีมาตรฐานในการมอบเบี้ยยังชีพไปในทางเดียวกัน

2. องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดควรสร้างการรับรู้และกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการปฏิบัติงานตามโครงการสร้างหลักประกันรายได้แก่ผู้สูงอายุ

3. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรถอดบทเรียนและแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการในรูปแบบเดียวกันโดยการเปลี่ยนแปลงวิธีการรับเบี้ยให้เป็นแนวทางเดียวครอบคลุมการทำงานทั่วประเทศที่เหมือนกันและไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด

4. ภาครัฐ ตลอดจนผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจควรมีนโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในระยะยาวเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานและการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเป็นธรรม โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในลักษณะแบบขั้นบันไดที่มี

จำนวนเงินแตกต่างกันตามช่วงอายุ ให้เป็นแบบเท่าเทียมกันในทุกช่วงอายุ เช่น ผู้สูงอายุทุกรายที่มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจะได้รับเงินจำนวน 1,000 บาท เพื่อให้ตรงตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 มาตรา 11 (11) การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ไม่ใช่มีมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบเพียงการปรับหรือจ่ายเงินช่วยเหลือพิเศษเพื่อการยังชีพแก่ผู้สูงอายุกรณีพิเศษหรือช่วงเวลาสั้น ๆ กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2565 มีการเสนอขออนุมัติงบกลางจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2565 เห็นชอบปรับเพิ่มเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายน - กันยายน 2565 และยังให้อัตราที่แตกต่างกัน คือ

- กลุ่มผู้สูงอายุ 60 – 69 ปี ให้ได้รับเงินช่วยเหลือพิเศษ จำนวน 100 บาทต่อคนต่อเดือน
- กลุ่มผู้สูงอายุ 70 – 79 ปี ให้ได้รับเงินช่วยเหลือพิเศษ จำนวน 150 บาทต่อคนต่อเดือน
- กลุ่มผู้สูงอายุ 80 – 89 ปี ให้ได้รับเงินช่วยเหลือพิเศษ จำนวน 200 บาทต่อคนต่อเดือน
- กลุ่มผู้สูงอายุ 90 ปีขึ้นไป ให้ได้รับเงินช่วยเหลือพิเศษ จำนวน 250 บาทต่อคนต่อเดือน

ดังนั้น ยังเกิดความเหลื่อมล้ำและขาดความเป็นธรรมในจำนวนเงิน นโยบายสาธารณะด้านสวัสดิการสังคมเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุควรได้รับการปรับปรุงและนำมาพิจารณาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและสิทธิที่พึงมีพึงได้อย่างเท่าเทียมตามกฎหมายต่อไป โดยการเพิ่มเงินดังกล่าวนี้ เป็นเพียงเงินช่วยเหลือพิเศษผู้สูงอายุ ไม่ใช่เป็นการเพิ่มปรับเบี้ยยังชีพที่เท่าเทียมและพัฒนาคูณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่ควรเป็น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยปัจเจกบุคคลด้านเพศ สถานภาพผู้ตอบ ระดับการศึกษา ด้วยเหตุนี้ จึงสามารถสร้างความเข้าใจในเรื่องวิธีการรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุได้แม้จะมีระดับการศึกษา สถานภาพ และเพศที่แตกต่างกัน

2. จากการศึกษา เมื่อพิจารณาปัจจัยปัจเจกบุคคลด้านรายได้เชิงลึก จะพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่ต่ำกว่า 10,000 บาท และที่มาของรายได้ในรูปแบบเงินเบี้ยยังชีพอย่างเดียวจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องดูแลและช่วยเหลือกลุ่มผู้มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพเป็นพิเศษ รวมทั้งนำข้อมูลไปใช้ปฏิบัติการด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อขจัดความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ และควรมีมาตรการในการช่วยเหลือแบบเจาะลึกกลุ่มเปราะบางในมิติด้าน ต่าง ๆ ร่วมด้วย เช่น มิติด้านรายได้ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้าน

สุขภาพ หรือมิติด้านความเป็นอยู่ เพราะอาจเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ

3. จากการศึกษา พบว่า เหตุผลที่เลือกวิธีการรับเงินสดเป็นส่วนใหญ่เพราะธนาคารอยู่ไกล ไม่มีตู้ ATM ในพื้นที่ ตลอดจนการรับเข้าบัญชีธนาคารเป็นการสร้างภาระค่าใช้จ่าย ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรสร้างความเชื่อมั่นในการรับเงินเข้าบัญชีธนาคาร โดยประสานธนาคารให้จัดรถเคลื่อนที่บริการทำธุรกรรมด้านการเงินมาในวันจ่ายเบี้ยหรือหลังจากวันจ่ายเบี้ยแล้วอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และขอความอนุเคราะห์ในการเปิดบัญชีแบบไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อสร้างเชื่อมั่นและผลักดันการเลือกวิธีการรับเงินเข้าบัญชีธนาคาร เป็นการเข้าสู่ระบบที่หน่วยตรวจสอบอย่างสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินให้คำแนะนำ เนื่องจากมีโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และยังช่วยลดขั้นตอนกว่าการจ่ายเงินสด อีกทั้งยังสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดกับภาครัฐ ทั้งนี้ ยังเป็นการยกระดับและสร้างความเข้าใจในระบบอิเล็กทรอนิกส์มากยิ่งขึ้น ให้กับกลุ่มผู้สูงอายุอีกด้วย

4. จากการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ในพื้นที่ตำบลบางปิดตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพในรูปแบบการรับเงินสด ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานและองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดต้องทำการอนุมัติเบิกจ่ายเงินสดและนำเงินเบี้ยยังชีพมอบให้กับผู้สูงอายุ ณ ศาลาอเนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล และสถานที่ที่นัดหมายในวันทำการมอบเบี้ยยังชีพ โดยปัจจุบันเว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษา ออกข้อกำหนดตามความในมาตรา 9 การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ฉบับที่ 46 ผ่อนคลายมาตรการ ข้อปฏิบัติในการสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าทั่วราชอาณาจักร ให้มีผลทันทีตั้งแต่ 23 มิถุนายน 2565 ดังนั้น เมื่อมีกำหนดการในการมอบเบี้ยยังชีพสำหรับผู้ประสงครับเป็นเงินสด และมีผู้มีสิทธิจำนวนมาก ทั้งกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้พิการ ที่มาเตรียมรับเงินเบี้ยยังชีพดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องยังต้องวางมาตรการด้านสุขอนามัยในการป้องกันการแพร่เชื้อและการรับเชื้อ ทั้งเชื้อโรคโควิดและโรคติดเชื้อทางระบบทางเดินหายใจอื่น ๆ เนื่องจากกลุ่มผู้สูงอายุจัดอยู่ในกลุ่ม 608 กล่าวคือ กลุ่มจำพวกผู้สูงอายุ ผู้ที่มีโรคประจำตัว หญิงตั้งครรภ์ เป็นต้น ที่ยังคงสวมใส่หน้ากากอนามัยในที่สาธารณะหรือคนแออัด เพราะฉะนั้นแล้วเจ้าหน้าที่ที่จะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนผู้ปฏิบัติหน้าที่เองที่ให้บริการหรือใกล้ชิดกับประชาชนในการป้องกันการติดเชื้อโควิด 19 แบบครอบจักรวาล (Universal Prevention for COVID-19)

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ในเชิงปริมาณ ซึ่งเลือกนำปัจจัยมาประกอบการศึกษา 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยปัจเจกบุคคลและปัจจัยด้านสังคม และจากการทบทวนวรรณกรรมตลอดจนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ยังปรากฏปัจจัยที่น่าสนใจอีกหลายปัจจัยที่เห็นควรเสนอแนะให้นำมาศึกษาในครั้งต่อไป และสำหรับการศึกษากครั้งต่อไปควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุหรือผู้พิการในการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกพร้อมด้วย เพื่อให้ได้คำตอบเพิ่มเติมในประเด็นที่การศึกษาเชิงปริมาณไม่สามารถอธิบายเหตุผลบางประการได้ อาทิเช่น การเก็บข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการรับรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อกฎหมาย หรือเรื่องสวัสดิการทางสังคม นโยบายที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความชัดเจนถูกต้อง ตลอดจนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจะทำให้ทราบรายละเอียดของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุได้ และมีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น สามารถนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์เหล่านั้นไปประกอบใช้หรือนำผลการศึกษาวิจัยไปต่อยอดหรือปรับปรุงพัฒนาคุณภาพให้ประสบความสำเร็จต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2564). รัฐธรรมนูญกับผู้สูงอายุ. เข้าถึงได้จาก https://www.dop.go.th/download/laws/regulation_th_20152509155819_1.pdf
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2553). พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- เกษมพล สาลีวัน. (2558). ทศนคติของผู้สูงอายุที่ที่ต่อนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิระจิตต์ ราคา. (2541). พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ (พิมพ์ครั้งที่ 16). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิรนนท์ ไวยศรีแสง. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จิรวรรณ ไหวดี. (2560). การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาที่โรงเรียนบ้านคลองพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุฑามณี สายฮืด. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้สถานบริบาลผู้สูงอายุในเขตประเวศ. เข้าถึงได้จาก <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/sun17/6114070004.pdf>
- ชนงกรณ์ คุณชลบุตร. (2547). หลักการบริหารจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ทรัพย์เพิ่มการ.
- ชยุต รัชตะวรรณ. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้สถานบริบาลดูแลผู้สูงอายุเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารธุรกิจสำหรับผู้บริหาร, วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชูชัย เทพสาร. (2546). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจเลือกบริษัทรักษาความปลอดภัย กรณีศึกษาผู้ประกอบการซื้อ-ขาย แลกเปลี่ยนรถยนต์ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ฉันทน์ ภูมิ. (2557). *ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางวัฒนธรรม สังคม จิตวิทยา และพฤติกรรม การตัดสินใจซื้อหมู่บ้านผู้สูงอายุหลังวัยเกษียณของประชากรในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชา วิศวกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และผังเมือง, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัชชา หมื่นชัยกุล. (2546). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนคณะพัฒนาสังคมของนักศึกษา โครงการพิเศษจังหวัดเชียงราย*. คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณัฐชานันท์ มีดอินทร์. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเนอร์สซิ่งโฮมของผู้สูงอายุ เขตชนบุรี กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, โครงการบัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- คณนภา หวงสุวรรณกร. (2544). *ปัจจัยด้านส่วนประสมการตลาดบริการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการใช้บริการสินเชื่อเคหะของลูกค้านาคารออมสิน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดวงนภา เขมะลักษณ์. (2547). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ศูนย์บริการรถยนต์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทงศักดิ์ ไสวจัสดากุล. (2554). *การตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง*. โครงการวิจัยของสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรมด้วยเงินรายได้, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ธมนวรรณ ชุ่มเย็น. (2557). *แนวทางการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโป่ง อำเภองาว จังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา นโยบายสาธารณะ, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ธิดารัตน์ สร้อยจักร. (2553). *ความสามารถในการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนจากการเรียนรู้ เรื่อง กฎการเคลื่อนที่ของนิวตันตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม ของ Yuenyong (2006) ที่สอดคล้องแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ธีระยุทธ ริยะบุตร. (2552). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนบ้านหนองกุ่ม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นฤพล บุษพาชาติ, วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง และมยุรี รัตนเสริมพงศ์. (2564). การนำนโยบายเบี้ยยังชีพไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตรุ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์*, 5(2), 190-203.
- นิรชา ชินพันธ์ และอัสวิณ ปสุธรรม. (2562). แนวทางในการบริหารจัดการการจ่ายเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ อ.แม่สอด จ.ตาก ให้เกิดประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ “การพัฒนาทรัพยากรเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล” มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี 2563* (หน้า 395-404). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- บุญมาก มากสุข. (2558). *การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- บุษรา อุดมประมวล. (2560). *ผลกระทบจากการจ่ายเบี้ยยังชีพ และการให้บริการด้านสาธารณสุขแก่ผู้สูงอายุต่องบประมาณรายจ่ายภาครัฐ*. การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2533). *นโยบายและการวางแผน : หลักการและทฤษฎี* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ปาลีรัฐ มานะเลิศ. (2555). *การศึกษาปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรรณพิลาศ แววสูงเนิน. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสปาผู้สูงอายุในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ความงามและสุขภาพ, คณะเภสัชศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พลิสา พรภุณา และกฤษวรรธน์ โล่ห์วัชรินทร์. (2563). การนำนโยบายประเทศไทย 4.0 ไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น. *Journal of Buddhist Education and Research : JBER*, 6(1), 271-283.
- พินุล ทีปะปาล. (2550). *พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.

- พิรพงษ์ คาราไทย. (2542). *ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการตัดสินใจของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสายสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 12*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูริย์ โพธิสว่าง. (2561). *การทำวิจัยทางสังคมศาสตร์ หลักการ วิธีปฏิบัติ สถิติ และคอมพิวเตอร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพโรจน์ ทิพมาตร์. (2562). *ปัจจัยส่วนบุคคลและส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบ้านพักคนชราของผู้สูงอายุ*. คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ภัทรพงษ์ เกตุคล้าย. (2555). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพอำเภอพรหมานิกม จังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข, คณะสาธารณสุขศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภัทรกร พวยพุ่ง. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงบาน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ภัทรวิดี แก้วประดับ. (2546). *การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มนัส สุวรรณ. (2553). *กาลและเทศะกับพฤติกรรมเชิงพื้นที่ของมนุษย์ บทความเชิงวิชาการเสนอต่อประชุมราชบัณฑิตและภาคีสมาชิก*. กรุงเทพฯ: สำนักธรรมศาสตร์และการเมืองราชบัณฑิตยสถาน.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2548). *ระบบสนับสนุนการตัดสินใจทางธุรกิจ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มัทยา ศรีพนา. (2557). *การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- รัช โซ, เจ. เอ็ดเวิร์ด. และชูเมกเกอร์, พอล เจ. เอช. (2535). *กลยุทธ์การตัดสินใจไม่ให้พลาด* (พิทยาสิทธิอำนาจ, แปล). กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- รัตติกาล สารทอง. (2551). *ปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนในเขตพื้นที่สูง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ลฎาภา พูลเกษม. (2550). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยกับธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขารังสิต*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- วรรณวิมล เมฆวิมล. (2555). *รายงานการวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการรับประทานอาหารของผู้สูงอายุ จังหวัดสมุทรสงคราม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- วัชร ทรัพย์มี. (2531). *การแนะแนวโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิชัย โถสุวรรณจินดา. (2535). *ความลับองค์การ: พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ดีไลท์.
- วิชา เรืองศิลป์. (2552). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการดำเนินงานด้านเบี่ยงชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิฑูรย์ ตันศิริมงคล. (2542). *AHP กระบวนการตัดสินใจที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในโลก*. กรุงเทพฯ: กราฟฟิค แอนด์ ปริ้นติ้ง.
- วุฒิชัย จำนงค์. (2525). *การจูงใจในองค์การธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วุฒิชัย จำนง. (2540). *พฤติกรรมการตัดสินใจ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บารมีการพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ศรัณย์ ชุมภูเมือง. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย*. การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาธุรกิจเกษตร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริรัตน์ สิทธิพรวรกุล. (2556). *การศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานตามโครงการสร้างหลักประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร กับ รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช้าง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2552). *การบริหารการตลาดยุคใหม่* (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: ชรรรมสาร.

- สมทรัพย์ อติชาติบุตร. (2541). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมภพ มหาทีตะ. (2557). *ปัจจัยที่ผลต่อการตัดสินใจทำบุญของพุทธศาสนิกชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2560). *รายงานการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2560*. เข้าถึงได้จาก http://www.nso.go.th/sites/2014en/Survey/social/domographic/OlderPersons/2017/Full%20Report_080618.pdf
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร. (2563). *Smart City Handbook : Bangkok*. เข้าถึงได้จาก [https://webportal.bangkok.go.th/upload/user/00000138/Dome%20999/Smart %20City/Smart%20City%20Handbook_Rev3%20\(630609\).pdf](https://webportal.bangkok.go.th/upload/user/00000138/Dome%20999/Smart%20City/Smart%20City%20Handbook_Rev3%20(630609).pdf)
- สุทัสสา อุดกะลิน. (2548). *การตัดสินใจเลือกสาขาในการศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 : กรณีศึกษาโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์จังหวัดนครปฐม*. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุสุพานี สฤณภูวนิช. (2549). *พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่: แนวคิดและทฤษฎี*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุเมธ เดียวอิสเรศ. (2525). *เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาบริหาร 412 พฤติกรรมของผู้นำทางการศึกษา*. ชลบุรี: ภาควิชาบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2549). *การเขียนแผนจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด*. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2521). *หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา*. พิษณุโลก: โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- แสวง รัตนมงคลมาศ. (2537). *องค์กร การนำ การตัดสินใจ*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางปีด. (2564). *ข้อมูลพื้นฐานตำบลบางปีด*. ตราด: องค์การบริหารส่วนตำบลบางปีด.

- อโณทัย พึ่งทองหล่อ. (2543). *แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับมหาบัณฑิตสาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ, คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรณพ เรื่องกัลปวงศ์ และสรารวรรณ เรื่องกัลปวงศ์. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร*. คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- อัญชิษฐา ศิริคำเพ็ง และภักดี โพธิ์สิงห์. (2560). การดูแลผู้สูงอายุระยะยาวที่มีภาวะพึ่งพิงในยุโรป ประเทศไทย 4.0. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*, 17(3), 235-243.
- อัญญาอุท สุนทรสารทูล. (2547). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าใช้วงจรรบบคิจิตอลของบริษัท ทศท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการตลาด, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร,
- อุบลวรรณ ภาวกานันท์. (2555). *จิตวิทยาการรู้คิดและปัญหา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอนก ศรีนันท์ และนิเทศ ดินณะกุล. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติของเทศบาลเมืองในจังหวัดปทุมธานี*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์*, 4(2), 8-26.
- Costa, P. T., & McCrae, R. R. (1992). *The NEO personality inventory manual*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resource.
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). *Belief, attitude, intentions and behaviour: An introduction to theory and research*. Boston: MA: Addison-Wesley.
- Galotti, Kathleen M. (2013). *Cognitive development*. California: Sage Publication. Inc.
- Goldstein, E. Bruce. (2008). *Cognitive psychology*. California: Thomson & Wadsworth.
- Hall, D. A. (1976). *Medical care of the elderly*. New York: John Wiley & Sons.
- Kornblum, W. (1988). *Sociology in a changing world* (3rd ed.). Fort Worth: Harcourt Brace College.
- Kowalski, Robin and Westen, Drew. (2009). *Psychology* (5th ed.). Denvers: John Wiley & Sons.
- Maslow, A. (1970). *Motivation and personality* (2nd ed.). New York: Harpers and Row.
- Ofstad, H. (1961). *An Inquiry into the freedom of decision*. Oslo: Universities Press.
- Robinson, J. P., and P. R. Shaver. (1985). *Measure: of social psychological attitude* (7th ed.). Michigan: The University of Michigan. 107-112.

Santrack, J. W. (2003). *Psychology* (7th ed.). New York: Mc Graw Hill.

ภาคผนวก

แบบสอบถามการวิจัย

“ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อ.แหลมวงอบ จ.ตราด”

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานนิพนธ์ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (M.P.A.) วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นการเก็บข้อมูลสำหรับอธิบายปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด อำเภอแหลมวงอบ จังหวัดตราด

ขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วนตามความเป็นจริง และโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ○ ที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริง โดยในส่วนข้อมูลบุคคลที่ได้รับจากการทำแบบสอบถาม ทางผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับอย่างเคร่งครัด และไม่เปิดเผยต่อสาธารณชนในกรณีใด ๆ ทั้งสิ้น และการวิเคราะห์ข้อมูลจะทำในภาพรวมเท่านั้น ทั้งนี้ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถาม มีทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 การเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านสังคมต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

นายพาสีทธิ์ เจริญสิน

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยบูรพา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในวงกลม หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ 60 - 69 ปี 70 - 79 ปี 80 - 89 ปี 90 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพผู้ตอบ โสด สมรสอยู่ด้วยกัน สมรสแยกกันอยู่ แยกกันอยู่
 หย่าร้าง ไม่ได้สมรสแต่อยู่ด้วยกัน หม้าย (คู่สมรสเสียชีวิต)

4. ระดับการศึกษา ไม่ได้รับการศึกษา ประถมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษาตอนปลาย
 มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช.
 ปวส./อนุปริญญา ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ ไม่มีอาชีพ/ว่างงาน ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร (ทำไร่/นา/สวน/เลี้ยงสัตว์/ประมง)
 รับจ้าง/ลูกจ้าง อื่น ๆ (ระบุ).....

6. รายได้เฉลี่ย/เดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท 10,001-20,000 บาท มากกว่า 20,000 บาท
 6.1 ที่มาของรายได้ ด้วยตนเอง ผู้อื่นให้ เงินเบี้ยยังชีพอย่างเดียว

7. โรคประจำตัว ไม่มี
 มี คือ
 โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ
 โรคไต โรคเบาหวาน
 โรคไขมันในเลือดสูง อื่น ๆ โปรดระบุ

ส่วนที่ 2 การเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ

8. ท่านเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแบบใด

- 8.1 รับเงินสดด้วยตนเอง
- 8.2 รับเงินสดโดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิ

โปรดระบุบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากท่านคือ

- สามี/ภรรยา บุตร พี่น้อง
- ญาติ ผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ อื่น ๆ (ระบุ).....

8.3 โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตนเอง

8.4 โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารบุคคลอื่น

โปรดระบุบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากท่านคือ

- สามี/ภรรยา บุตร พี่น้อง
- ญาติ ผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ อื่น ๆ (ระบุ).....

9. เหตุผลที่ท่านเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในข้อ 8 นั้นคือ

.....

.....

.....

10. ท่านเคยเปลี่ยนแปลงวิธีการรับเบี้ยยังชีพหรือไม่

- 10.1 ไม่เคย
- 10.2 เคย โปรดระบุจำนวนครั้งที่เปลี่ยนคือ
- 1 ครั้ง 2 ครั้ง มากกว่า 2 ครั้ง

11. ท่านมีแนวโน้มจะเปลี่ยนวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านสังคมต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ
ผู้สูงอายุ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยประเมินว่าปัจจัยด้านสังคมต่อไปนี้ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปิดในระดับใด โดยมีคำตอบ 5 ตัวเลือก คือ

- 5 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของท่านระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของท่านระดับมาก
- 3 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของท่านระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของท่านระดับน้อย
- 1 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของท่านระดับน้อยที่สุด

ปัจจัยด้านสังคม	ระดับความเป็นจริง				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
กลุ่มอ้างอิง					
1. เพื่อนสนิท					
2. เพื่อนบ้าน คนในหมู่บ้านเดียวกัน					
3. คนรู้จัก					
4. ผู้ที่มีความเชื่อเดียวกัน เพื่อนร่วมอาชีพ					
5. คนรอบข้าง					
ครอบครัว					
1. คู่สมรส					
2. บุตร					
3. หลาน					
4. ลูกพี่พี่น้อง					
5. ตัวเราเอง					
กลุ่มผู้นำทางความคิด					
1. นายก อบต. / รองนายก อบต.					
2. สมาชิก อบต.					
3. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน					
4. อสม. อพม.					
5. เจ้าหน้าที่ อบต.					

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

◆ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถามนี้ ◆

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายพาสีทธิ์ เจริญสิน
วัน เดือน ปี เกิด	4 กันยายน 2527
สถานที่เกิด	จังหวัดตราด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	ตำบลบางพระ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด 23000
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2555 นักจัดการงานทั่วไป ที่ทำการปกครองจังหวัดตราด พ.ศ. 2557 เจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงาน โครงการสร้างพลังเยาวชนไทยร่วมใจ พัฒนาชาติ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตราด พ.ศ. 2558 ดำรงตำแหน่ง นักพัฒนาสังคม (พนักงานราชการ) บ้านพักเด็ก และครอบครัวจังหวัดตราด กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2562 นักพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบาง ปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2554 ศิลปศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) (อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี พ.ศ. 2565 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา